

*Araba Erdialdeko
eremu funtzionalaren Lurralde Plan Partzialaren berrikuspena*
Revisión del Plan Territorial Parcial del área funcional de
Álava Central

INGURUMEN-AZTERKETA ESTRATEGIKOA

Behin-behineko onarpena / Aprobación provisional
2024ko uztaila / julio 2024

AURKIBIDEA

1. SARRERA 8

2. INGURUMEN-EBALUAZIOAREN PROZEDURA 9

 a. Ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoa hasteko eskaera 11

 b. Aurretiazko kontsultak eta ingurumen-azterketa estrategikoaren irismena zehaztea 12

 c. Ingurumen-Azterketa Estrategikoa idaztea 12

 d. Planaren hasierako bertsioa eta jendaurreko informazioa eta eragindako administrazio publikoei eta interesdunei kontsulta egitea 13

 e. Planaren azken proposamena eta espedientearen azterketa teknikoak 13

 f. Ingurumen-adierazpen estrategikoa 13

3. PLANAREN IRISMENA, EDUKIA ETA GARAPENA 14

 3.1. Planaren aurrekariak 14

 3.2. Eremua 14

 3.3. Helburuak 14

 3.4. Planteatu diren estrategiak 15

 3.4.1. Urbanizatu ezin diren lurzoruen antolamenduaren birformulazioa 15

 3.4.2. Landa-habitataren eta tokiko nekazaritzako elikadura-sistemen sustapena. 26

 3.4.3. Eremu Funtzionala osatzen duten hiri-habitata 27

 3.4.4. Paisaia, kultura- eta natura-ondarea eta baliabide turistikoak: 43

 3.4.5. Baliabideen kudeaketa jasangarria: 3E2030 43

 3.4.6. Mugikortasun jasangarria sustatu eta garatzea: LAGen proposamenak txertatzea. 45

 3.4.7. Klima-aldaketa egokitzea eta arintzea 46

 3.4.8. Lurraldearen gobernantza integratzaileagoa: hedapena eta parte-hartzea 47

4. AUKEREN AZTERKETA 50

 4.1. 0 aukera edo egungo aukera 51

 4.2. 1. aukera 53

 4.3. 2. aukera 54

 4.4. 3. aukera edo hautatutako aukera 54

 4.5. 4. aukera 54

 4.6. 5. aukera 54

 4.7. 6. aukera 55

 4.8. Proposatutako aukeren sintesia 55

5. BESTE PLANEKIN DUEN ERLAZIOA 56

6. INGURUMENAREN EZAUGARRIAK 67

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

6.1.	Ingurumenaren egoeraren deskribapena. Lurralde-ereduaren deskribapena	67
6.1.1.	Ingurune fisikoa.....	67
6.1.2.	Babestutako naturguneak	73
6.1.3.	Arriskuak eta ingurumen arazoak	77
6.1.4.	Klima-aldaketa.....	81
6.1.5.	Paisaia.....	86
6.1.6.	Kultura ondarea.....	88
6.1.7.	Beste ingurumen baldintzatzaile batzuk	89
7.	PROPOSATUTAKO PLANAREN INGURUMEN-ERAGINAK	94
7.1.	Aldez aurreko kontsiderazioak.....	94
7.2.	Lurralde Plan Partzialaren helburuen ingurumen-eraginak.....	96
7.3.	Proposamenen ingurumen-eraginak	99
7.3.1.	Ingurune fisikoaren gaineko balizko eraginak.....	99
7.3.2.	Azpiegitura berdea	99
7.3.3.	Hiri-hazkundeko perimetroetan eman daitezkeen balizko ingurumen-eraginak 113	
7.3.3.1.	Fauna eta floraren gaineko eraginak.....	117
7.3.3.2.	Paisaian duen eragina	118
7.3.3.3.	Ondare kulturalaren gaineko eraginak.....	118
7.3.3.4.	Arriskuen analisisa	119
7.3.4.	Energia berriztagarrien instalazioek ingurumenean izan ditzaketen ondorioak 129	
7.3.5.	Eremu Funtzionaleko hiri-sisteman eman daitezkeen balizko ingurumen- eraginak 129	
7.3.6.	Beste azpiegitura eta ekipamenduak	130
7.4.	Klima-aldaketaren kontsiderazioa.....	131
7.5.	Natura 2000 Sarearen gaineko eraginaren balorazioa.....	132
8.	PREBENTZIO-, ZUZENKETA- ETA KONPENTSAZIO-NEURRIAK.....	136
8.1.	Lurzoruaren okupazioari buruzko neurriak.....	136
8.2.	Azpiegitura berdearen sarearen funtzionamendu egokiari eta faunaren gaineko eraginak arintzeari buruzko neurriak	137
8.3.	Paisaia babesteko neurriak	138
8.4.	Energia berriztagarriko proiektuei buruzko neurriak.....	138
8.5.	Airearen kalitateari eta zaratari buruzko neurriak.....	139
9.	JASANGARRITASUN ENERGETIKOAREN AZTERKETA.....	141
9.1.	Jasangarritasun energetikoaren eskakizunetara egokitzearen ebaluazioa	142
9.2.	Eraikinetan eta azpiegituretan energia berriztagarriak ezartzearen ebaluazioa	143

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

9.3. Mugikortasunaren azterketa, energia-kontsumoaren ondorioetarako, garraio pribatuaren erabileraren alternatibak eta motorrik gabeko mugikortasuna eta mugikortasunik eza sustatzeko politikak barne hartuta	145
9.4. Kanpoko argiteria publikoaren azterketa.....	145
10. INGURUMENA ZAINTEZKO PROGRAMA	146
10.1. Kontrol-helburuak	146
10.2. Legeria	146
10.3. Jarraipenaren xede diren ingurumen-sistemak, -alderdiak eta -aldagaiak identifikatzea	153
10.4. Adierazleak finkatzea	153
10.5. Ikuskapen-programa	156
10.6. Ingurumena Zaintzeko Plana betetzearen arduraduna	156
11. INGURUMEN-SINTESIA	157
11.1. Testuinguru orokorra	157
11.2. Lurralde Plan Partzialaren proposamen nagusiak.....	157
11.3. Egindako ingurumen-ebaluazioaren laburpena.....	158
12. LABURPEN EZ-TEKNIKO.....	160
12.1. Ingurumen-ebaluazioaren prozedura	160
12.2. Planaren irismena, edukia eta garapena.....	160
12.3. Aukerak	167
12.4. Beste plan batzuekiko erlazioa.....	169
12.5. Ingurumenaren egoeraren deskribapena	170
12.6. Proposatutako planaren ingurumen-eraginak.....	172
12.7. Prebentzio-, zuzentze- eta konpentsazio-neurriak	173
12.8. Ingurumena zaintzeko programa	173

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

GRAFIKOAK

1. GRAF. AIZKORRI-ARATZ EREMUKO NBAP-AK PROPOSATUTAKO ZONIFIKAZIOA	19
2. GRAF. GORBEIAKO NBAP-AK PROPOSATUTAKO ZONIFIKAZIOA	20
3. GRAF. IZKIKO NBAP-AK PROPOSATUTAKO ZONIFIKAZIOA	21
4. GRAF. VALDEREJOKO NBAP-AK PROPOSATUTAKO ZONIFIKAZIOA	22
5. GRAF. ARASUR INGURUAN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA.....	28
6. GRAF. LANGRAIZ OKA- VITORIA-GASTEIZEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA	30
7. GRAF. MAXXAM INGURUKO ZABALTZE-PROPOSAMENA.....	32
8. GRAF. AIREPORTUAN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA.....	33
9. GRAF. ARABAKO PARKE TEKNOLOGIKOAN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA.....	35
10. GRAF. ARAKAKO BASE MILITARRAKO DEFENTSA NAZIONALERAKO INTERES ZONALDEA	36
11. GRAF. GOIAIN- LLADIEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA.....	37
12. GRAF. AGURAINEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA.....	38
13. GRAF. ASPARRENAN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA.....	39
14. GRAF. LANTARONEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA	40
15. GRAF. ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO GOBERNANTZA, HIERARKIA-ORDENEAN	47
16. GRAF. PILATUTAKO URTEKO PREZIPITAZIOA, 2021EAN.....	68
17. GRAF. KLIMOGRAMA, ARKAUTE METEOROLOGIA-ESTAZIOKO DATUETAN OINARRITUTA	69
18. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO MAPA GEOLOGIKOA	71
19. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO MAPA HIDROLOGIKOA	73
20. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO LANDAREDI-MAPA	74
21. GRAF. NATURA 2000 SAREAREN BANAKETA ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEAN	75
22. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO UHOLDE-ARRISKUA	77
23. GRAF. VITORIA-GASTEIZ EREMUKO UHOLDE-ARRISKUA	77
24. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO SUTE-ARRISKUA.....	78
25. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO AKUIFEROEN KALTEBERATASUNA	79
26. GRAF. ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO ARRISKU SISMIKOA.....	80
27. GRAF. BEG-EN ISURIEN EBOLUZIOA 2005-2018 ARTEAN	81
28. GRAF. SEKTORE ISURTZAILEEN KONTRIBUZIOA.	81
29. GRAF. BATEZBESTEKO TENPERATURAREN PROIEKZIOA XXI.MENDEAN ZEHAR.....	83
30. GRAF. BATEZBESTEKO PREZIPITAZIOEN PROIEKZIOA XXI.MENDEAN ZEHAR.....	83
31. GRAF. BATEZBESTEKO PREZIPITAZIOEN URTAROKO PROIEKZIOA XXI.MENDEAN ZEHAR.....	84
32. GRAF. EREMUKO PAISAIA-UNITATEAK	86
33. GRAF. GORBEIAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.....	101
34. GRAF. ENTZIAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.	102
35. GRAF. ARASURREKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.....	103

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

36. GRAF. BADAIA MENDILERROKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA	104
37. GRAF. TUYO MENDILERROKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.....	105
38. GRAF. GASTEIZKO MENDIETAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA	106
39. GRAF. ARKAUTEKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.	107
40. GRAF. ASPARRENAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA	108
41. GRAF. JUNDIZEKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.....	109
42. GRAF. BALORE AGROLOGIKO HANDIKO LURZORUAK LANGRAIZ OKA-VITORIA-GASTEIZEKO HHPAN.....	111
43. GRAF. BALORE AGROLOGIKO HANDIKO LURZORUAK AGURAINEN HHPAN.....	111
44. GRAF. GOIAIN-LLADIEKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.....	116
45. GRAF. GOIAIN-LLADIEKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	116
46. GRAF. ARABAKO PARKE TEKNOLOGIKOKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.....	117
47. GRAF. ARABAKO PARKE TEKNOLOGIKOKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	117
48. GRAF. LANGRAIZ-GASTEIZ HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK	118
49. GRAF. LANGRAIZ-GASTEIZ HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	118
50. GRAF. AIREPORTUKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.....	119
51. GRAF. AIREPORTUKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK.	119
52. GRAF. ARASURREKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.....	120
53. GRAF. ARASURREKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	120
54. GRAF. LANTARONEKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.....	121
55. GRAF. LANTARONEKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	121
56. GRAF. AGURAINEN HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.....	122
57. GRAF. AGURAINEN HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	122
58. GRAF. ASPARRENAKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK.	123
59. GRAF. ASPARRENAKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK	123

EGNIBIDEA. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren espezializatutako espazioa jabetza orokorra duen Plan hori. Ezaugarriak eta Hiri Agendako sarturak 2024ko urteren 7ko Aginduraren bidez onartu zituzten behin.

Para hacer constar que el presente documento es el Plan Partzial de Especialización del Espacio Público de la Zona Urbana de la Provincia de Álava, aprobado por el Consejo de Vigilancia del Plan Territorial Funcional de Álava, el día 7 de octubre de 2024.

EXPEDIENTE Nº 1/2024
MAYORADO DE ALAVA
SECRETARÍA DE URBANISMO Y PLANEAMIENTO TERRITORIAL

LURRALDE PLANATZAREN ETA HIRI AGENDAREN 7. ARTIKULOAREN BAZKIDETZA ONARTZEAREN BARRUTIAK
EL DIRECTOR DE ADMINISTRACIÓN TERRITORIAL

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

1. Sarrera

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalak osatzen du Planaren esparru geografiko edo lurralde-esparrua, hurrengo udalerrri hauek osatzen dutena: Agurain/Salvatierra, Alegría-Dulantzi, Armiñón, Arraia-Maeztu, Arrazua-Ubarrundia, Asparrena, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Campezo/Kanpezu, Kuartango, Elburgo/Burgelu, Iruña de Oca/Iruña Oka, Iruraz-Gauna, Lagrán, Lantarón, Legutio, Otxandio, Peñacerrada-Urizaharra, Erriberagoitia/Ribera Alta, Ribera Baja/Erriberabeitia, Añana, San Millán/Donemiliaga, Ubide, Urkabustaiz, Valdegovia, Valle de Arana/Harana, Vitoria-Gasteiz, Zaldondo, Zambrana, Zigoitia, Zuia eta Badaiaiko eta Entziako Elkarrekikoak barneratzen ditu ere.

2.330.23 km²-ko azalera hartzen du, EAeko antolamendu-unitaterik handiena izanik, eta Arabako Lurralde Historikoaren azaleraren % 77ra iristen da. 282.000 biztanle baino gehixeagorekin, Vitoria-Gasteiz hiriburua protagonista duen makrozefalia indartsu batek ezaugarritzen duen lurraldea da, non biztanleriaren % 80 baino gehiago bizi den. Aldi berean, eremuko kokaguneen egitura lurralde osoan sakabanatutako 326 biztanle-gunek osatzen dute, gehienak 100 biztanletik beherakoak.

Beraz, biztanleria-dentsitate txikiko lurraldea da (Vitoria-Gasteiz izan ezik, zerbitzu eta ekipamendu gehienak biltzen baititu), non balio handiko naturagune babestuek eta azpiegitura berdeko sareak, oro har, lurraldearen zati handi bat hartzen duten, eta landa- eta ekonomia-garapenerako baldintza ezin hobekak dituen, balio agrologiko handiko lurzoruko eremu handiei eta jarduera ekonomikoak garatu nahi diren hiri-hazkundeko perimetroen diseinuari esker.

Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

INGURUMEN IZAPIDEAK	HIRIGINTZAKO IRIZPIDEAK
	AURRERAPENAREN AURRETIK EZTABAIDATZEKO PROPOSAMENA
	PARTZE-HARTZE PUBLIKOA - Inkestak eta iradokizun-aldia
HASTEKO ESKABIDEA	PLANAREN AURRERAPENA
Eskaera + LPParen zirriborroa + Hasierako Dokumentu Estrategikoa	
ERAGINDAKO ADMINISTRAZIO PUBLIKOEI ETA PERTSONA INTERESDUNEI EGINDAKO KONTSULTAK	ENTZUNALDIRAKO EPEA
Kontsultak egiteko zirriborroa eta hasierako dokumentua. 45 egun baliodun	Aurrerapena herri-administrazio guztiei bidaliko zaie, oharrak, iradokizunak, alternatibak eta proposamenak egin ditzaten.
IRISMENEN DOKUMENTUA (ID) (ingurumen-organoa)	2 hilabete
4- INGURUMEN AZTERKETA ESTRATEGIKOA (IAE)	HASIERAKO ONARPENA
JENDAURREAN JARTZEA (gutxienez 45 egun baliodun eta 2 hilabete hirigintza-izapideetarako) Alegazioak eta iradokizunak onartzeko epea (hilabete, hirigintza-izapideak egiteko) Eraginpeko eskumenak dituzten administrazioei eta pertsona interesdunei txostenak eskatzea.	
5- INGURUMEN-EBALUAZIO ESTRATEGIKO OSOAREN ESPEDIENTEA	BEHIN-BEHINEKO ONARPENA
Organo substantiboak ingurumen-ebaluazio estrategikoaren espediente osoa bidaliko dio ingurumen-organoari: Planaren azken proposamena + IAE + Informazio publikoaren emaitzak eta kontsultak + Planean ingurumen-alderdiak txertatzeari eta IDra egokitzeari buruzko dokumentua.	Batzordeak espediente eta bere txostena igorriko dizkio Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurumen Sailari, eta hark dagokien proposamena igorriko dio Eusko Jaurlaritzari, Plana behin betiko onar dezan.
6-INGURUMEN-ADIERAZPEN ESTRATEGIKOA (ingurumen-organoa)	BEHIN-BETIKO ONARPENA
PLANAREN ONARPENAREN PUBLIZITATEA	

1.TAULA. INGURUMEN- ETA HIRIGINTZA-PROZEDURAREN BATERAKO IZAPIDETZEA

Ingurumen Ebaluazio Estrategikoa prozesu nahiko konplexua da, eta honako hauek hartzen ditu bere baitan: LPPren berrikuspena sustatu duten organoak, hau da, Eusko Jaurlaritza eta Arabako Foru Aldundia. Azken hori funtsezko eragilea da proiektua kofinantzatzean eta berrikuspenaren helburuak, estrategiak eta ekintza-ildoak zehazterakoan, lurralde historiko osoko biztanle

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

gehienak bizi diren eremu funtzional batean; organo substantiboa, Plana onartzeko eskumena duen administrazio publikoaren organoa (Eusko Jaurlaritza); ingurumen-organoa eskuduna, hura izapidetu eta ebaluatzen duena (Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Sailburuordetza).

Prozedurak, gainera, kontsulta-izapide bat du, jendaurreko informazioko prozedura bat barne hartzen duena, non administrazio publikoen, izaera desberdineko elkarten edo partikularren alegazio eta txostenei erantzuten baitzaie.

Ingurumen-ebaluazioa LPPa idatzi eta izapidetzeko aldia egin behar da, eta nahitaez osatu behar da behin betiko onartu baino lehen, eta izapide loteslea izango da.

Zehazki, ingurumen-ebaluazio estrategiko arruntaren prozedurak honako fase hauek barne hartzen ditu, Ingurumen Ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen II. tituluko I. kapituluko 1. atalean jasotakoaren arabera:

a. Ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoa hasteko eskaera

Organo substantiboak ingurumen-organuari bidaliko dio ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoa hasteko eskaera, hasierako dokumentu estrategikoarekin eta LPPren berrikuspenaren zirriborroarekin batera.

Dokumentu hau egitea Planaren sustatzaileari egotz dakioken lehen izapidea da, Ingurumen-Azterketa Estrategikoa idatzi aurretik. Ingurumen Ebaluazioari buruzko Legearen 18. artikuluan hasierako dokumentu estrategikoak landu beharreko alderdiak ezartzen dira:

- a. Plangintzaren helburuak.
- b. Proposatutako plan edo programaren irismena eta edukia, eta teknikoki eta ingurumenaren aldetik bideragarriak diren arrazoizko aukerak.
- c. Planaren edo programaren garapen aurreikusgarria.
- d. Ingurumen-inpaktu potentzialak, klima-aldaketa kontuan hartuta.
- e. Sektore- eta lurralde-plan konkurrenteetan aurreikus daitezkeen gorabeherak.

Organo substantiboak egiaztatuko du hasteko eskaerak barne hartzen duela nahitaezko dokumentazioa, ingurumen-organuari bidali aurretik.

Ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoa hasteko eskaera jaso eta hogeitun egun baliioduneko epean, ingurumen-organoa ez onartzea ebatzi ahal izango du, honako arrazoi hauetakoren batengatik:

- a) Argi eta garbi uste badu plana edo programa bideraezina dela ingurumen-arrazoientzat.
- b) Hasierako dokumentu estrategikoak kalitate-baldintza nahikoak betetzen ez dituela uste badu.
- c) Aurkeztutako planaren edo programaren funtsean antzekoa den ingurumen-adierazpen estrategiko bat onartu ez badu edo eman badu.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

b. Aurretzako kontsultak eta ingurumen-azterketa estrategikoaren irismena zehaztea

Ingurumen-organoak, lehen deskribatutako hasierako dokumentazioa jaso ondoren, eragindako administrazio publikoak eta publiko interesduna identifikatuko ditu, eta haiei bidaliko die dokumentazioa, egoki iritzitako iradokizunak eta oharrak bidal ditzaten 45 egun balioduneko epean, jasotzen direnetik zenbatzen hasita. Horiek izango dira ingurumen-organoak ingurumen-azterketa estrategikoaren irismen-dokumentua egiteko behar diren irizpen-elementuak.

c. Ingurumen-Azterketa Estrategikoa idaztea

Ingurumen Azterlan Estrategikoa organo sustatzaileak (erredakzio-taldearen bitartez) Araba Erdialdeko LPParen berrikuspenaren aplikazioak ingurumenean izan ditzakeen ondorio esanguratsuak identifikatu, deskribatu eta ebaluatzeko erabiltzen duen dokumentua da, baita arrazoizko alternatiba batzuk ere, teknikoki eta ingurumenari dagokionez bideragarriak, besteak beste zero aukera barne (berrikuspena ez egitea), LPPren helburuak eta lurralde-eremua kontuan hartuta. Idazketa-taldea osatzeko, irismen-dokumentuaz gain, 21/2013 Legearen IV. eranskinean ezarritako zehaztapenak hartuko dira kontuan:

- a) Planaren edo programaren edukiaren, helburu nagusien eta beste plan eta programa egoki batzuekiko harremanen zirriborroa;
- b) Ingurumenaren egungo egoeraren alderdi garrantzitsuak eta plana edo programa aplikatu ezean izan dezakeen bilakaera;
- c) Eragin nabarmena jasan dezaketen eremuen ingurumen-ezaugarriak eta bilakaera, planaren edo programaren indarraldian espero den klima-aldaketa kontuan hartuta;
- d) Planerako edo programarako garrantzitsua den edozein ingurumen-arazo, bereziki ingurumenean garrantzi berezia duen edozein eremurekin lotutako arazoak, hala nola naturguneei eta espezie babestuei buruzko legeriaren arabera izendatutako eremuak eta Natura 2000 Sareko espazio babestuak;
- e) Nazioartean, Erkidegoan edo estatuan ingurumena babesteko finkatutako helburuak, planarekin edo programarekin zerikusia dutenak, eta helburu horiek eta ingurumen-alderdi guztiak nola hartu diren kontuan plana edo programa egiterakoan;
- f) Ingurumenean eragin ditzakeen ondorio esanguratsuak, honako alderdi hauek barne: biodibertsitatea, biztanleria, giza osasuna, fauna, flora, lurra, ura, airea, klima-faktoreak, klima-aldaketan duten eragina, bereziki planarekin edo programarekin lotutako karbono-aztarnaren ebaluazio egokia, ondasun materialak, kultura-ondarea, paisaia eta faktore horien arteko lotura. Ondorio horiek barnean hartu behar dituzte ondorio sekundarioak, metatzaileak, sinergikoak, epe labur, ertain eta luzekoak, iraunkorrak eta aldi baterakoak, positiboak eta negatiboak;
- g) Plana edo programa aplikatzeak ingurumenean duen eragin negatibo garrantzitsu oro prebenitzeko, murrizteko eta, ahal den neurrian, konpentsatzeko aurreikusitako neurriak, klima-aldaketan duen eragina arintzeko eta hartara egokitzea ahalbidetzeko neurriak barne;
- h) Kontuan hartutako alternatibak hautatzeko arrazoiaren laburpena eta ebaluazioa egiteko moduaren deskribapena, zailtasunak barne, hala nola eskatutako informazioa biltzerakoan aurkitutako gabezia teknikoak edo ezagutza eta esperientzia falta;
- i) Ingurumena zaintzeko programa bat, jarraipenerako aurreikusitako neurriak deskribatzen dituenak;
- j) Aurreko epigrafeen arabera emandako informazioaren laburpen ez-teknikoa.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Ingurumen-azterketa estrategikoak txostenaren kalitatea ziurtatzeko beharrezkotzat jotzen den informazioa ere jasoko du. Horretarako, honako alderdi hauek hartuko dira kontuan:

- Dauden ezagutzak eta ebaluazio-metodoak.
- Planaren edukia eta xehetasun-maila.
- Erabakitzeko prozesuaren zein fasetan dagoen.
- Alderdi jakin batzuen ebaluazioa prozesuaren beste fase batzuetan osatu behar da, berriro gerta ez dadin.

d. Planaren hasierako bertsioa eta jendaurreko informazioa eta eragindako administrazio publikoei eta interesdunei kontsulta egitea

Sustatzaileak LPPren hasierako bertsioa egingo du, ingurumen-azterketa estrategikoa kontuan hartuta, eta bi dokumentuak aurkeztuko dizkio organo substantiboari.

Bestalde, organo substantiboak LPParen hasierako bertsio hori jendaurrean jarriko du, ingurumen-azterketa estrategikoarekin batera, Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian iragarri ondoren, eta eragindako administrazio publikoei eta aurrez kontsultatutako pertsona interesdunei kontsulta egingo die. Jendaurreko informazioa eta kontsultak, gutxienez, berrogeita bost egun baliiodunekoak izango dira.

e. Planaren azken proposamena eta espedientearen azterketa teknikoa

Jendaurreko informazioaren eta kontsulten fasea amaitutakoan, izapide horretan egindako alegazioak kontuan hartuta, sustatzaileak ingurumen-azterketa estrategikoa aldatuko du, hala badagokio, eta LPPren berrikuspenaren azken proposamena egingo du.

Organo substantiboak ingurumen-ebaluazio estrategikoaren espediente osoa bidaliko dio ingurumen-organoari:

- LPPa berrikusteko azken proposamena.
- Ingurumen-azterketa estrategikoa.
- Informazio publikoaren eta kontsulten emaitza.
- Laburpen-dokumentu bat, zeinean sustatzaileak deskribatuko baitu planaren edo programaren azken proposamenean ingurumen-alderdiak, ingurumen-azterketa estrategikoa eta irismen-dokumentuari nola egokitzen zaizkion, egindako kontsulten emaitzak eta kontsulta horiek nola hartu diren kontuan.

Ondoren, ingurumen-organoak espedientearen azterketa teknikoa egingo du, eta LPP ingurumenean aplikatzeak izango dituen eragin esanguratsuen azterketa.

f. Ingurumen-adierazpen estrategikoa

Espedientearen azterketa teknikoa amaitu ondoren, ingurumen-organoak ingurumen-adierazpen estrategikoa egingo du. Ingurumen-adierazpen estrategikoa nahitaezko txostena izango da, erabakigarria, eta prozeduraren mugari nagusiak laburbiltzen dituen gertakarien azalpena izango du, informazio publikoaren eta kontsulten emaitzak barne, baita azkenean onartzen edo hartzen den LPPn sartu beharreko azken zehaztapen, neurri edo baldintzak ere.

Organo sustatzaileak, idazketa-taldearen bitartez, LPPren berrikuspenaren behin betiko proposamena egingo du, Ingurumen Adierazpen Estrategikoaren edukia gehituta.

3. Planaren irismena, edukia eta garapena

3.1. Planaren aurrekariak

Indarrean dagoen Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu zen Eusko Jaurlaritzaren Kontseiluaren abenduaren 28ko 277/2004 Dekretuaren bidez. 2018an, urriaren 9ko 145/2018 Dekretuaren bidez aldatu zen, Jundiz-Billodako terminal logistiko intermodala eraiki ahal izateko.

3.2. Eremua

Aurkeztutako aurrerapen-dokumentuaren arabera, planaren eremu geografikoa edo lurralde-eremua Araba Erdialdeko Eremu Funtzionala da, eta honako udalerrri hauek osatzen dute: Agurain/Salvatierra, Alegría-Dulantzi, Añana, Armiñón, Arraia-Maeztu, Arratzua-Ubarrundia, Asparrena, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Campezo/Kanpezu, Elburgo/Burgelu, Erriberagoitia/Ribera Alta, Harana/Valle de Arana, Iruña Oka/Iruña de Oca, Iruraiz-Gauna, Lagrán, Lantarón, Legutio, Otxandio, Peñacerrada/Urizaharra, Ribera Baja/Erriberabeitia, San Millán/Donemiliaga, Ubide, Urkabustaiz, Valdegovía/Gaubea, Vitoria-Gasteiz, Zalduondo, Zambrana, Zigoitia eta Zuia, eta barnean sartzen dira Badaia eta Entziako Partzuergoak.

3.3. Helburuak

Jarraian, LAGen printzipio gidariak jasotzen dira, Araba Erdialdeko LPParen berrikuspenak bere gain hartzen dituenak.

- Azpiegitura berdea eta ekosistemen zerbitzuen balioa ingurune fisikoaren antolamenduan sartzeara.
- Lurraldearen antolamenduan espezifikoki ikusaratzeara landa-habitata.
- Hiri-sistemara eraldaketa-ardatzen figura gehitzea
- Artifiziala den lurzoruen erabilera optimizatzea, hiri-berroneratzea eta erabileren nahasketa sustatuz, baita hiri-hazkundearen perimetroaren bitartez mugarik gabeko hazkundera saihestea ere.
- Ekonomia-jarduera berrietarako lurzoruen beharrari azkar eta modu eraginkorrean erantzutea, dagoeneko badagoen lurzorua birgaitzearen, berritzearen eta berriro dentsifikatzearen alde eginez.
- Lurraldean antolamendurako tresnen bitartez paisaiaren kudeaketa txertatzea.
- Baliabideen kudeaketa jasangarriaren kontzeptua sartzeara: ura, energiaren burujabetza, ekonomia zirkularra eta lotutako autosufizientzia (lehengaien baliabideak).
- Mugikortasun eta logistika jasangarria sustatzea, arreta berezia emanez oinezkoen eta bizikleten mugikortasunari, modalitate anitzeko garraio publikoari eta garraio mota desberdinen konbinazioaren optimizazioari, abiadura handiko trenen zerbitzua izango den garaian.
- Zeharkako gai berriak txertatzea lurraldearen antolamenduan, hala nola irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, euskara, klima-aldaketa, osasuna eta lurraldeen arteko harremana.
- Lurraldearen antolamenduaren politika publikoaren kudeaketan gobernantza ona sustatzea, funtsean, planen jarraipenaren eta ebaluazioaren, parte-hartzearen eta integrazio administratiboaren bitartez.

LAGek, halaber, Eremu Funtzional bakoitzerako jarraibide espezifikoak ezartzen dituzte. Kasu honetan, Arabako Lautadako eraldaketa-ardatzei egiten diete erreferentzia, eta jarraibide hauek zehaztu dituzte:

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Lautada inguratzen duten natura-eremu baliotsuen eta barnealdeko natura-eremu garrantzitsuen (Salburua, hariztien irla, ibaietako arroak, etab.) artean lotura ekologikoa bermatzea. Testuinguru honetan, kontuan izan behar dira Vitoria-Gasteiz hiria (tokiko azpiegitura berdearen parte da) eta haren luzapenak, jarraipen ekologikorako oinarri garrantzitsuak baitira.
- Vitoria-Gasteizen ekialdean eta mendebaldean ardatz-lerroa garatzea, Iruña Okaraino mendebaldetik eta Aguraineraino ekialdetik, ADIFen trenbidearen-ardatza jarraituz eta Burgelu eta Alegria-Dulantzi udalerriak barne hartuz. Eremu-ardatza Armiñonetik Araira luzatzeko aukera azter daiteke, batez ere mugikortasunari eta ibilbide bigunei dagokienez.
- Eraldaketa-ardatz honen barruan Vitoria-Gasteizko hiriaren barne-ardatza kontuan hartzea, aireportuarekin, autobusen geltokiarekin, hiriaren erdiguneko berrikuntza-nodoarekin eta Unibertsitatearekin; baita hiriaren azpiegitura berdea eta inguruko natur ondarearekin duen harremana ere.
- Dagoeneko badauden kokalekuetan eraikitzeko jarduketak hiri-lurzorua dentsifikatu eta puntualki okupatzeko jardueretan pilatzea, kalifikatutako lurzorua gehiago hedatzea saihestuz, eta Arabako Lautadako erabilera industrial eta logistikoetarako lurzoruen hazkundera ahalbidetuz, bat etorritz paisaiaren ezaugarriekin eta lurralde honen kokalekuen sistema tradizionalarekin.
- Garraio publikoaren bidez Arabako Mendialdea eta Ibarrek Lautadarekin eta hiriarekin batuko dituen ibilbide desberdinak lotzea.

LPParen berrikuspenak, beraz, erronka hauek jorratuko ditu:

- Kalitatezko enplegua sortzeko oinarri ekonomikoa modernizatzea eta dibertsifikatzea.
- Despopulazioaren prozesua lehengoratzeta.
- Bizi-kaliterako dimentsio berriak: biztanleen zahartzeari aurre egitea.
- Baliabide biofisikoen erabileraren mailak murriztea.
- Biodibertsitatea zaindu eta ugartzea.
- Hurbileko lurraldeekin duen lurralde-lotura hobetzea.

3.4. Planteatu diren estrategiak

Berrikuspen honetan garatutako proposamenak honako ekintza-ardatz hauetan sailka daitezke:

1. Lurzoru urbanizaezinaren antolamendua birformulatzea.
2. Landa-habitata eta nekazaritzako elikagaien tokiko sistemak indartzea.
3. Eremu funtzionala osatzen duten hiri-habitatak.
4. Paisaia eta kultura-ondarea: paisaia-ekintzaren balioak, aukerak eta irizpideak.
5. Baliabideen kudeaketa iraunkorra: 3E2030.
6. Mugikortasun iraunkorra bultzatzea eta garatzea: LAGetako proposamenak integratzea.
7. Klima-aldaketa egokitzea eta arintzea.
8. Lurraldearen gobernantza integratzaileagoa: hedapena eta parte-hartzea.

3.4.1. Urbanizatu ezin diren lurzoruen antolamenduaren birformulazioa

Ingurune fisikoaren antolamendua

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek dituzten ildo berrietatik abiatuta, LPPren ikuskapenak lurzoru urbanizaezina berrantolatzeke LAGetako sei kategoria ezarri nahi ditu, jarraian beren azalerekin sailkatzen direnak:

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- a. **Babes Berezia:** 100.340,87 Has
- b. **Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabalekoa. Balio estrategiko altua:** 17.498,60 Ha
- c. **Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabalekoa. Trantsizioko landa-paisaia:** 52.525,98 Ha
- d. **Basoa:** 29.526,05 Ha
- e. **Ingurumenaren Hobekuntza:** 2.279,72 Ha
- f. **Mendi-larreak:** 1.341,52 Ha
- g. **Gainazaleko Uren Babesa:** 14.663,24 Ha

Alde nabarmenak daude kategorien azaleretan, indarreko lurralde-plangintzarekin edo UDALPLANen jasotako datuen bidezko udal-plangintzarekin alderatzen baitira, hurrengo taulan ikus daitekeen bezala:

	LPParen berrikuspena (Ha)	UDALPLAN (Ha)
Babes Berezia	100.340,87	78.420,11
Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabalekoa: balio estrategiko altua	17.498,60	61.635,84
Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabalekoa: trantsiziozko landa-paisaia	52.525,98	
Basoa	29.526,05	55.617,34
Ingurumenaren hobekuntza	2.279,72	3.760,76
Mendi-larreak	1.341,52	2.293,23
Gainazaleko Uren Babesa	14.663,24	13.468,04

2.TAULA. AZALEREN KONPARAKETA, LPP BERRIKUSPENAREN KATEGORIEN ETA UDAL-PLANGINTZAREN ARTEAN.

Azaleretan hautemandako aldaketak proposamen berriaren barruko plangintza-irizpide desberdinen ondorio dira. Oro har, alde handienak Babes Bereziko eta Basozaintzako kategorietan daude; lehenengoan, kategoriak nabarmen handitzen du azalera, baso-kategoriaren kaltetan, batez ere Natura 2000 guneak sartzeagatik, baina baita interes geologikoko lekuak eta kudeaketa-planak dituzten faunaren interes bereziko eremuak sartzeagatik ere.

Nekazaritza, abeltzaintza eta landazabaleko kategoriari dagokionez, trantsizioko landa-paisaien azpikategoria berria sortzeaz gain (Nekazaritza eta Basozaintzako LPSean ezarritakoarekiko azalera handitzen duena, nekazaritza-balio handiagoa duelako), balio estrategiko handiko azpikategoriak azalera murrizten du, azaleko urak babesteko kategoria sartzen baita, eta aldi berean, azalera handitu egiten da, batez ere urtegiak sartu direlako.

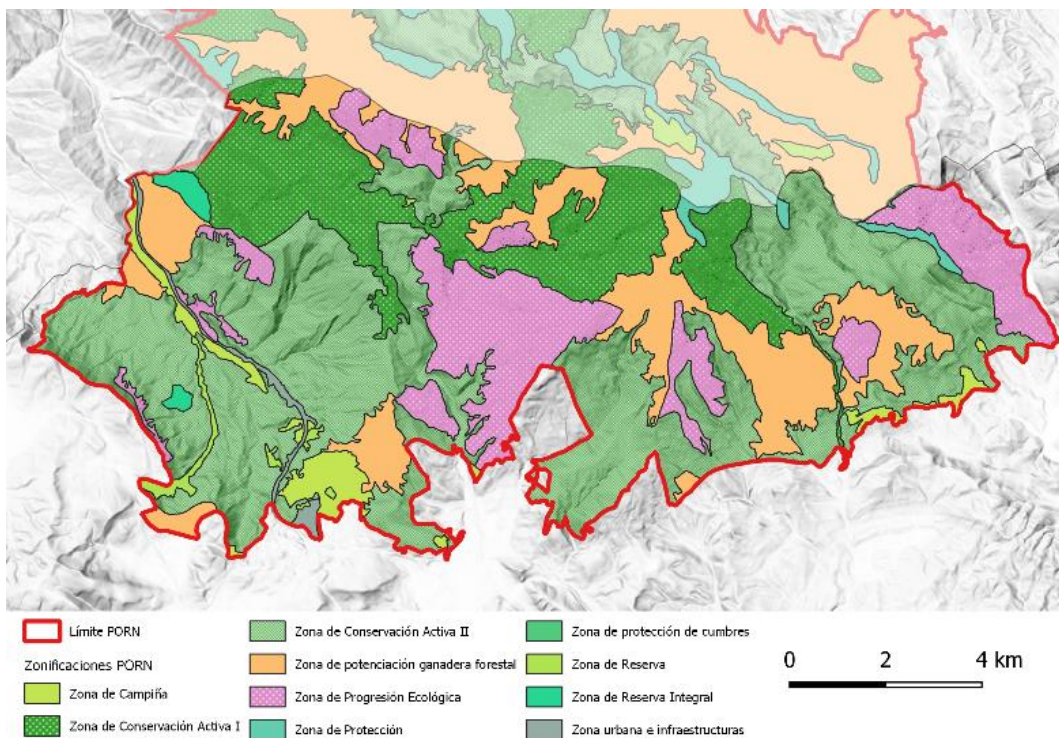
Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Baliabide Naturalak Antolatzeko Planetatik (NBAP) datorren alde aurreko zonakatzea duten espazio babestuen kasuan, espazio horien antolamenduak, plangintzak eta kudeaketak berriazko tresnetara jotzen du.

Ondorengo planoetan naturagune babestuak aurkezten dira, bakoitzak bere NBAPak proposatutako zonakatzearekin. Lau dira lurralde-eremuan dauden naturagune babestuak: Aizkorri-Aratz, Gorbeia, Izki eta Valderejo.

NBAPak egitea eta onartzea, eremu bat parke natural izendatu aurretik, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Babesteko ekainaren 30eko 16/1994 Legearen eskakizuna da.

• Gorbeiaiko NBAPa

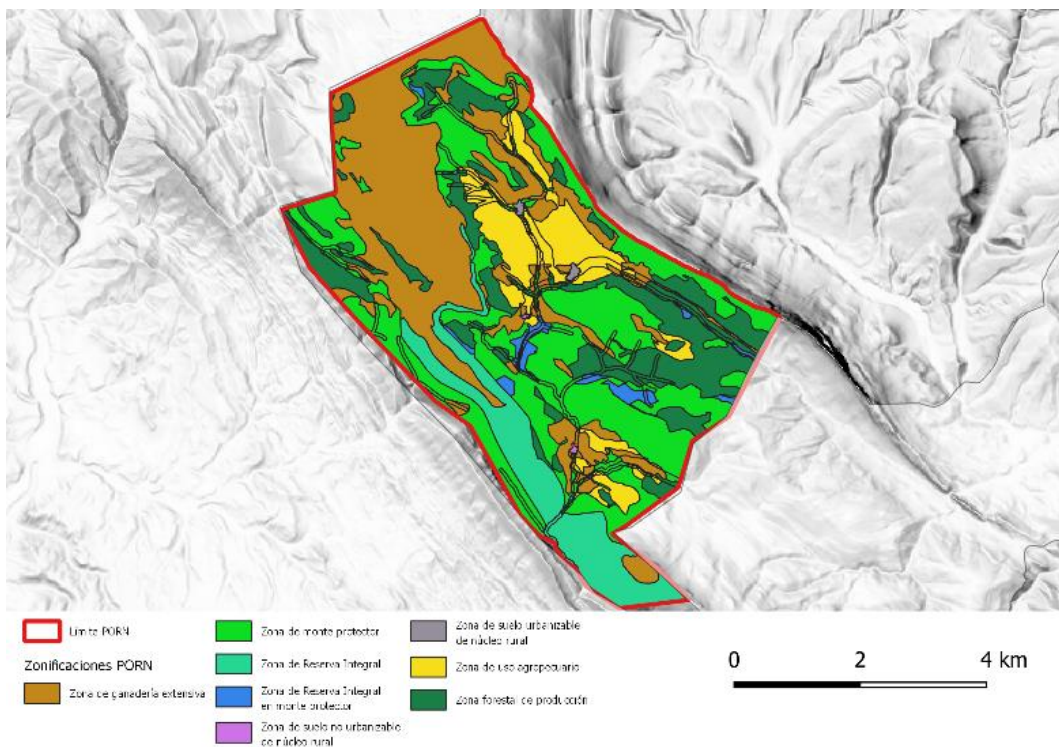

Graf. 2 GORBEIAKO NBAP-AK PROPOSATUTAKO ZONIFIKAZIOA

Gorbeia izenez ezagutzen den lurralde horren zatia Parke Natural izendatu zen ekainaren 21eko 228/1994 Dekretuaren bidez, ekainaren 21eko 227/1994 Dekretuaren bidez Natura Baliabideen Antolamendurako Plana (NBAP) onartu ondoren. Horrez gain, martxoaren 31ko 66/1998 Dekretuaren bidez, Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketa Zuzentzeko I. Plana onartu zen.

Martxoaren 8ko 40/2016 Dekretuaren bidez, Gorbeia Kontserbazio Bereziko Eremu izendatu da, eta Naturagune Babestua kontserbatzeko neurriak onartu dira.

• Valderejoko NBAPa

Graf. 4 VALDEREJOKO NBAP-AK PROPOSATUTAKO ZONIFIKAZIOA

Valderejo izenez ezagutzen den lurralde horretako zatia Parke Natural izendatu zen urtarrilaren 14ko 4/1992 Dekretuaren bidez, urtarrilaren 14ko 3/1992 Dekretuaren bidez Baliabide Naturalak Antolatzeako Plana (NBAP) onartu ondoren. Horrez gain, ekainaren 18ko 146/2002 Dekretuaren bidez, Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketa Zuzentzeko II. Plana onartu zen.

Martxoaren 15eko 47/2016 Dekretuaren bidez, Valderejo-Sobrón-Árcenako mendilerroa (ES2110024) izendatu da Kontserbazio Bereziko Eremua eta Hegaztientzako Babes Bereziko Eremua, eta Naturagune Babestua kontserbatzeko neurriak onartu dira.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Plangintza-proposamen berriak, kategoria hori nabarmen handitu da, baso-kategoriaren kaltetan. Izan ere, Natura 2000 Sareko espazio asko sartu ziren 2012 eta 2016 urteen artean; izan ere, eremu horiek zonakatze zehatz bat badute ere, mugaketa horien zati handi batean Babes Bereziko Eremuak, Kontserbazio Bereziko Eremuak edo Leheneratze Ekologikoko Eremuak sartzen dira, eta hori Babes Bereziko Eremu gisa integratuko litzateke.

Era berean, kategoria hori zabaltzeko arrazoia da interes geologikoko lekuetako azaleratzeak eta onartutako kudeaketa-plan baten bidez mugatutako faunaren interes bereziko eremuak sartu direla.

b. Ingurumenaren Hobekuntza

2019ko Lurralde Antolamenduaren Gidallerroetan ezartzen den bezala, ingurumen-hobekuntzaren kategoriak kontserbazio-proiektuak har ditzaketen lursail guztiak jaso beharko ditu, lehentasunezko zatitza jotzen baita haien bilakaera eta kalitate-maila handiagoetarantz garatzea.

LPParen berrikuspenak kategoria honetan sartzen ditu, beraz:

1. Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak ezarritako ingurumen-hobekuntzaren mugaketa eguneratzea eta egokitzea.
2. Arabako Erdialdeko Paisaiaren Katalogoaren arabera, paisaiaren kalitate-helburu hauekin lotutako mugaketak:
 - a. Meatze-ustategien paisaia-integrazioa sustatzea.
 - b. Larre eta sastraken paisaia- eta ekologia-hobekuntza sustatzea.
 - c. Baso-landaketan paisaia- eta ekologia-hobekuntza sustatzea.

Kategoria horrek Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak ezarritako azaleraren antzekoa du, baina murriztu egiten da indarrean dagoen plangintzak agintzen duenari dagokionez, eta hori, batez ere, eskala-kontuei zor zaie. Geruza horrek 10 hektarea baino gutxiagoko mugaketak ezabatu ditu, eta beraz, kasu askotan, indarrean dagoen plangintzak ingurumen-hobekuntza gisa mugatutako zonakatze txikiak ezabatu ditu, kategoria hori lurralde-eskalan soilik adierazita. Hala, plan orokorrek mugatu ahal izango dituzte, udal-mailan, ingurumen-hobekuntzako kategoria izan dezaketen zonifikazioak.

c. Basoa

Baso-kategoriako lurzoruen proposamenak maila handiagoko kontserbazio-figurarik ez duten baso-lurzoruen hartzen ditu, edo Natura-Baliabideak Antolatzen Planen arabera, baso-ekoizpeneko eremu gisa mugatuta daudenak.

Aztertutako iturri kartografiko berriek zenbait aldaketa eta ezeguneratze dituzte, planen antzinasuna dela eta. Hori dela eta, LPSak basokotzat jotzen dituen lurzoruen zati bat babes bereziko kategoriara igaro dela azaldu da.

Gainera, kategoria hori neurri handi batean murriztu egiten da Natura Sarea sartu delako edo IGLak azaleratu direlako, hala nola Pobeseko konglomeratuak edo Subijanako kareharriak, lehen baso-kategoria gisa sailkatuta zeudenak.

d. Nekazaritza eta Abeltzaintza, eta Landazabala

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Nekazaritza- eta abeltzaintza-, eta landazabala-kategoriek bi azpikategoria dituzte: balio estrategiko handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-lurzoruak (horien mugaketa Nekazaritza eta Basozaintzaren Lurralde Plan Sektorialak ezarritakotik dator gehienbat (plan eguneratuagoen ondoriozko mugaketa txikiak izan ezik) eta trantsizioko landa-paisaiak (indarreko plangintzan ez dago azpikategorizatorik).

Horregatik, zailagoa da indarreko planaren eta proposamen berriaren arteko alderaketa egitea; hala ere, Nekazaritza eta Basozaintzaren LPSari dagokionez, proposamenean, balio estrategiko handiak azalera murrizten duela ikusten dugu. Hori gertatzen da azaleko urak babesteko kategoria sartu delako, eta kategoria hori ez zegoen jasota Nekazaritza eta Basozaintzaren LPSean. Era berean, proposamenak LPSan ez dauden balio estrategiko altuko mugaketak irudikatzen ditu, onartutako Natura-Baliabideak Antolatzeko Planetatik ateratako Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabaleko Ekoizpen Eremuaren zonakatzetik eratorritakoak.

Trantsizioko Landa Paisaiaren kategoriari dagokionez, Nekazaritza eta Basogintzaren LPSean ezarritakoarekiko azalera handitzea dakar proposamenak, gaur egun nekazaritza-erabilera duten edo, baldintzak direla-eta, nekazaritzarako potentzial handia duten eta lehen Baso – Mendi Barbana kategorian sartuta zeuden eremuak sartu direlako.

Horrekin guztiarekin, indarrean dagoen plangintzarekin alderatuta, Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabaleko kategoriaren guztizko zenbaketa 7.000 hektarea baino gehiagokoa da.

e. Mendi-Larreak

Alturako abeltzaintzako zonak, mendiguneetako goreneko inguruetan daudenak hartzen ditu. Basorako esan den bezala, Nekazaritza eta Abeltzaintzako LPSak kategoria hori «Mendia» kategoria gorenean sartu du, eta horren barruan bereizi egin ditu Mendi-larreak – harkaitzak (harkaitzezko paretak handiak, irtengune ia bertikalekin) gainerako mendi-larreetatik (soropil lau eta trinkoak, kota altuetan daudenak, abeltzaintzako aprobetxamendu intentsiboarekin, urte-sasoikoa bada ere, eta artzainkultura tradizionalari lotutakoak).

Mendi-Larreak zonakatzeko proposamenaren arabera, gehienak Vitoria-Gasteizko iparraldean daude, N-622 eta A-3608 errepideetan, Gopegin barrena. Era berean, larre horien azalera aipagarria dago eremu funtzionalaren mendebaldeko muturrean, Quintarrilla/Valleruca mendietan eta, neurri txikiagoan, Langraiz Okako mendietan, Uribarriko urtegiaren hegoaldean eta ekialdean eta Izkiko Parke Naturalaren inguruko paisaietan.

Kategoria hori, ingurumen-hobekuntza bezala, murriztu egin da; izan ere, mendiguneetako kakumina-eremuetan kokatutako altuerako zonak, oro har Natura 2000 Sarean sartuta daudenak, babes bereziko eremu bihurtu ziren.

f. Gainazaleko Uren Babesa

Gainazaleko Urak Babesteko Kategoriak ibaiak eta errekek eta horiei dagozkien babes-eremuak barne hartzen ditu. Kategoria hori mugatzeko, beharrezkoa izan da ibaien ardatzei buruzko kartografia eguneratuena erabiltzea, Uraren Euskal Agentziatik (URA) datorrena.

URAREN geruza hori, gerora, Ibaien eta Erreken LPSak ezarritakoaren arabera egokitu da, ardatz eta arroi mailak (osagai hidraulikoa) emanaz eta ertz-geruza eguneratuz garatutako eremuen, komunikazio-azpiegituren, garapen berriko potentzialen eta landa-eremuaren egungo egoeraren arabera, ibai bakoitzaren atzerapenak ezarri ahal izateko eta, beraz, lurzorian duten kategorizazioa ezarri ahal izateko.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Bestalde, Hezeguneen LPSeko kontsiderazioak eta udal-plangintzako lurrazaleko uren babesak sartzen dira. Katgoria honetan sartu dira, beraz, urtegiak, horien afekzio-eremuak eta horietan sortzen diren uhartetxoak, urak gehieneko biltegitratze-maila lortzen duenean; izan ere, batzuetan beste kategorizazio bat merezi dezaketen erabilerak izan arren, urtegiaren ingurunearekin duten isolamenduak eta lotura argiak erabaki hori hartzea ekarri du.

Indarrean dagoen plangintzaren eta proposamen berriaren arteko alderaketa egitean, katgoria horren azalera pixka bat handitzen da, urtegiak eta trazaduraren eta ibilguaren zenbait aldaketa sartu direlako uholde-arriskuari buruzko azken kartografiaren arabera.

Elkarren artean konektatutako azpiegitura berdearen sarearen antolamendua

Azpiegitura berdea funtsezkoa da lurralde-eredu jasangarria diseinatzeko. Ildo horri eutsiz, LAGek ekintza asko kontuan hartzen dituzte, eta ikuskapen hau azpiegitura berde konektatua sortzen saiatuko da, egun paisaiaren unitateek duten segmentazioa eta banaketa konpondu eta elkar konektatuta funtzionatzeko.

Araba Erdialdeko azpiegitura berdea elementu hauek osatuko dute:

1. Beren ingurumen-balioengatik babestutako espazioak: katgoria honetan sartzen dira Gorbeaiako, Aizkorri-Aratzeko, Izkiko eta Valderejoko Parke Naturalak; Natura 2000 Sarean integratutako gunek, hala nola Salburua, Valderejo – Sobrón – Árcenako mendilerroa, Gorobel mendilerroa, Arabako hegoaldeko mendilerroak, Arabako Lautadako irla hariztien KBEak, Caicedo Yuso eta Arreoko Aintzira eta Añanako Diapiroko Biotopo Babestua, Entzia, Aldaiako Mendiak edo Arkamu – Gibillo – Arrastaria, eta Gasteizko Mendietako KBEak. Guztira 19 gune babestu daude, ingurumen-balioengatik.

Natura 2000 Sarea, landa-lurzoruaren zati gisa, LPPren kartografian sartuta dago, lurzoru horren katgoriei gainjarritako baldintzatzaille gisa, eta biodibertsitatearen kontserbazioari dagokionez, dagozkien kudeaketa-planen bidez arautzen dira:

- a) **Batasunaren Garrantzizko Lekuak [BGL].** Eskualde biogeografikoko habitatak eta espezie adierazgarriak dituzten lurralde-eremuak dira, eta babestu, zaindu, berreskuratu eta lehengoratu egin behar dira. BGL horietan sartzen diren habitatak eta espezieak Habitategi buruzko Zuzentzarauaren eranskinetan agertzen dira.
- b) **Hegaztien Babes Bereziko Eremuak [HBBE].** Hegazti migratzaileak nahiz sedentarioak kontserbatzeko eremu egokiak dira. Figura horretan, Europako Parlamentuaren basa-hegaztien kontserbazioari buruzko 2009/147/EE Zuzentzarauan definitzen den bezala, ugalketa- eta elikadura-eremuak eta horien habitat naturalak sartzen dira.
- c) **Kontserbazio Bereziko Eremuak [KBE].** BGLak halakotzat joko dira, Batasunaren intereseko habitaten eta espezieen kontserbazioa, mantentzea eta leheneratzea bermatzeko kudeaketa-plana dutenean.

2. Natura-intereseko beste espazio batzuk: Katgoria honetako eremuak ez daude eremu babestuen aurreko bi katgoriatan katalogatuta, baina azpiegituran marraztu dira, ekologia- eta ingurumen-balioa altua dutelako eta ekosistema-zerbitzuak ematen

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

7. Nekazaritza ekologikorako erabiltzen den eremuko biodibertsitatea ugartzea eta jendea bizi den eremuetako biodibertsitatea areagotzea, hiriguneetan eta landa-nukleotan azpiegitura berde gehiago sartuz.
8. Enplegua gehitzea, bereziki gazteentzako enplegua.

3.4.3. Eremu Funtzionala osatzen duten hiri-habitatak

Eremu funtzionalako kokalekuen hierarkia

Araba Erdiguneko eremu funtzionalako kokalekuen hierarkia-sistema termino hauetan planteatzen da:

1. Goiburua: Vitoria-Gasteiz, Eremu Funtzionalaren eta bere kuadrillaren goiburua.
2. Azpiburuak:
 - i. Kanpezuko Kuadrilla- Arabako Mendialdea: Santikurutze Kanpezu, Kanpezun.
 - ii. Añanako Kuadrilla- Arabako Ibarrek: Ribabellosa
 - iii. Gorbeialdeako Kuadrilla: Murgia (Zuia)
 - iv. Arabako Lautadako Kuadrilla: Agurain
 - v. Otxandio eta Ubide: Otxandio
3. Nukleo artikulatzaileak:
 - i. Kanpezuko Kuadrilla- Arabako Mendialdea: Maeztu
 - ii. Añanako Kuadrilla- Arabako Ibarrek: Espejo (Valdegovia/Gaubea), Langraiz Oka
 - iii. Gorbeialdeako Kuadrilla: Legutio, Gopegi (Zigoitia), Izarra (Urkabustaiz).
 - iv. Arabako Lautadako Kuadrilla: Alegria- Dulantzi, Araia (Asparrena)

Hiri-Hazkundearen Perimetroak

Hiri-sakabanatzea saihesteko eta lurzoruaren kontsumoa kontrolatzeko tresna bat dira PCUak, behatutako eskaeretan oinarrituta, eta, azken finean, zigitatutako lurzorua murrizten laguntzen dute. Ez dute lurzoruaren sailkapenik eskatzen, baina hazkunde-ahalmenen kuantifikazioa aplikatzeko orientazio grafikoa ezartzen dute, bai eta eremu funtzionalako lurralde-jarduketetarako lehentasunezko hazkunde-dinamiken orientazioa ere, LAGen 11. artikulua ezartzen duen bezala.

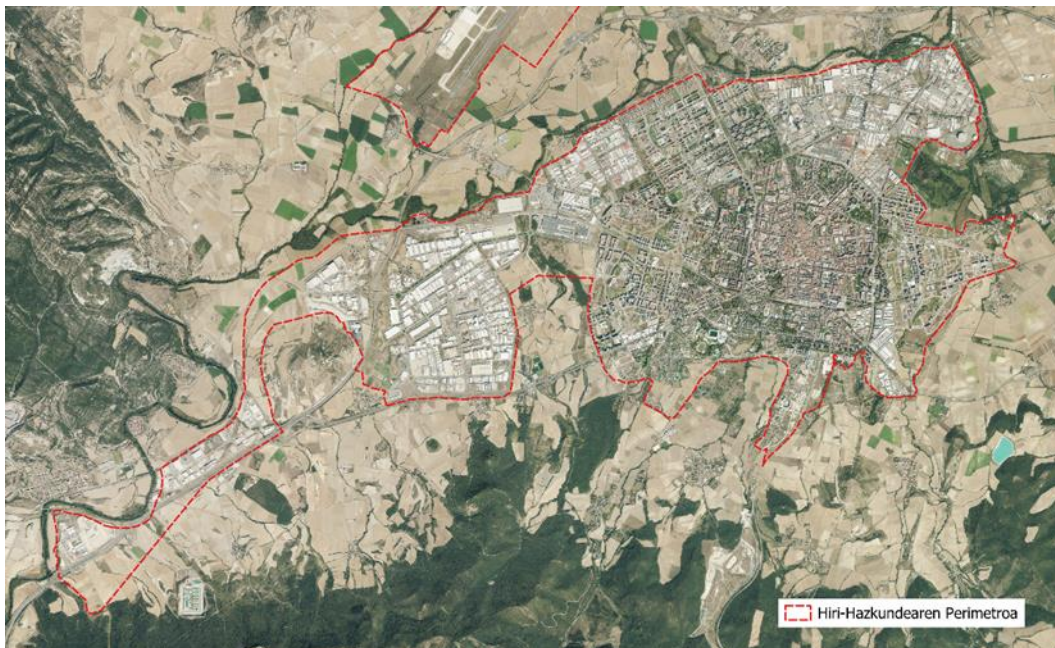
Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

1. Landareak dituen muga perimetrala ezartzea, eremua integratzea ahalbidetuko duen eraztun berde gisa, eta Zadorra diseinuaren parte txertatuz.
2. Estalkietan landareak jartzea eta eguzki-panelak txertatzea.
3. Nekazaritzako lurzorua koroa zaintzea, paisaiaren muga baita.
4. Hobetzea ezinezkoa diren mugen zuzkidura-kalifikazioa.
5. Ertzeko pabiloien kanpo-diseinurako oinarri teknikoen garapena, oraindik gauzatu ez diren pabiloien irudi homogeneoa sortzeko edo izaera komuna proposatzeko, lerro xumeekin eta kolore argiekin. Oinarri horiek Paisaia Interes Bereziko Eremuarekin (PIBE) estetika orokorra izan beharko dute.

Lacorzanako eguzki-parkea sortzea eta Arasurreko 2. faseko I-09 “tanta” erabilera berdinerako bihurtzea. Horrek esan nahi du lurzoru horien zati handi batek lur gaineko panel fotovoltaikoak izango dituela eta dagozkien proiektuetan ezarritako baldintza teknikoak izango dituztela. Nolanahi ere, eraikuntzentzako paisaiaren katalogoaren jarraibideak erabilgarriak dira oraindik Arasurreko lehenengo fasean egiteke dagoen zatirako.

Mendebaldeko zatian Exolum Rivabellosako instalazioak daude, CLH hidrokarburoak biltegitratzeko instalazioak. Instalazio horiek irailaren 21eko 840/2015 Errege Dekretuak arautzen ditu, sustantzia arriskutsuak dauden istripu larriek eragin ditzaketen arriskuak kontrolatzeko neurriak onartzekoak (Seveso), eta Kanpoko Larrialdi Plana eta 205 metroko radioa duen esku-hartze eremua eta 255 metroko radioa duen alerta-eremua ditu.

● Iruña Oka– Vitoria-Gasteiz

Graf. 6 LANGRAIZ OKA- VITORIA-GASTEIZEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA

Perimetro horrek 3.955,30 hektarea lurzoru hartzen ditu, eta 16 km inguruko geometria osatzen du muturren artean. Ekialdean Vitoria-Gasteiz hartzen du, bai eta haren ondoz ondoko hazkundeak ere, Alde Zaharreko muinoko jatorrizko finkamendutik hasi eta berrienetaraino. Halaber, proposatutako perimetroaren erdigunerik handienez Jundiz eta Ali Gobeo industria-eremuak sartzen ditu, eta mendebaldeko muturrean, berriz, Zadorraren hegoaldeko ekoizpen-espazioak; nahiz eta bi pieza horien artean gaur egun hiri-jarraitutasunik ez duen espazio bat dagoen, Gasteizko Jundizko plataforma logistiko intermodala industria-eremuen jarraitutasuna planteatzeko argudio bat da, mendi homonimoa kaltetu gabe eta dagozkion lurralde-hutsuneak gordez, sinergiak sustatuz. PCUk kanpoan uzten ditu Zadorra ibaia KBEaren eta haren babes-eremu periferikoaren barruko eremuak.

Hiri-hazkundearen perimetroa handitzeari dagokionez, Mercedes Benz-ekin lotutako instalazioak handitzeko, eragindako balio estrategiko handiko nekazaritzako eta abeltzaintzako lurzoruen azalerak konpentsatzeko beharra egon daiteke. Irla-hariztiaren babes testu bidez zehaztuko da araudian.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

paisaiaren irizpideak txertatuz. Horretarako, mugako eremuak naturalizatzea proposatzen da; natura-elementuak txertatzea eta egokitzea, esaterako, Mendizorrotz erreka edo Subillabide eta San José de los Llanos poligonoen artean dagoen eremuaren birlandaketa; soinu pantailen eta landareen bitartez paisaia eta akustika integratzea; estalkietan landaredia jartzea eta eguzki-panelak txertatzea; HAPOn hornikuntzetan ekipamendu gisa sailkatutako lurzoruen inguruan nekazaritzarako lurraz zaintzea; hobekuntzak egin ezin diren ertzetarako alternatibak zehaztea; ertzeko pabilioiak diseinatzeko eta eremuko edozein jarduketetarako oinarri teknikoak garatzea; eta Jundiz-Billoda terminal intermodalaren paisaiaren diseinuari arreta jartzea.

Eremuaren barruan erabilera eta baldintza desberdin ugari daude. Eratzun berdeak hiriaren erdigunearen inguruan egiten duen muga faktore positiboa da, baina mendebaldean galdu egiten da, eremu industrialagoa baita. Perimetroa jarraitua da kontzeptuaren aldetik, baina asmoa da paisaiaren eta ekologiaren iragazkortasunerako hiru puntu ezartzea:

1. Gasteizko mendiak-Zadorrako meandroa, Langraiz Oka nukleoaren hego-ekialdean. Horrek balizko zoru urbanizagarriak autobidearen eta trenbidearen artean diseinatzea ekarriko du, iragazkortasun hori ekoduktuen edo antzeko irtenbideen bitartez bermatuz.
2. Gasteizko mendiek eta Zadorrako meandroak Jundiz mendiaren inguruko Mendizorrotz errekaaren ardatz naturala osatzen dute, eta ibilgua osatzen duten eremuetan dagoeneko finkatuta dauden industria-lurzoruek baldintzatzen dute. A-1 eta N-102 errepideek osatzen duten korapiloa, abiadura handiak indartuko duen trenbidea, Jundizeko geltokia, eta Subillabide poligonoa Jundiz mendebaldeko luzapenaren 21. sektorearekin lotzen duen trenbidearen paraleloa den ekonomia-jarduera garatzeko aukera dira lotura baldintzatzen dutenak.
3. Zabalganako basoaren eta Zadorrak Mercedes-Benz fabrikaren inguruan duen ibilguaren artean dagoen Ibaiaren errekaaren jarraipena. Zehaztutako perimetroak Mercedesen zoru industrialak hegoaldera luzatzeko duen aurreikuspenak ezingo du baso horren eta arroaren ardatz berdearen jarraipenaren kalterako izan.

Bestalde, hiri-hazkundearen perimetroko mendebaldeko eremu honek lotura argia du “Zadorra Ertaina-Santa Katalina” paisaia-intereseko eremuarekin, izen bera duen ibaian zehar, eta Paisaiaren Katalogoak paisaia antolatzeko ekintza-plan bateratua proposatu du. Plan horrek trafiko astuna Jundizeko terminalera heltzeko irisgarritasunak izan ditzakeen baldintzatzaileak hartu behar ditu kontuan. Horregatik, komeni da ekintza-plan horren tratamendua adierazitako paisaiaren eta ekologiaren iragazkortasunerako puntuekin egokitzea. Horrek esan nahi du Langraitzera doan eratzun berdearen luzapenarekin hastea. Hiri-hazkundearen perimetroak Zadorraren bi alboetako ekosistemen fluxuarekiko duen iragazkortasuna Iruña Okako planeamenduaren berrikuspenaren hazkundearen konponbidearekin harmonizatu behar da.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

4. Perimetro honetan bizitegi-erabilerarik aurreikusten ez den arren, bideak behar direnez, hiri-hazkundearen perimetroa ibaiaren gainean planteatutako motak babestutako eremura mugatzen da, Zaia ibaiaren Defentsa Eraikitze Proiektua aintzat hartuta. Horren ondorioz, batez beste 85 m atzera egiten du muga horrek, planeamenduan aurreikusitakotik, ibaiaren ardatzari egokituta.

● Arabako Parke Teknologikoa

Graf. 9 ARABAKO PARKE TEKNOLOGIKOAN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA

Perimetro honetarako proposatutako azken bertsioak 389,06 hektarea hartzen ditu jarduera ekonomikoetarako, eta horietatik 120 ha Parke Teknologikoko hiri-lurzoruari dagozkio. Edukiera handiko bi bidetatik (AP-1 eta N-240) iristeko erraztasunak dituen eremua da, eta bi errepideetarako fatxada da. Goian-Lladieko perimetroarekin batera, aribidean dagoen industria-lurzoria sustatzeko ekimen publiko bat dago, eta eremu funtzionalaren iparraldean jarduera ekonomikoak sustatzen laguntzen du.

Hiri-hazkundearen perimetroaren azken bertsio horretan sartzen dira egungo teknologia-parkearen ondo-ondoan sailkatutako lurzoru urbanizagarriak, Mendigurengo Administrazio Batzarrak aurkeztutako idazkiaren arabera haren jabetzakoak diren lursailak izan ezik; izan ere, azken horien iritziz, lursail horiek hiri-hazkunderako prozesuetatik kanpo utzi behar dira. Baztertu egin dira, ordea, 284/2018 Errege Dekretuaren arabera Defentsa Nazionalerako Interes Eremuaren barruan dauden eta Arakako Base Militarri dagozkion lurzorua. Nolanahi ere, LPPan zehaztapen bat sartuko da, parke teknologikoko lurzoruaren aprobetxamendu handiagoa sustatzeko, trinkotzearen bidez, bai eta balio handieneko elementu naturalen kontserbazioaren bidez ere.

● Goiain-Lladie

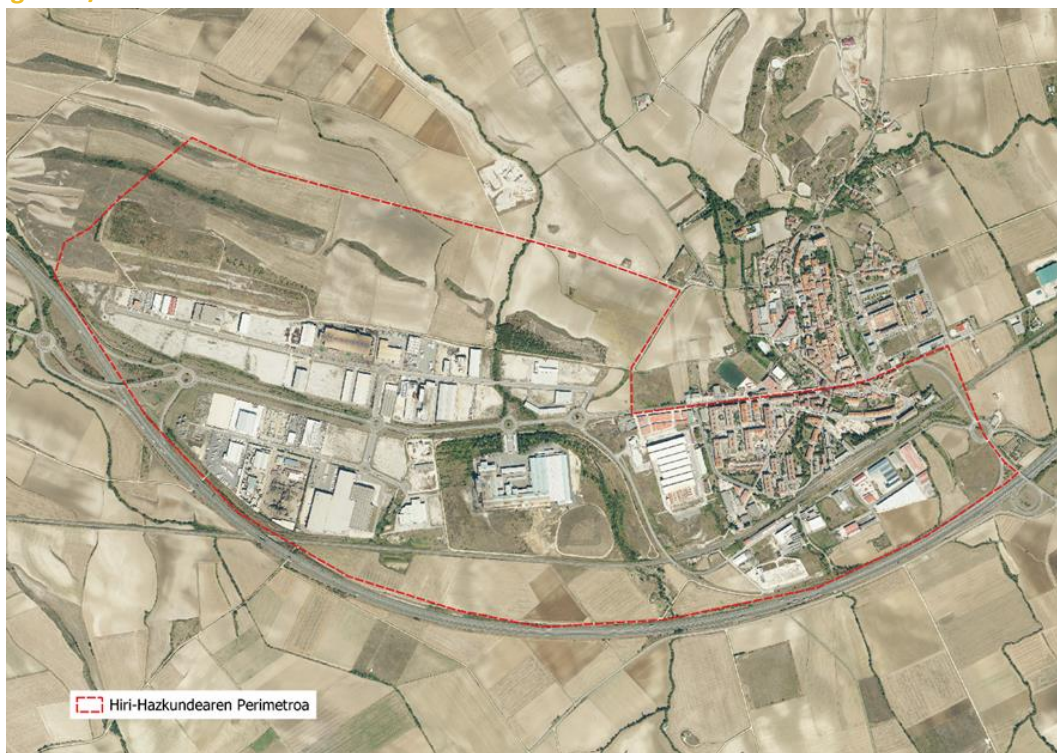
Graf. 11 GOIAIN- LLADIEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA

311,11 hektarea ditu eta barne hartzen ditu Goiaingo industrigunea hegoaldean eta N-240 errepidearen ekialdean urbanizatuta dauden eremuak, baita ekoizpen-jardueretarako lurzoru urbanizagarriak handitzeko SPILURREK proposatzen dituen lurak ere. Iparraldeko triangeluaren jarduketa horrek orain arte ezarpen isolatuak izan direnei koherentzia emateko aukera ahalbidetuko du, bere tamaina handia gorabehera. Gainera, lurzoru ez urbanizagarrietan jarduketak egiten dituen logikatik hiri-trama eraginkorra sortzera igaroko da, Goiaini dagokionez eguneratuta dauden plangintzekin.

Perimetrotik kanpo geratzen dira Zadorrako KBEaren eta haren babes-eremu periferikoaren barruan dauden eremuak, bai eta Zadorraren sistemako urtegien KBEaren eta haren babes-eremu periferikoaren barruan dauden eremuak ere.

Eremu honetan esanguratsua da Urrunaga urtegirantz eta N-240rantz eraikita dagoen fronte egokia ezartzea, baita AP-1etik ikusgarri dagoen frontea eta zati honetan eraikita dagoen abiadura handiko trena ere; izan ere, Gipuzkoatik etortzen direnek tunela uztean ikusten duten Arabako lehen irudia baita. Halaber, esanguratsua da Santa Engraziako azpiegitura berdearen proposamenean sartzea, zati horretan uholdeak pairatzeko arriskurik ez baitago. Beraz, tratamenduak bi baldintzak izan behar ditu kontuan.

● Agurain/Salvatierra

Graf. 12 AGURAINEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA

367,86 hektareako eremua da, gehienak ekonomia-jardueretarako sailkatuak, baina iparraldean badira urbanizagarriak ez diren lurzoruak ere, basoen eta nekazaritzaren eta landazabalaren kategorian sartzen direnak. Araba Erdialdeko paisaiaren katalogoko “N1 igarobidearen (Agurain)” mugaketa berreskuratzen da, nahiz eta dagoeneko badauden hiriko bizilekuen ehunduraren zati bat eta dagoeneko aipatu diren lurzoru urbanizaezinak ere barne hartzen dituen. Paisaiaren kalitatearen helburua industriarako lurzoru paisaiaren aldetik txertatzeko eremua berrantolatzea da, haren itxura eta A-1tik duen pertzepzioa hobetuz. Aipatutako industria eremuetarako planteatu diren neurri berberak proposatu dira, Donejakue bidea txertatzeko baldintza gehituta.

Oraindik garatu ez den industria-lurzoruaren zati garrantzitsu bat ohiko trenbidearen lineak baldintzatzen du eta Iruñeranzko autobidearekin batera, eremuko hegoaldeko irisgarritasuna baldintzatzen du. Irisgarritasun hori Sallurtegi eta Langarika kaleetan sendotu beharko da. Eremuaren ekialdean etxebizitza ugari daude eta tren-geltokia dago, beraz, kontuan izan behar dira urak har ditzakeen ibilguak eta Langarika Plazaren ingurua eremu zaurgarria dela.

● Asparrena-Donemiliaga

Graf. 13 ASPARRENAN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA

256,85 hektareako eremua hartzen du, gehienak jarduera ekonomikoetarako. Perimetroaren azken aldaketan sartutako mendebaldeko lurzoru urbanizaezinak izan ezik, oro har hiri-lurzoru finkatua da, lurzoru urbanizaezinean hedadura txikiko eremu bat izan ezik (Salsamendi).

Arabako Erdialdeko Paisaiaren Katalogoko N1 Korridorea (San Millán/Donemiliaga) Paisaia Interes Berezikotako Eremuan sartzen da. Katalogoak lehendik azaldutakoen antzeko helburuak eta neurriak planteatzen ditu, industria nagusi den beste eremu batzuetarako. Aguraingo perimetroan gertatzen zen bezala, Iruñerako ohiko trenbidearen eta autobidearen presentziak lurzoru horien zati bat garatzeko ahalmena baldintzatzen du. Trenbidearen eta autobidearen arteko zerrenda lurzoru urbanizaezin gisa sailkatuta dago gaur egun, eta autobiatik eta trenbide-hesitik sartzeko mugak daudenez, Egilazetik (mendebaldean) edo Araiako geltokiaren hegoalderako bidetik (ekialdean) soilik sar daiteke, iparraldean dauden industrialdeekiko edozein lotura zailduz.

● Lantarón

Graf. 14 LANTARONEN PROPOSATUTAKO HIRI-HAZKUNDEAREN PERIMETROA

Lantarónko udalerrian definitutako perimetroak, Komunioi kokalekuaren mendebaldean, 140,21 hektarea hartzen ditu Zubillagako poligonoak, industria kimikora bideratuak, eta Lantarón-sui-2 poligonoak hartuz, azken hauek aniztasun handiagoarekin. S-2 lurzoru urbanizagarriaren sektorea ere barne hartzen du, baita A-2122 errepidearen eta Ebroren arteko bi poligonoen arteko espazioak ere. Alde batera uzten dira Ebroko KBEaren eta haren babes-eremu periferikoaren barruan dauden eremuak, gaur egun urbanizatuta daudenak izan ezik.

AP-1 autobidetik gertu egoteari esker, lurralde-irisgarritasun ona duen gunea da, eta sinergia potentzialak ditu Arasur inguruarekin, Arabako Haranetan produkzio-jarduerak garatzen lagun dezakeena.

Eremu horrek azalera handia behar duten enpresak hartzeko ahalmena du. Bertan, irailaren 21eko 840/2015 Errege Dekretuaren mende dauden hiru instalazio daude (840/2015 Errege Dekretua, istripu larrietan gai arriskutsuak tarteko direnean sortzen diren arriskuak kontrolatzeko neurriak onartzen dituena), eta Kanpoko Larrialdietarako Plan bana dute.

Jarduera ekonomikoetarako lurzoru-pakete handiak dimentsionatzea

Eremu funtzionalak, gaur egun, hazteko gaitasun handia du berroneratu daitekeen hiri-lurzoruan, bereziki Vitoria-Gasteizko udalerrian (Gamarra, Betoño, Ehari Gobeu) eta hutsik dagoen hiri-lurzoruan eta lurzoru urbanizagarrian. Saillkapen berrien beharra eskariaren bilakaeratik (lurzatiaren formatu handiagoetarantz) eta dagoeneko sailkatuta dauden lurzoruetan bete ezin diren baldintzetan eskaria handitzetik etor daiteke.

Beraz, eskala horretatik arlo horretako jarduketan lehentasuna industriako hiri-berroneratzeko prozesuak dinamizatzea da, kutsatuta egon daitezkeen lurzoruen analisiari buruzko aurretiazko kudeaketak barne, definitutako hiri-hazkundeko perimetroen barruko eremuetako plangintzaren aurreikuspenak osatzearekin batera, eta, merkatuaren premien bilakaerari erantzuteko beharrezkoa izan daitekeen kasuetan, garapen-plangintza aldatzea edo berrikustea, lurzatiaren tamaina eta kokapena egokitzeko.

LAGek Berrikuntzaren Arkua Arabako Parke Teknologikoa, aireportua eta hari atxikitako parke industrialia eta salgaien geltoki intermodala integratuko dituen eremu gisa artikulatzen dute. Bertan, beharrezkoak diren lurralde-hutsuneak errespetatuz, iragazkortasuna bermatuz eta paisaiarekin integratuz, balio handiko jarduera ekonomiko, industrial, logistikoa eta teknologikoa garatu ahal izango dira.

Bestalde, 2021-2026 aldirako EAEko Suspertze eta Erresilientzia Programak (Euskadi Next) Araba Erdialdean eragin potentziala duten 16 ekimen planteatzen ditu; badirudi Basquevolt Gigafactory agentziak soilik lot ditzakeela zuzenean industrialdeetako jarduera ekonomikoko lurzoruaren eskariarekin; izan ere, eskura dagoen informazioaren arabera, Arabako Parke Teknologikoan proposatutako hiri-perimetroan leku ezin hobea izango luke. Bestalde, 10 hektareatik gorako lurzati handietan, lurzoru produktiborako eskariak hauteman dira; horiek Miñanon, Goian-Lladien, Lantaronen edo Arasurren bete daitezke perimetro horretan.

Bizitegi-kuantifikazioa

LAGen IV. eranskinean definitutako bizitegi-kuantifikazioaren formula eta Memoriaren 6.4.6. puntuan zehaztutako datuak eta baldintzak aplikatu ondoren, Eremu Funtzionalako udalerrri bakoitzerako datuekin ateratzen den taula aurkezten da:

Udalerrriak	LEZ	A1	A2	B1	B2	C1	BP	BPb	C2	BA	Amax	Amin	BA2
Agurain/Salvatierra	0	267	126	14	0	24	431	1.121	51	1.070	1.277	255	1.070
Alegria-Dulantzi	0	465	79	7	0	33	584	1.518	26	1.492	643	129	643
Añana	0	-2	4	1	0	0	3	9	5	4	117	23	23
Armiñón	0	14	6	5	0	2	27	81	3	78	81	16	78
Arraia-Maeztu	0	18	19	9	0	4	50	150	13	137	328	66	137
Arratzua-Ubarrundia	0	77	26	19	0	9	131	367	11	356	270	54	270
Asparrena	0	16	40	13	0	5	74	207	22	185	562	112	185
Barrundia	0	69	23	23	0	9	124	372	11	361	279	56	279
Berantevilla	0	8	12	5	0	2	27	81	7	74	170	34	74
Bernedo	0	2	13	4	0	2	21	63	12	51	308	62	62
Campezo/Kanpezu	0	6	27	8	0	3	44	123	19	104	482	96	104
Elburgo/Burgelu	0	53	16	10	0	6	85	255	6	249	146	29	146

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Udalerrriak	LEZ	A1	A2	B1	B2	C1	BP	BPb	C2	BA	Amax	Amin	BA2
Erriberagoitia/Ribera													
Alta	0	99	22	30	0	12	163	489	12	477	295	59	295
Harana/Valle de Arana	0	-8	6	-1	0	0	1	3	5	0	134	27	27
Iruña Oka/Iruña de Oca	0	423	88	40	0	33	584	1.518	32	1.486	803	161	803
Iruraiz-Gauna	0	26	13	4	0	3	46	138	6	132	149	30	132
Kuartango	0	6	10	4	0	2	22	66	7	59	165	33	59
Lagrán	0	-2	4	1	0	0	3	9	5	4	132	26	26
Lantarón	0	1	22	6	0	2	31	93	14	79	350	70	79
Legutio	0	155	49	22	0	16	242	678	21	657	517	103	517
Otxandio	0	77	33	15	0	9	134	375	16	359	411	82	359
Peñacerrada-Urizaharra	0	21	8	7	0	3	39	117	6	111	148	30	111
Ribera Baja/Erribera													
Beitia	0	252	39	70	0	25	386	1.081	14	1.067	359	72	359
San Millán/Donemiliaga	0	4	17	5	0	2	28	84	10	74	242	48	74
Ubide	0	2	4	2	0	1	9	27	3	24	80	16	24
Urkabustaiz	0	156	37	48	0	17	258	722	18	704	451	90	451
Valdegovía/Gaubea	0	41	28	17	0	6	92	258	25	233	621	124	233
Vitoria-Gasteiz	0	6.699	6.090	269	0	522	13.580	29.876	2.393	27.483	59.837	11.967	27.483
Zalduondo	0	17	5	4	0	2	28	84	3	81	68	14	68
Zambrana	0	16	11	7	0	3	37	111	8	103	199	40	103
Zigoitia	0	130	45	33	0	15	223	624	20	604	488	98	488
Zuia	0	91	56	33	0	13	193	540	26	514	655	131	514
EF totala													35.276

A.	Etxebizitza nagusien beharra
A1.	Biztanleriaren aldaketaren arabera
A2.	Familiaren Batez Besteko Tamaina aldatzeagatik (FBBT)
B.	Bigarren etxebizitzaren eskaria
B1.	Etxebizitza nagusiak aldatzeagatik (EN)
B2.	Bigarren Etxebizitzaren Koefizientea aldatzeagatik (BEK)
C.	Previsión de viviendas deshabitadas
C1.	Jenderik gabeko etxebizitzaren aurreikuspena (JGE)
BIZITEGI-PREMIAK, GUZTIRA	
BP = CMT+A1+A2+B1+B2+C1	
PLANGINTZAK ESKAINI BEHARREKO GEHIENENKO BIZITEGI-AHALMENA	
BPb.	Bizitegi-premia bakanak
C2.	Berreskuratu beharreko jenderik gabeko etxebizitzak
BA.	Gehieneko bizitegi-ahalmena, mugak kontuan hartu gabe
MUGA GEHIGARRIAK	
Gehieneko bizitegi-erakunde onargarria (dauden etxebizitzaren %50)	
Beti aurreikus daitezkeen gutxieneko erakunde (dauden etxebizitzaren %10)	
Plangintzan aurreikusi beharreko gehieneko bizitegi-ahalmena (etxebizitza kopurua):	
	BA2

3.TAULA. UDALERRIZ-UDALERRI EGINIKO BIZITEGI-KUANTIFIKAZIOA

3.4.4. Paisaia, kultura- eta natura-ondarea eta baliabide turistikoak:

Berrikuspen horren helburu nagusia paisaia eta haren eragin-ingurunea sartzea da, paisaiaren kalitate-helburuak lortzeko eta Araba Erdialdeko Paisaiaren Katalogoan (2020ko uztailen argitaratua) garatutako paisaiaren bilakaera-adierazleak eta ekintzak ezartzeko.

Katalogoak paisaia-unitateak identifikatzen ditu, paisaia-interes bereziko eremuak bereizten ditu, eta definitzen dituen paisaiaren kalitate-helburuak aplikatu behar zaizkien eremuak espazializatzen ditu.

Beraz, paisaiaren kalitate-helburuen transposizioa egiteko honako kategoria operatibo hauek zehazten dira, eta zonakatzeko-proposamenaren atalean dagoeneko aintzat hartu dira:

1. Babes berezia: kasu honetan, ukitutako eremuek dituzten balioen arabera, LAGen matrizean babes bereziko lurzorutzat har daitezke. Horrenbestez, Arabako Lautadaren iparraldeko itxitura eszenikoaren lurzoruetan, adibidez, babesa zabalduko da.
2. Azpiegitura berdea: eremu hauetan paisaia-balioek ekosistema-zerbitzuei lagunduko diete, eta, ondorioz, azpiegitura berdeari ekarpena egingo diote.
3. Turismoa eta ondarea: eremu hauetan paisaiaren balioek ingurune eraikiarekin eta haren inguruarekin zerikusia dute, bai eta horien eta naturagunearen arteko harmoniarekin ere.
4. Ingurumen-hobekuntza: zonakatzeari buruzko lanaren bidez hala definitu diren lurzoruak osatzen ditu.
5. Udal-plangintzarako jarraibideak: proposamenak, oro har, eremu konplexuen tratamenduarekin lotuta daude, elkarrekintzan baitihardute azpiegiturek, hiriguneek eta naturaguneak. Dena den, hiriko perimetroak definitzean landu dira.

Ondareari dagokionez, euskal kultura-ondarea bere osotasunean sartzea sustatzen da, baita haren toponimiaren tratamendu harmonizatua ere. Bestalde, Bultzatu 2050 Hiri Agendak kultura- eta natura-ondarea eta hiri-biodibertsitatea babesteko planak ezartzea proposatzen du, eta LPParen berrikuspenak ere helburu horiek izango ditu.

Beraz, paisaiaren eta ondarearen arloan planteatzen diren ahaleginak honako hauetara bideratuta daude:

1. Kultura-ondarearen identifikazioa eta inbentarioa, materiala zein ez-materiala
2. Interes Kultureko Ondasunaren figuraz haragoko babes-zonak eta -planak mugatzea
3. Eraikitako ondarea birgaitzea
4. Ekimen turistikoetara eta jolas-erabileretara bideratutako araudiak arautzea

3.4.5. Baliabideen kudeaketa jasangarria: 3E2030

LPPk jorratzen dituen baliabideen kudeaketa jasangarria Energiaren Euskal Estrategiatik abiatzen da, eta, horrela, proposamenak estrategia horrek dituen helburuak betetzeko energia berriztagarria ekoizteko beharrezko lurzoruaren azalera kalkulatu du. Hala, 3E2030k esan nahi du energiaren kontsumoa murriztuko dela ehuneko hauetan:

- Orokorra = -% 16
- Etxebizitzak = -% 13
- Zerbitzuak = -% 22
- Garraioa = -% 18

planteatzeko dituen LPSa indarrean jartzen denean betearazlea izateari kalterik egin gabe. Nolanahi ere, LPSak barne hartuko dituen EAEko hausnarketa-eskalarari buruzko gogoetei autokontsumoa eta energia-eraginkortasunaren eta -soiltasunaren hobekuntza sustatzeko komenigarritasuna gehitzen zaie.

- **Ekonomia zirkularra:** 2030erako Euskadiko Ekonomia Zirkularren Estrategia, Foru Aldundiaren plangintza sektorialarekin batera, erreferentzia da arlo horretako etorkizuneko ekintzetarako; Ekonomia Zirkularren Estrategiak helburu hauek ezartzen ditu: produktibitate materiala eta material zirkularren erabilera-tasa % 30 handitzea, eta BPGd-ren araberrako hondakinen sorkuntza-tasa % 30 murriztea.

2017-2030 aldirako Arabako Hiri Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko Plana erreferentzia-esparrua da arlo horretan, eta helburu hauek ditu, besteak beste: hiri-hondakinak kudeatzeko ereduaren koordinazioa eta integrazioa hobetzea, 2030ean sortutako hondakinen pisua % 15etik gora murriztea 2016ko balioarekin alderatuta, edo berezita biltzen diren zatikietan ez-propioen eta arriskutsuen presentzia etengabe eta pixkanaka murriztea.

Programatutako ekintzen artean, LPPrako garrantzitsuenak sistemen partzuergoko kudeaketa hobetzeari buruzkoak (Arabako hiri-hondakinak koordinatzeko organo batekin) eta azpiegiturei buruzkoak dira.

- **Lurzorua baliabide gisa:** LPPk lurzorua birziklatu daitekeen baliabide gisa aitortzen du, hiri birgaitzeko, berroneratzeko eta berritzeko eragiketen bidez, eta kutsatzaileen presentziak baldintza ditzake eragiketa horiek. Horregatik, hiri-habitatari dagokionez ezarritako planteamenduak argi eta garbi egiten du lurzoruaren kontsumoari eusteko apustua, kontuan hartuta indarreko plangintzan stock handia dagoela eta eskariaren hazkunde mugatua aurreikusten dela.

3.4.6. Mugikortasun jasangarria sustatu eta garatzea: LAGen proposamenak txertatzea.

Araba Erdialdeko LPPak sustatuko duen lurralde-eredu berria bat etorriko da gainerako plangintza sektorialekin, egungo mugikortasun-sistema eraldatzen lagunduko duten garraibide ez-motorizatuak eta garraio publikoa sustatzeko eta bultzatzeko. Aldaketa hori Araba Erdialdeko Lurralde Plan Partzialaren Eremu Funtzionalan gauzatzeko, garraibide jasangarriak sustatzearekin lotura zuzena duten jarduketak lehenetsi beharko dira, hala nola:

- Txirrindularien eta oinezkoen ibilbideak garatzea eta sartzea.
- Garraio publikoa sustatzea.
- Ibilgailu pribatuari lotutako mugikortasuna murriztea.
- Garraio publikoko sistemetarako erreserbatutako plataformak garatzea.
- Nodo intermodalak garatzea egungo geralekuetan eta garraio publikoko geltokietan, garraio-modu jasangarri eta/edo ez-motorizatuetara aldatzeko.

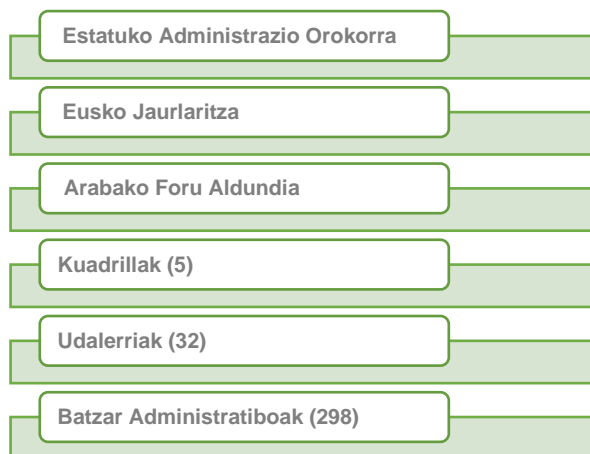
Proposamenaren helburu orokorra ekosistema bat sustatzea da, mugikortasunaren piramidean alderantzizkatzen lagunduko duena, garraio publikoarekiko intermodalitatea sustatuz eta motorrik gabeko garraibideen kuota modala handituz. Eta, hori lortzeko, LPPk nodo intermodalak sortzea bultzatuko du lehendik dagoen garraio publikoaren geldialdi nagusietan.

3. Karbonoaren balantzean proposamenen intzidentzia kalkulatzea, kontsumo basala ezartzen bada.
4. Azpiegitura berdea eta naturan oinarritutako konponbideak sustatuko dira. Horrez gain, ekosistemak berroneratu eta naturalduko dira lurraldearen erresilientzia mantentzeko.
5. Hiriko eta hiri-inguruko berdeguneen artean konexioa bultzatzea eta ibai-ekosistemak txertatzea hiri-eremuetan bero-irlen ondorioak gutxitzeko eta klima-aldaketaren ondorioekiko erresilientzian laguntzeko.
6. Nekazaritza sektorea egokitzen laguntzea.

3.4.8. Lurraldearen gobernantza integratzaileagoa: hedapena eta parte-hartzea.

Gobernantza da Araba Erdiguneko eremu funtzionalaren ezaugarri konplexuenetakoa; izan ere, lurralde honetan hainbat elkarketa mota dituzten egitura historikoak daude oraindik ere.

Indarrean dagoen LPPak gai hau jorratzen du eta lurraldeko zatien arabera banatu du eremua, baina banaketa ez da sekula eraginkorra izan. Egun, Arabako lurraldearen gobernantzan sartuta dauden elkarteak hauek dira:

Graf. 15 ARABAKO LURRALDE HISTORIKOKO GOBERNANTZA, HIERARKIA-ORDENEAN

Hierarkia honen barruan, Udalbatzetako Administrazio-batzarrak dira lurraldearekiko eta haien biztanleekiko organismorik hurbilekoenak, beraz, garrantzitsua da haien autogobernua indartzeko bitartekoak ematea.

Tokiko sistemen arabera banatuta dagoen administrazio honek tokiko kudeaketa, zuzeneko harremana eta arazoaren hautemate goiztiarra ahalbidetzen du. Era berean, mantenu jarraituaren kudeaketa ahalbidetzen du eta konponbideak azkar ezartzea.

Hala, LPParen Berrikuspenak ezarri behar dituen neurriak hauek dira:

1. Fluxu metabolikoak kudeatzeko kudeaketa jasangarrirako gobernantza-estrategiak sustatzea.
2. Baliabide Metabolikoen Zentroa sortzea, Arabako Foru Aldundiaren mende, lotutako autosufizientziaren kudeaketaz arduratzeko.
3. Administrazio publikoen arteko koordinazioa ahalbidetzea.

Lurraldearen gobernantza-hierarkia bera, elkarrizketatutako eragileak eta lurralde-mahaietako parte hartzea kontuan hartuta, eta planen eta programen ingurumen-ebaluazio estrategikoaren

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

prozedura arautzen duen urriaren 16ko 211/2012 Dekretuaren 8.1.B artikuluan ezarritakoa betez, eraginpeko administrazio publikoen eta herritar interesdunen zerrenda hau aurkeztu da:

- **Administrazio publikoak:**
 - Estatuko Administrazio Orokorra
 - Eusko Jaurlaritzaz
 - Segurtasun Saila
 - Lan eta Enplegu Saila
 - Gobernantza Publiko eta Autogobernu Saila
 - Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila
 - Ekonomia eta Ogasun Saila
 - Hezkuntza Saila
 - Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila
 - Osasun Saila
 - Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila
 - Kultura eta Hizkuntza Politika Saila
 - Turismo, Merkataritza eta Kontsumo Saila
 - Basquetour
 - Sprilur
 - Hazi
 - IHOBE
 - Neiker
 - Arabako Foru Aldundiaz
 - Ekonomia Garapena, Berrikuntza eta Demografia Erronka Saila
 - Enplegu, Merkataritza eta Turismo Sustapena eta Foru Administrazio Saila
 - Ogasun, Finantza eta Aurrekontu Saila
 - Lurralde Oreka Saila
 - Bide Azpiegiturak eta Mugikortasun Saila
 - Gizarte Politika Saila
 - Nekazaritza Saila
 - Kultura eta Kirol Saila
 - Ingurumena eta Hirigintza Saila
 - Araba Garapen Agentzia
 - Bizkaiko Foru Aldundiaz
 - Azpiegituretarako eta Lurralde Garapenerako Saila
 - Ekonomia Sustatzeko Saila
 - Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko Saila
 - Garraioak eta Mugikortasun Jasangarria Sustatzeko Saila
 - Kuadrillak (5): Arabako Mendialdeko Kuadrilla, Arabako Lautadako Kuadrilla, Añanako edo Arabako Haranak Kuadrilla, Gorbeialdeako Kuadrilla, Gasteizko Kuadrilla.
 - Udalerrriak (32): Agurain/Salvatierra, Alegria-Dulantzi, Añana, Armiñon, Arraia-Maeztu, Arratzua-Ubarrundia, Asparrena, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Campezo/Kanpezu, Elburgo/Burgelu, Iruña Oka/ Iruña de Oca, Iruraiz-Gauna, Kuartango, Lagran, Lantaron, Legutio, Peñacerrada/Urizaharra, Ribera Alta/Erriberagoitia, Ribera Baja/Erriberabeitia, San Millán/Donemiliaga, Urkabustaiz, Valdegovía/Gaubea, Valle de Arana/Harana, Vitoria-Gasteiz,

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Zalduondo, Zanbrana, Zigoitia eta Zuiako arabako udalerrriak, eta Otxandio eta Ubide Bizkaiko udalerrriak.

- Administrazio Batzarrak (298)
- Gasteizko Udala
 - CEA
 - GILSA
 - CTV
 - Ekonomia Sustapena
 - Ensanche 21 Zabalgunea
- Beste erakunde batzuk/publiko interesduna:
 - AKE
 - UAGA
 - EHNE
 - Ekologistak Martxan
 - Arabako Parke Teknologikoa

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Arabako lurralde-antolamenduan eragin handia duen esparru arautzaile berrira egokitzea. Horien artean nabarmentzen da, besteak beste, urriaren 2ko 2/2014 Legea, 2/2006 Legea, Lurzoruaren eta Urbanismoaren ingurukoa, aldatzen duena.
- Araba Erdialdeko eremu funtzionalari eragiten dioten Lurralde Plan Sektorialean ezartzen diren xedapen berriak eguneratu eta sartu behar dira, hala nola Nekazaritza eta Basozaintzako LPSa edo Arabako Lurralde Historikoko Bidegorrien eta Ibilbide Berdeen LPSa.
- LPParen berrikuspenari lehentasuna ematen dioten lurraldeko prozesuen garapena:
 - Arabako ekonomiaren oinarria zentralizatzea honako sektore hauetan; administrazio publikoan, hezkuntzan eta osasunean, merkataritzan-garraioan-ostalaritzan eta industrian.
 - Despopulazioa bai eskala erantsian. bai landa-eremuetan eta hiriguneetan.
 - Biztanleen zahartzea, bai Vitoria-Gasteizen, bai landa-eremuetan.
 - Hiriaren eta eskualdearen arteko banaketa sakona da eta horrek lurraldea zatitzen du.
 - Meatzaritzako ustiaketak eragindako ondorioak.
 - Biogaitasunak gainezka egitea eta ingurunean dauden berotegi efektuko gasek, nitratoek eta fosfatoek, gehieneko mugak gainditzea, nekazaritzako metabolismo intentsiboaren eta industrializazioaren eraginez.
 - Trebiñuk sortutako banaketa.

Energiaren aldetik, sektoreko egun egiten den kontsumoa hau da:

	Kontsumoa - Egungo erregimena (ktep)
Industria	271,9
Etxebizitzak	81,3
Zerbitzuak	60,3
Lehen sektorea	12,6
Garraioa	378,2
Guztira	804,3

4.TAULA. EGUNGO KONTSUMO ENERGETIKOA, SEKTOREKA.

4.2. 1. aukera

Aukera honek egungo kontsumoak hartuko litezke kontuan, 0 aukeran ezartzen den moduan, baina kasu honetan, beharrak energia berriztagarriekin asetzea izango litzateke asmoa. Modu horretan, energia berriztagarriekin gaur egun Eremu Funtzionalan sortutako ktep-ak kontuan hartuta, beste 746 ktep sortu beharko lirateke, eta bihurtze-faktorea (112 kWh/urte m²) aplikatuz gero, energia fotovoltaikorako 7.758 hektarea beharko lirateke.

Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5. Beste planekin duen erlazioa

Jarraian, Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren LPPren garapenean sinergiak eta ingurumen-ondorio metagarriak sortzeko eragina izan dezaketen plan eta programa guztien zerrenda egiten da. Batez ere, LPPren etorkizuneko garapenean eragina izan dezaketen udalaz gaindiko planen eta beste plan, estrategia eta abarren helburuek antolamendu-, kategorizazio- eta zonakatzehelburuak eta -proposamenak aurkezten dituzten aztertuko da, etorkizuneko LPPan inplikaturatuta.

Lehenik eta behin, udalaz gaindiko planak eta dokumentuak aurkezten dira, Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroetatik hasita, horiek baitira hierarkikoki lurralde-planen (partzialak eta sektorialak) gaineratik daudenak. Bigarrenik, estrategiak eta programak aurkezten dira, eta, azken buruan, beste plan eta dokumentu batzuk garatzen dira, lurraldea antolatzen ez dutenak, baina LPPren berrikuspenean eragina duten gaiak kudeatzeko jarraibideak ezartzen dituztenak.

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak (LAG)

Euskal Autonomia Erkidegoko Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroek (LAG), uztailaren 30eko 128/2019 Dekretuaren bidez behin betiko onetsitakoek, 28/1997 Dekretuaren bidez onartutako LAGen berrikuspena dakarte, autonomia-erkidego osorako lurralde-plangintzako lehen tresna baitira.

Harrezkero, urte hauetan gai eta diziplina-ikuspegi berriak sortu dira, lurralde-plangintzan kontuan hartu beharrekoak: klima-aldaketaren erronka, hiri-berroneratzea, azpiegitura berdea, paisaia, ekonomia zirkularra edo mugikortasuna, besteak beste; parte-hartze publikoak beste dimentsio bat hartu du, gobernantza lurraldeko gobernuari gailendu zaio, eta azkenik, lurralde-adierazleen kudeaketa gizakiaren ekintza neurtzeko elementu gisa agertzen da.

Aurrekari horiekin, LAGak berrikusi ziren, lurralde- eta hirigintza-plangintzako gainerako tresnak berrikusteko erreferentzia-esparru berritua izan zitezen.

LAGak berrikusteko printzipio gidariak proposatutako lurralde-ereduaren deskribapenean zehar garatzen dira, eta honako hauek dira:

1. Azpiegitura berdea eta ekosistemen zerbitzuen balioa ingurune fisikoaren antolamenduan sartzea.
2. Landa-habitata berariaz ikusaraztea lurralde-antolamenduan.
3. Hiri-sisteman eraldaketa-ardatzen figura sartzea.
4. Artifizializatutako lurzoruen erabilera optimizatzea, hiri-berroneratzea eta erabileren mistizitatea sustatuz, eta hiri-hazkundearen perimetroa ezarriz, mugarik gabeko hazkundera saihestea.
5. Jarduera ekonomiko berrietarako lurzoruen beharretarako erantzun arin eta eraginkorra sustatzea, eta funtsean, dagoen lurzoria birsortzea, berritzea eta birdentsifikatzea bultzatzea.
6. Paisaiaren kudeaketa barne hartzea, lurralde-antolamenduko tresnen bidez.
7. Baliabideen kudeaketa iraunkorren kontzeptua txertatzea: ura, subiranotasun energetikoa, ekonomia zirkularra eta autosufizientzia konektatua (lehengaien baliabideak).
8. Mugikortasun eta logistika iraunkorra sustatzea, oinezkoen eta bizikleten mugikortasunari, garraio publiko multimodalari eta garraiobideen konbinazioaren optimizazioari arreta berezia eskainiz, abiadura handiko trenaren zerbitzuak izango diren aldi baterako agertoki batean.
9. Zeharkakotzat jotzen diren gai berriak sartzea lurraldearen antolamenduan, hala nola irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, euskara, klima-aldaketa, osasuna eta lurralde-erlazioa.

3. Baliabide naturalen balioa handitzea ahalbidetuko duten ekintza-ildoak ezartzea.

LPS honek II. taldeko hezeguneak bakarrik antolatzen ditu, bi motatan sailkatuta: hirigintza-plangintza bereziak babestutakoak eta LPS honek xehetasunez ordenatutakoak.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

II. eta III. taldeko hezeguneak Babes Bereziko ingurune fisikoaren antolamendu-kategoriaren barruan sartzen dira, eta gainera, LPP honek proposatzen duen azpiegitura berdearen parte dira. Era berean, LPSak ingurumen-hobekuntza gisa proposatutako eremuak Ingurumen Hobekuntza kategoriaren barruan jaso dira LPP berriaren barruan.

Jasotako guztiagatik, berrikuspen honek LPS honen jarraibideak betetzen ditu, eta LPPren berrikuspenak ez du horren gaineko gorabehera negatiborik izango.

EAEko Nekazaritza eta Basozaintzako LPSa

Irailaren 16ko 177/2014 Dekretuaren bidez onartua, oinarrizko dokumentu globalizatzailea eta dinamikoa da. Batetik, nekazaritzako eta basogintzako erabilerak planifikatzera eta kudeatzera bideratutako jarduerak iradoki eta bideratzen ditu, lurraldearen plangintza globaleko esparru batean bilduta, eta bestetik, nekazaritza-sektorearen interesak defendatzen ditu beste erabilera mota batzuen aurrean.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

LPSaren araudiaren 4. artikulua plan hau Lurralde Plan Partzialekin koordinatzeko modua ezartzen du, honela:

1. Behin betiko onartutako LPPak LPS honen gainetik egongo dira, indarrean dagoen lurralde-antolamenduari buruzko legeriak ezarritakoaren arabera.
2. Izapidetzen ari diren LPPek Nekazaritza eta Basogintzaren LPSeko xedapenak jaso beharko dituzte, Plan honetako Balio Estrategiko Handiko eremuei buruzkoak, bai eta Onura Publikoko Mendien eta Mendi Babesleen baldintzatzaile gainjarria ere.
3. Behin betiko onartutako LPPen etorkizuneko aldaketek eta berrikuspenek kontuan hartu beharko dituzte Nekazaritza eta Basogintzaren LPSeko xedapenak, balio estrategiko handiko eremuei, onura publikoko mendiei eta mendi babesleei buruzkoak.

Hori guztia kontuan hartu da, eta LPPak Nekazaritza, Abeltzaintza eta Basogintzako Baliabideak Babesteko Lurzorua kategorizatzeke LPSk egiten duen zonifikazioa jaso du. Beraz, Berrikuspena bat dator Nekazaritza eta Basogintzaren LPS honen helburuekin. LPS honen nekazaritza-baliabideen kontserbazio-helburuak indartzeko, LPParen berrikuspenak nekazaritzako eta abeltzaintzako korridore ekologikoak zehaztu ditu, balio agrologiko handia duten eremuen kontserbazioa eta garrantzia indartzen dutenak.

Euskadiko Energia Berriztagarrien LPSa

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren 2023ko apirilaren 27ko Aginduaren bidez onartu zen hasiera batean LPS, eta EAEn jasangarritasun energetikoa lortzeko oinarrizko tresnetako bat da.

Bere oinarrizko helburuetako bat mundu, Europa, estatu eta autonomia mailako estrategia eta planetan ezarritako helburuekin lerrokatzea da, energia berriztagarrien garapena sustatuz, energia berriztagarriaren eta berotegi-efektuko gasen emisioak murrizteko helburu eta jomuga guzti-guztiak lortzen laguntzeko.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Energia Berriztagarrien Lurraldearen Arloko Plan hipotetiko baten mende ez dagoen arauketa bat kontuan hartzeko helburuarekin, Araudiak II. eranskin bat du, eta hari helarazten zaizkio LAP behin betiko onartu arte indarrean egongo diren gaiak. Bien bitartean, 25. artikulua, Arlo Funtzionalerako irizpide espezifikoak eta arloko orientabideak jasotzen dituena, da indarrean jarraituko duena LPSaren behin betiko onarpenetik harago.

LPPren berrikuspenak ez ditu jasotzen LPSean hautatutako kokapen-eremuak, baina lehentasunezko beste kokapen-eremu batzuk proposatzen ditu energia fotovoltaikoko instalazioak ezartzeko eta dauden parke eolikoak berrindartzeko.

Aurreko guztia kontuan hartuta, eta LPPren berrikuspena LPSaren helburuekin bat datorrela kontuan hartuta, LPSren berrikuspenak ez du eragin negatiborik izango.

Jarduera Ekonomikoak eta Saltokiak Antolatzeko EAeko LPSa

Jarduera Ekonomikoak eta Saltokiak Antolatzeko EAeko LPSa behin betiko onartu zen abenduaren 21eko 262/2004 Dekretuaren bidez. Hauek dira Planaren helburuak:

- Lurralde antolamenduko ereduaren sektoreka egindako identifikazioa, jarduera ekonomikoetarako lurzoruaren hirigintza-erregulazioari dagokionez.
- Koordinazio-tresna bat ezartzea lurralde-plan partzialak egiteko prozesurako.
- Jarduera ekonomikoetarako lurzoria sortzeko eragiketa publikoak programatzeko irizpide orokor batzuen enuntziatua.
- Merkataritza-gune handien lurralde-antolamendua sistematizatzea.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

LPSean adierazitakoaren arabera, Vitoria-Gasteizko azpiarea eta Langraizko korridorea jarduera logistikoko eremuak kokatzeko eremu estrategikoaren kategorian sartzen dira. Korridore osoa kontuan hartuz gero, Berantevillatik, Iruña Okatik eta Vitoria-Gasteiztik igaroz, Lautadaren ekialdereneko zatiraino, hainbat dira LPSak definitzen dituen jarduera ekonomikoak garatzeko lehentasunezko eremuak. Era berean, Arabako Haranetako (Gesaltza Añana, Erriberagoitia) eta Arabako Mendialdeko (Arraia-Maetzua, Kanpezu) kuadrilletako udalerrri batzuetan jarduera ekonomiko berriak ezartzeko sustapen-eremuak garatzeko beharra azpimarratzen du Planak, biztanleriaren atzerakada eta gazteentzako aukerarik eza ezaugarri dituzten eskualdeak dinamizatzeko helburuarekin.

Abenduaren 28ko 277/2004 Dekretuaren bidez behin betiko onartutako Araba Erdialdeko LPPa 145/2018 Dekretuaren bidez aldatu zen 2018an, hain zuzen ere Jundiz-Billodako Terminal Logistiko Intermodala eraikitzeko, LPS horrek mugatutako lurralde-eremuan. LPSak Alegria-Dulantziko eremuan planteatzen duen garapen-eremua izan ezik, gainerako eremuetarako hiri-hazkundearen perimetroaren figura garatu da, LAGek lurralde-sakabanatzea saihesteko espazio gisa planteatzen dutena, jada artifizializatutako lurzoruaren erabilera lehenetsiz eta hiri-berroneratzea eta erabileren dibertsitatea sustatuz.

Arabako Lurralde Historikoko bizikleta bideen eta ibilbide berdeen LPSa

Maiatzaren 24ko 130/2019 Foru Aginduaren bidez onartutako Lurralde Plan Sektorial honen xedea da Arabako Lurralde Historikoan bizikleta-ibilbide berriak sortzea, 1.000 km baino gehiago dituen egungo Ibilbide Berdeen sarearekin bat egiteko. Bizikleta-bideen Foru Sarea eta Arabako Ibilbide Berdeen Sarea azpiegituren hiriarteko sareetan integratu nahi ditu, horrela, motordun

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

ez diren alternatibak garatu ahal izateko paisaia-, historia-, kultura- eta natura-balioa duten sektoreetara bisitak sustatzen diren bitartean.

Ingurune naturalean ez esku hartzeko, LPSak bide zaharrak, trenbideak eta erabiltzen ez diren beste azpiegitura batzuk mantendu, berreskuratu eta zaharberritu nahi ditu.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

LPPk Ibilbide Berdeen egungo sarea, Foru Aldundiko Bizikleta Bideen Sarea eta Arabako Ibilbide Berdeen Sarea bildu ditu, baita bizikleta-ibilbide berriak sortzeko proposamena ere.

Beraz, Berrikuspena bat dator LPS honen helburuekin, eta LPPren Berrikuspenak ez du horren gaineko gorabehera negatiborik izango.

EAEko Trenbide Sarearen LPSa

Euskal Autonomia Erkidegoko Trenbide Sarearen Lurraldearen Plan Sektorialak, otsailaren 27ko 41/2001 Dekretuaren bidez onartuak, EAEko trenbide-azpiegiturak antolatzea du helburu, eta, horretarako, plan horretatik eratortzen diren jarduketa guztiak integratu eta koordinatu nahi ditu.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Planaren berrikuspena bat dator Trenbide Sarearen LPSeko estrategiekin, eta bertan garatutako lurralde-antolamenduari buruzko xedapenak jasotzen ditu.

EAEko Energia Eolikoaren LPSa

Energia Eolikoaren Lurralde Plan Sektorialaren xedea da baliabide hori aprobetxatzeko egokienak diren ingurumen-kokaleku eolikoak identifikatzea, hautatzea eta integratzea. Horrela, ezarritako energia-ekoizpenaren helburuak lortu nahi ditu.

Maiatzaren 14ko 104/2002 Dekretuaren bidez onartu zen, eta Arabaren kasuan, honako kokaleku hauek hautatzen ditu: Kolometa, Elgea-Urkillia, Arkamo, Badaia, Iturrietako mendiak eta Alda-Arlabako gurutzia.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Planaren berrikuspena Euskadiko Energia Berriztagarrien Lurraldearen Plan Sektorialaren behin betiko onepenen zain geratzen da.

Arabako Errepideen Plan Integrala

Azaroaren 23ko 30/1998 Foru Arauak onetsia, Arabako errepide guztietan sartu beharreko xedapenak, helburuak, lehentasunak eta hobekuntzak ezartzea du xede. Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoko Errepideen Plan Orokorren aurreikuspenak jaso nahi ditu, nahitaezkoa eta loteslea den gai guztietan..

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Planaren berrikuspena bat dator Arabako Errepideen LPSeko estrategiekin, eta bertan garatutako lurralde-antolamenduari buruzko xedapenak jasotzen ditu.

EAEko 2030erako Biodibertsitate Estrategia

Estrategia hori Eusko Jaurlaritzaren esku dago natura-ingurunearen premiarik larrienei aurre egin ahal izateko; hain zuzen ere, arriskuan eta galtzeko arriskuan dauden fauna- eta flora-

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Dokumentu honetan planteatutakoaren bidez, Arabak atmosferaren batez besteko tenperatura bi gradutik behera mugatzeko helburu orokorra lortzen lagundu nahi du, eta aldi berean, klima-aldaketak Lurralde Historikoan tokiko mailan eragin ditzakeen inpaktuak murrizteko prestatzen ari da. Horrenbestez, estrategiak Arabako klima-aldaketaren ibilbide-orria ezarriko du, eta lan-esparrua ezarriko du tokiko ekintza babesteko eta sektore pribatua inplikatzeko.

Helburuak bi bloke handitan banatzen dira: arintzea eta egokitzea. Etorkizunean berrikusi ahal izango dira, nazioarteko eta Europako testuinguruaren bilakaera kontuan hartuta, bai eta sektorekakoa ere.

- 1. helburua: Arintzea – Arabako Lurralde Historikoa karbono-neutroa izatea 2050erako, isuriak murriztuz eta lurraldeko karbono-hustubideak indartuz.
- 2. helburua: Egokitzapena – Arabako Lurralde Historikoa erresilientea izatea, klima-aldaketaren arriskuak murriztuko dituen ingurune eta lurralde-plangintza baten, larrialdi-sistema indartu baten eta biztanleriaren eta sektore ekonomikoaren trebakuntzaren bidez.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator estrategia honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Euskadiko Energia Estrategia 2030 (3E-2030)

Europar Batasunak 2030erako dituen energia- eta klima-helburuekin bat etorritik, euskal energia-estrategiak honako helburu hauek ditu:

1. 2016-2030 bitartean 1.250.000 tep urteko energia primarioa aurreztekoa, hau da, 2030ean % 17 aurreztekoa.
2. Energia berriztagarrien erabilera % 126 sustatzea, azken kontsumoan berriztagarrien % 21eko kuota lortzeko.
3. Euskal administrazio publikoaren konpromezu eredugarria sustatzea, 10 urtetan instalazioetan energia-kontsumoa % 25 murrizteko.
4. 2030. urtean petrolioaren kontsumoa 790.000 tep murriztea, hau da, joera-egoerarekiko % 26.
5. Kogenerazioaren eta berriztagarrien partaidetza handitzea elektrizitatea sortzeko, 2030ean % 40ra irits dadin.
6. Energiaren sektoreko euskal enpresen eta eragile zientifiko-teknologikoen sarearen lehiakortasuna sustatzea maila globalean.
7. Klima-aldaketa arintzen laguntzea, energia-politikako neurrien ondorioz 3 Mt CO₂ murriztuz.

Gainera, estrategia horrek gomendatzen du, energia-proiektuetan, ahal den neurrian balio agrologiko handiko lurzoruei eragitea saihestea, instalazio fotovoltaikoak estalkien gainean jartzea ingurune urbanizatuetan modu banatuan, eta landa-lurzorua erabiliz gero, produktibitate txikiko eta % 5etik beherako maldako lursailak erabiltzea lehentasunez.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator estrategia honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Euskadiko Ekonomia Zirkularrerako Estrategia 2030

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- 2030. urtean, Espainiako ekonomia osoaren berotegi-efektuko gasen emisioak gutxienez % 23 murriztea, 1990. urtearekin alderatuta.
- 2030. urtean, jatorri berriztagarriko energiak gutxienez % 42ko azken energia-kontsumoan sartzea.
- 2030ean, gutxienez % 74ko sortze-sistema elektrikoa lortzea, jatorri berriztagarriko energiatatik abiatuta.
- Energia-eraginkortasuna hobetzea, lehen mailako energia-kontsumoa gutxienez % 39,5 murriztuz, Erkidegoko araudiaren arabeko oinarritzko ildoari dagokionez.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

4/2019 Legea, otsailaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoarena

Lege honen xedea da, energia-politikaren orientazio orokorrarekin bat etorriz, jasangarritasun energetikoaren arau-zutabeak ezartzea EAEko administrazio publikoen eta sektore pribatuaren esparruetan, batzuek eta besteek bete behar dituzten oinarritzko betebeharrak antolatuz. Betebehar horiek, funtsean, energia aurrezteko eta efizientzia energetikoa lortzeko eta energia berriztagarriak sustatzeko eta ezartzeko neurriak bultzatzera bideratuta daude.

Helburu guztien artean, honako hauek nabarmentzen dira: energiaren erabileraren eraginkortasuna bultzatzea eta aurreztea sustatzea, energia berriztagarriak sustatzea eta ezartzea, jatorri fosil eta nuklearreko energiaren ekoizpena pixkanaka bereiztea kontsumo nulua lortu arte, mugikortasun arrazionalagoa eta iraunkorragoa sustatzea eta sustatzea, edo berotegi-efektuko gasen emisioak murriztea.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Energia eta Klimaren Plan Nazional Integratua (EKPNI) 2021-2030

Europar Batasunaren eskaerari emandako erantzuna da, estatu kide bakoitzak bere EKPNIa egin dezan, eta horrela, baterako betetze-maila zehaztu eta desbideratzeak zuzentzeko jarduerak ezarri ahal izan ditzan.

Espainiaren kasuan, berotegi-efektuko gasen emisioak % 23 murriztea du helburu EKPNIk, 1990. urtearekin alderatuta, 7/2021 Legeak ere zehazten duen bezala, eta aurreikusitako gainerako neurriek ahalbidetuko dute lege berak hartzen dituen nazioarteko konpromisoak lortzea.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Euskadiko Natura 2000 sarerako Lehentasuneko Ekintza-Esparrua (LEE)

Lehentasuneko Ekintza Esparruak (LEE) urte anitzeko tresna estrategikoak dira, eta Natura 2000 sare paneuroparra eta horri lotutako azpiegitura berdeak ezartzeko beharrezkoak diren neurrien ikuspegi orokorra ematea dute helburu, neurri horietarako finantza-beharrak zehaztuz eta EBko programa eta funtsekin lotuz. Natura 2000 Sarearen oinarri den Habitat Zuzentzarauaren helburuekin bat etorriz, LEEetan identifikatu beharreko neurriek, nagusiki,

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

habitat naturalak eta garrantzi komunitarioko espezieak kontserbatu eta lehengoratzeko helburua izan behar dute, ekonomia-, gizarte- eta kultura-berezitasunak eta eskualdeko eta tokiko ezaugarriak kontuan hartuta.

Natura 2000 Sarearen kudeaketaren zuzeneko arduradunak estatu kideak badira ere, Europako Batzordeak zeregin garrantzitsua du estatu kide bakoitzak Batasunaren intereseko lekuei buruz egindako proposamenak baliozkotzeko.

Hala ere, gure banaketa administratiboagatik, autonomia-erkidegoek dituzte lurraldea kudeatzeko eskumenak eta erantzukizuna, eta beraz, baita Natura 2000 sarea ere.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Euskadiko Hondakinak Prebenitu eta Kudeatzeko 2030eko Plana

Hondakinei eta lurzoru kutsatuei buruzko 22/2011 Legearen aplikazio-esparruan dauden hondakin guztiei aplika dakieke, baldin eta euskal lurraldean sortzen badira edo autonomia-erkidegotik kanpo sortzen badira, baina EAEn kokatutako enpresen bidez kudeatzen badira.

Planaren helburu estrategikoak honako hauek dira:

- Prebentzioa: 2030erako, BPGren unitateko hondakin guztien sorrera-tasa % 30 murriztea 2016aren aldean, eta % 15 sorkuntza absolutuan 2010aren aldean.
- Gaikako bilketa eta bereizketa: 2030ean jatorrian bereizitako hondakinen % 85 lortzea.
- Balorizazioa: 2030erako bigarren mailako baliabide bihurtutako hondakinen % 85 lortzea, balorizazio energetikoa % 15 baino gutxiagora mugatuz.
- Deuseztapena murriztea: hondakinen kudeaketa murriztea, 2030erako sortutako hondakinen % 15 baino gutxiago deuseztatuz.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Arabako Hiri Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko 2030 Plana

Arabako Foru Aldundiak egin du, eta jarraipena eman dio Arabako Lurralde Historikoko Hiri Hondakinak Kudeatzeko aurreko Planari (2006-2016). Printzipio gidariak Europako arauditik datoz, eta Estatuko eta autonomia-erkidegoko araudiak eta plangintzak onartu eta garatu dituzte.

Plan honen helburu estrategikoen artean daude zerbitzuaren eraginkortasuna eta kalitatea, 2030ean ekoiztutako hiri-hondakinen pisua % 15etik gora murriztea, inpropioen presentzia etengabe eta progresiboki murriztea, berrerabiltzeko prestaketa handitzea, birziklatze-tasa % 60ra arte handitzea 2030ean, zabortegean utzitako udal-hondakinen kopurua % 15era murriztea, sistemaren iraunkortasun ekonomikoa ziurtatzea, ingurumenaren eta osasunaren gaineko inpaktua murriztea, eta gizarte-iraunkortasunari laguntzea.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Arabako Lurralde Historikoko Azpiegitura Berdaren Plana (ALHABP)

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Arabako Foru Aldundiko Ingurumen Jasangarritasuneko Zerbitzuak sustatu eta 2021eko azaroan aurkeztu zuen plan honen xedea da helburuak ezartzea, irizpideak eta orientabideak zehaztea, bai eta jarduera-ildoak zehaztea ere, Arabaren lurralde-koherentzia ikuspegi ekologiko batetik bermatzeko aukera emango duten leheneratze-ekintzekin, baldintza egokiak sortuz gure lurraldeko naturaguneen eta inguruko lurraldeetakoek eta ekosistema-zerbitzuen funtzionaltasunaren arteko konektibitatea hobetzeko.

Planteamendu horren bidez, azpiegitura berdeko sare ekologiko bat bultzatu nahi da, lurraldearen erresilientzia-baldintzak hobetzeko eta klima-aldaketara egokitzeko, prozesu ekologikoek behar bezala funtzionatzen dutela ziurtatzeko, eta beraz, lurraldearen biodibertsitatea epe luzera kontserbatzeko eta hobetzeko.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

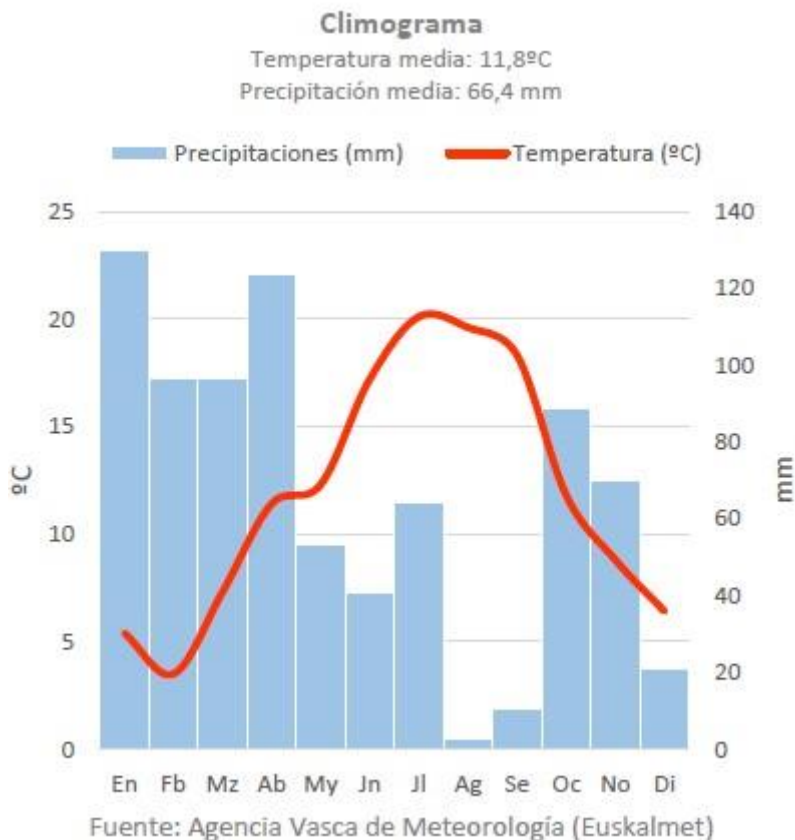
Ebroko Plan Hidrologikoa eta Uholde Arriskua Kudeaketa Plana

2016ko urtarrilaren 20an jarri zen indarrean gaur egun indarrean dagoen Plan Hidrologikoa. Plangintza hidrologikoaren helburu nagusia da demarkazioko ur-masen egoera ona eta babes egokia lortzea, ur-eskaerak asetzea eta eskualde- eta sektore-garapenaren oreka eta harmonizazioa lortzea.

Uholde Arriskua Kudeatzeko Plana funtsezko dokumentua da ibaien ur-goraldiak eta kostaldeko ekaitzak kudeatzeko. Administrazio guztientzat eta, oro har, gizartearentzat erreferentziatzeko plana da. Uholdeei buruzko Europako Zuzentaraua ezartzeko azken fasea da. Dokumentu hau idazteko unean, 2022-2027 Uholde Arriskua Kudeatzeko Plana (III. fasea) behin betiko onartzeke dago.

LPParekin aurreikus daitezkeen eraginak:

Lurralde Plana bat dator Lege honetan jasotako ingurumen-helburuekin, eta helburu horiek garatzen dituzten ildo estrategikoak eta/edo ekintzak proposatzen ditu.

Graf. 17 KLIMOGRAMA, ARKAUTE METEOROLOGIA-ESTAZIOKO DATUETAN OINARRITUTA
Iturria: Euskalmet

b. Geologia

Erliebeak eta geologiak erabat baldintzatzen dituzte eskualdeko ezaugarri fisikoak eta lurraldearenak. Topografiak eta erliebeak sortzen dituzte eremuko ezaugarri bioklimatikoak, eta Euskadi-Kantabriakoa da Eremu Funtzionalan nagusitzen dena, hego-ekialdean izan ezik, bertan Ebroko Sakonunearen erliebearen zati bat baitago.

Unitate morfoegiturazkoei dagokienez, iparraldean Euskal Mendiak nabarmentzen dira eta hegoaldean Toloño mendilerroa. Bi mugen artean dagoen Arabako Lautada deituriko sakonunea eta tarteko hainbat mendilerro eta sakonune, hala nola Urbasako Mendilerroa, Kodeseko Mendilerroa edo Obarenes mendien inguruak.

Euskal Mendiekin lotura duten euskarri geomorfologikoak Behe Kretazikoko materialek osatutako sedimentu terrigenoak dira gehienbat, besteak beste, tuparriak eta kareharriak. Arabako Lautadari dagokionez, Goi Kretazikoko tuparri-sedimentuek osatzen dute eta Zadorra eta Arakil arro hidrogafikoetan dauden Kuaternarioko material gainjarriak tartekatzen dira. Bestalde, Murgiako eremuan, ipar-mendebaldean, Keuperreko material bigunak daude, eta Goi Kretazikoko kareharrizko malkarrek inguratzen duten sakonunea sortzen da.

Mendebaldean, Badaia, Arkamo eta Arrato mendilerroek kareharriek, kareharri dolomitikoez eta Goi Kretazikoko tuparriek osatutako euskarria dute. Isurialdeak oso markatuta daude; iparraldeko zatian isurialdea malkartsua da, erdialdekoak, aldiz, topografia leunagoa du. Hala, itxura karstikoa du, lapiazekin, dolinekin eta itxitako sakonuneekin.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Eremu Funtzionaleko ekialdean Iturrieta eta Entzia mendiak daude, eta bai Goi Kretazikotik, bai itsas tertziariorik datozen sedimentu karbonatuek osatzen dituzte. Urbasako Mendilerroaren ingurua osatzen duten kalkarenitazko eta dolomiazko gailurrak nabarmentzen dira. Mendilerro horrekin batera daude Harana eta Santikurutze Kanpezuko sakonunea, Goi Kretazikoko sedimentuek eta kontinenteko Tertziarioko materialek osatua. Haiekin batera dago Lokizeko Mendilerroa, Goi Kretazikoko kareharrizko materialekin osatua, eta hegoaldera doan heinean, areagotu egiten da eduki detritikoa.

Bestalde, Toloñoko Mendilerroa azalerrate mesozoikoek, paleozoikoek eta eozenoek osatzen dute. Iparraldean, sedimentu mesozeikoak tolestuta eta apurtuta daude, eta Pliozenoaren hasieran tektonika distentsiboaren ondorioz sortu ziren hobi batzuk nabarmentzen dira.

Miranda-Trebiñuko sakonune tertziarioa Keuperreko material triasikoek osatzen dute eta Añanako Gatzagen diapiroa osatuz gainazalerraten da. Hori Arabako egiturazko unitatearen parte da Arabako Lautadarekin batera.

Halaber, Toloño Mendilerroaren mendebaldean erliebe indartsuak daude eta Kodesko Mendilerroa osatzen dute. Material kretazikoek eta batez ere karbonikoek osatzen dute mendilerroa.

Azkenik, Obarenes mendiak daude hego-ekialdean eta material karbonikoek, kalizek eta margazko materialek osatzen duten euskarria dute.

gaitasun ona dute. Bertikalak eta lubisolak tokiko eskalan tartekatuta ageri dira Araba Erdialdeko lautadetan.

- Malda handieneko eremuetan erregosol kalkarikoak ohikoak dira, kareharrizko edo karbonatututako substratu harritsuaren higadurarekin lotura gutxi duten lurzorua.

Lurrak, nekazaritzarako baliabide nagusia izateaz eta lurreko ekosistemen eta giza jardueraren euskarri izateaz gain, ongizateari eta klima-aldaketa arintzeari lotutako zerbitzu ekosistemikoak eskaintzen ditu.

Lurzorua planetako karbono-hustubide nagusietako bat da, eta funtzio hori funtsezkoa da klima-aldaketa arintzeko.

Araba Erdialdean, lurzoruen batez besteko karbono organikoaren edukia EAEko gainerakoena baino txikiagoa da gaur egun (hektarea bakoitzeko 150 eta 50 tona C artean lurzoruen lehen 30 cm-etan). Hala ere, balio horiek nahiko altuak dira klima submediterraneoko epeleko nekazaritza-lurzoruetan. Karbono-estoldaren funtzioa bereziki eraginkorra da Gasteizko Mendietan eta Arkamo, Guillarte, Badaia, Elgea, Urkilla, Entziako mendilerroetan (hektareako 250 tona C-tik gorako balioak, EAEko batez bestekoa baino handiagoak).

d. Hidrologia

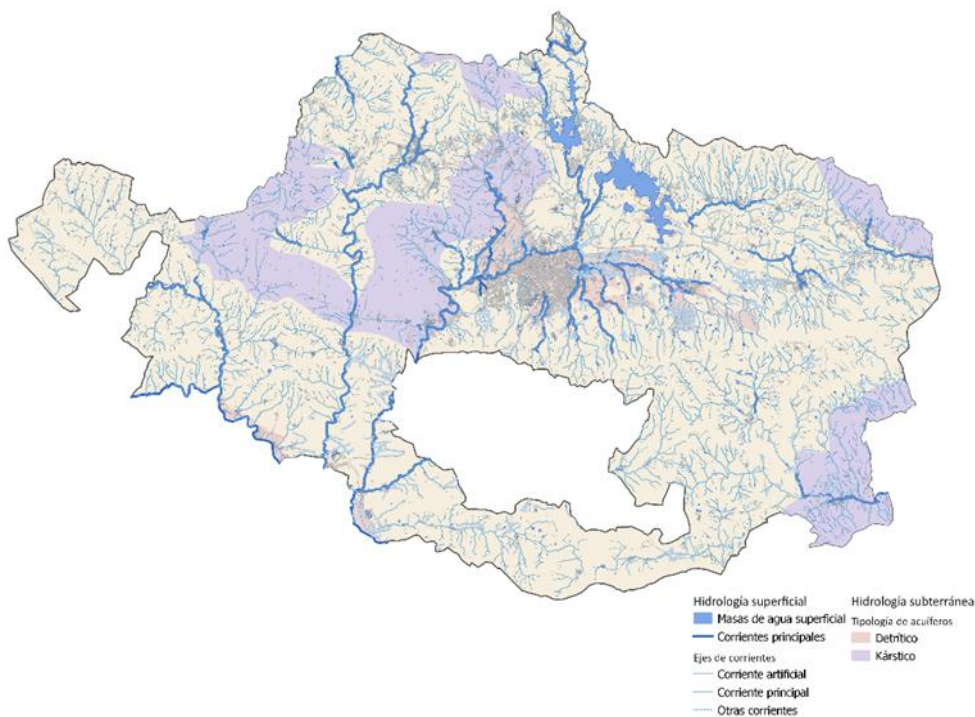
Paisaia moldatzen duen Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako sare hidrografikoa Ebroko Arro Hidrografikoan dago. Lautadako ibaiak laburrak eta emari gutxikoak izan ohi dira, eta haran zabalak sortu ohi dituzte, oso garatuta dauden haran-hondo eta ibai-terrazekin. Haien artean nabarmentzen da Zadorra ibaia. Eremu Funtzionaletik igarotzen da Arabako Erdigunea gurutzatuz eta haren arroa Zalla, Barrundia, Alegria, Santa Engrazi, Urkiola eta Albina erreken parte da. Ibai hauen ezaugarri nabarmenena da buruak sartuta izan ohi dituztela eta ibilbidea okerra izan ohi dela. Horixe gertatzen da Zadorrarekin Vitoria-Gasteiztik irteten denean.

Ebroren urteko batez besteko emaria 81 m^3 -koa da, eta bigarren emaririk handiena duen ibaia Zadorra da, urteko batez besteko $20,6 \text{ m}^3$ izanik. Uribarri-Ganboa eta Urrunaga urtegiak erregulatzen dute ibai hori. Baia ibaiak iparraldetik hegoaldera zeharkatzen du probintzia eta batez besteko emaria $6 \text{ m}^3/\text{s}$ -koa da. Ur horien kalitateari dagokionez, desberdintasunak daude. Zadorra ibaiaren kasuan, urek kalitate handia dute Vitoria-Gasteizera heltzen den arte. Bertan nabarmen okertzen da kalitatea.

Halaber, Eremu Funtzionalak hainbat urtegi ditu, hala nola Urrunagako Santa Engrazi eta Urkiola erreketako urak jasotzen dituena. Hala ere, Uribarri urtegiak urak ere jasotzen ditu, biak lur azpiko akueduktu batekin lotuta baitaude. Urtegi honen helburu nagusia Bilbo hornitzea da eta Barazarreko zentrolean energia hidroelektrikoa sortzea. Zentrala Arratia ibaian dago, Nerbioi ibaiaren adarrean. Urak kutsatzeko arrisku handia du Otxandioko metalgintzako industrien ondorioz.

Bestalde, Uribarriko urtegiak Zadorratik eta Barrundiatik jasotzen ditu urak, baita Argazubi, Añua eta Alegria erreken emariaren zati batetik ere. Urtegi honen ardura da Arabako eta Bizkaiko udalerrak hornitzea, eta Bizkaiko udalerrietara ura eramateko Urrunagako urtegitik igaro behar du. Erabilera hidroelektrikoa ere badu, eta Urrunagako urtegiaren modura, urak kutsatzeko arrisku altua du, inguruan dagoen industria-jardueraren ondorioz.

Lur azpiko urei dagokienez, nabarmendu behar da akuiferorik zaugarrienak kareharrizko mendiguneetakoak edo Vitoria-Gasteizko Unitate Hidroelektrikokoak direla.

Graf. 19 ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO MAPA HIDROLOGIKOA

e. Landaredia

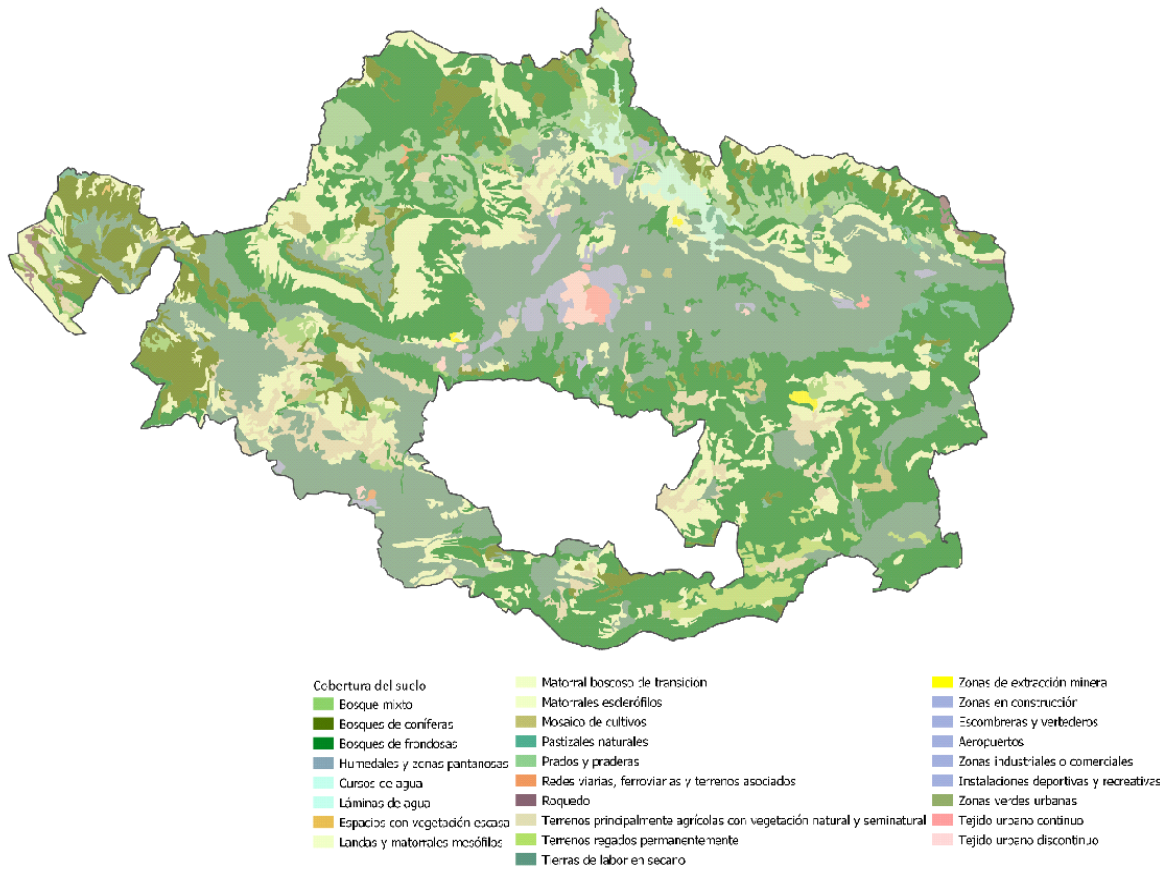
Aurretik aipatu dugun klima desberdinaren ondorioz, paisaia oso desberdinak daude Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalan.

Alde batetik, Arabako Lautada dago, Vitoria-Gasteiz inguratzen duen eremua. Landarediaren artean, harizti eutrofiko azpiatlantikoa da nagusi. Ipar-ekialdean, Aratz edo Urkilla mendiegalen gertuko eremuan sastrakak eta zuhaitziko karraskak daude, baita erkametzak edo haritz ilaundura ere. Aldiz, Urbasa-Entzia mendilerrotik gertu pagadiak eta urkidiak daude, izaera askoz ozeanikoagoa eta menditarra dutenak. Eta, hegoalderantz, erkamezti submediterraniarra dago karraskadi menditar lehorrarekin batera.

Nabarmentzekoa da pagadien estalitako azalera handia Toloñoko Mendilerroan, Kodesko mendilerroan, Andia mendilerroan, Gasteizko mendietan, Iturrieta mendietan, Urkilla mendilerroko hegaletan eta Elgeako mendilerroan. Halaber, erkamezti ugari daude Gasteizko eta Izkizeko mendietan; eta mendebaldeko eremua artadi eta garrigek hartzen dute, nahiz eta Kanpezu eta Kodesko haranetan ere badiren. Iparraldean ere hariztiak aurki daitezke, baina gutxiago, baita pinudi espontaneoak ere.

Erriberako landarediari dagokionez, Zadorra ibaiarekin lotuta dagoena aurki dezakegu eta hein handi batean jatorri naturala eta egitura konplexua du. Haltzak (*Alnus glutinosa*), lizarrak (*Fraxinus excelsior*), zumeak eta makalak dira nagusi, besteak beste. Hala ere, erriberako landaredia mota hau urritu egin da gizakien jardueraren ondorioz; izan ere, kasu batzuetan, lursailak drainatu dira larreak eta laborantzak bihurtzeko.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 20 ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO LANDAREDI-MAPA

f. Fauna

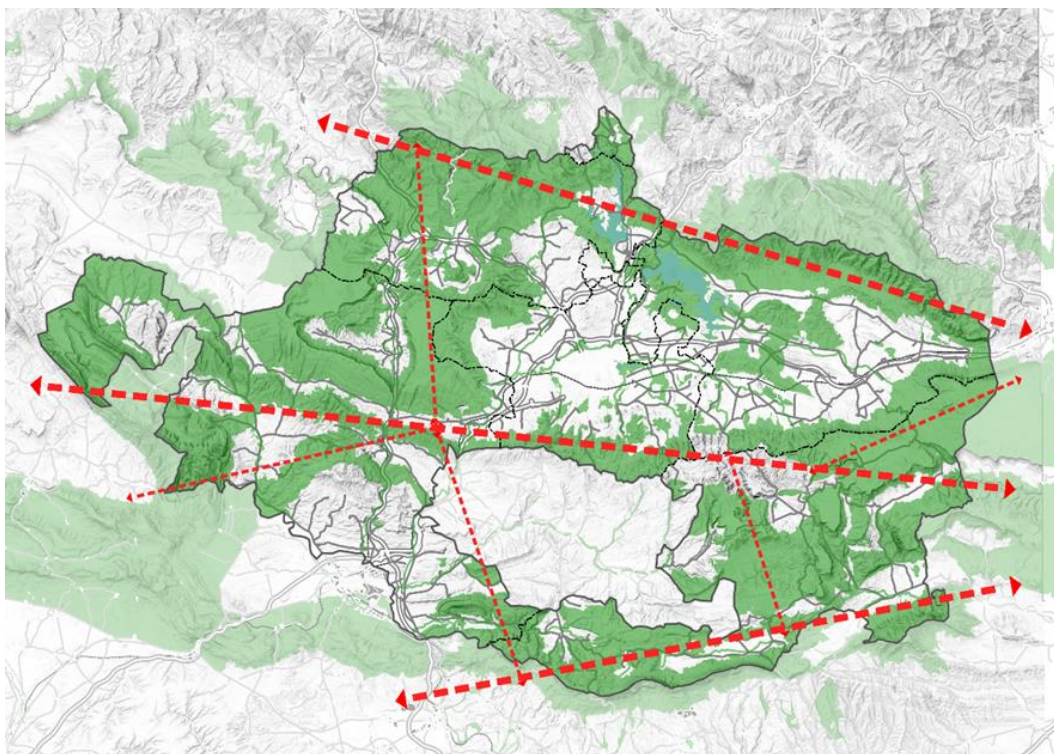
Lurraldeko habitaten aberastasunak berekin dakar EAeko floraren eta faunaren taxon ezagun asko egotea, mehatxu-mailaren bat dutenak eta espezie babestuen katalogoetan sartuta daudenak barne. EAEn katalogatutako fauna ornoduneko espezieen % 89 Araban bizi dira (145 espezie), eta ia guztiak Araba Erdialdean daude.

Era berean, eremua Araban dauden mehatxatutako fauna-espezieak kudeatzeko zortzi planen aplikazio-eremuaren zati da, neurri handiagoan edo txikiagoan: hiru ugaztun (bisoi europarra, igaraba eta otsoa), bi hegazti (uhalde-enara eta Bonelliko arranoa) eta hiru arrain (kabuxa, lamprehuela eta zaparda).

6.1.2. Azpiegitura berdea

LAGek dagoeneko onesten dute Eremu Funtzionalaren zeregin nagusia Nafarroako iparraldeko eta Burgosko iparraldeko lurralde mugakideekin ekialde-mendebaldeko jarraipen ekologikoan. Jarraipen hori hiru ardatzen bidez gertatzen da: iparraldekoak Kantauriko eta Mediterraneoko isurialdeak banatzen ditu (Aizkorri-Aratz, Urkilla-Elgea, Zaraya, urtegien iparraldea, Gorbeia, Gibijo eta Arkamu Gorobel mendilerroa); Lautadaren hegoaldean ardatz ertaina, Arabako Ibarretan zehar murgiltzen dena (Entzia, Gasteizko mendiak, Tuioko mendilerroa, Añana, Artzena-Sobron eta Valderejo) eta hegoaldeko ardatza, Arabako Errioxarekin eta Nafarroarekin mugakidea (Kodezko mendilerroa, Kantabriako Mendilerroa eta Toloño). Zeharkako (ipar-hegoaldea) lotura gisa azpimarratu behar dira Gibijo-Arkamu eta Badaia nahiz Arratoko mendilerroak Lautadaren mendebaldean eta Izki, Eremu Funtzionalaren hego-ekialdean.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 21 AZPIEGITURA BERDEAREN ARDATZ NAGUSIAK EREMU FUNTZIONALEAN.

Azpiegitura berdearen sarea hurrengo elementuek egituratzen dute:

- **Ingurumen balioengatik babestutako eremuak**
Kategoria honetan Natura 2000 Sareko eremuak sartzen dira, besteak beste, zenbait HBEG (Salburua, Valderejo-Sobron-Artzenako mendilerroa edo Arabako Mendebaleko mendilerroak) eta KBE (Entzia, Aldaiako edo Arkamu-Gibilo-Arrastiako mendiak), naturaguneen saretik datozen mugaketekin batera. Batzuetan bigarrenak bat datoz N2000Srekin, Añanako diapiroaren kasuan izan ezik. Ingurumen balioak direla eta, guztira 19 eremu babestu daude.
- **Natura-intereseko beste espazio batzuk**
Kategoria honetako eremuak ez daude eremu babestuen aurreko bi kategoriatan katalogatuta, baina azpiegituran marraztu dira, ekologia- eta ingurumen-balioa altua dutelako eta ekosistema- zerbitzuak ematen dituztelako. Horietako eremu batzuk dira Gasteizko mendietako mendebaldeko zonaldea, Badaiko eta Arratoko mendilerroak, Tuioko mendilerroa, Sobron eta Desfiladero de Angosto-ko zonaldeak, eta Aizkorri-Aratz eta Entzia mendilerroetako mendi-oinak. Gasteizko mendiei dagokienez, eta lurzoru urbanizaezinaren antolamenduak eremu hori Babes Bereziko kategoriaren barruan sartzen duen arren, beharrezkotzat jotzen da egungo KBEaren babes zabalagoa, natura-intereseko eremu hori barne hartuko duena.
- **Igarobide ekologikoen sarea**
Igarobide ekologikoen sareari dagokionez, lehen azaldu den bezala, honako agiri hauek aztertu eta erreferentziatzen hartu dira: EAEko Azpiegitura Berdea (2016), Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak (2019), eta Arabako Lurralde Historikoko Azpiegitura Berdearen Plana.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Agiri horien arabera, azterketa bat egin da irizpide anitzekin, eta ingurumen-irizpideak kontuan hartu dira, hala nola landaretza, aldapak, espezieen aberastasuna edo habitaten zatiketa. Modu horretan, Eremu Funtzionalean mugaketa zehatzagoak definitu dira.

Igarobide ekologikoen kasuan, besteak beste, honako hauek definitzen dira: iparraldean Gorbeia - Badaiaiko eta Arratoko mendilerroak eta Aizkorri-Aratz, Urrunaga-Uribarri urtegien sistematik igarotzen direnak; ekialdeko Gasteizko mendiak -Entzia-Izki, ekialdean; Hegoaldeko mendizarren korridoreak, hegoaldean; lurraldearen mendebaldean dauden igarobideak, Valderejo-Arkamu-Sobron-Añana-ko babestutako espazioak konektatzen dituztenak; eta Gorbeia eta Urkiolako Parke Naturalak lotzen dituen igarobidea, Otxandio-Uribeko ardatzan.

- **Sare hidrografikoa**

Sare hidrografikoa azpiegitura urdina deritzana sortzen du, eta haren balioak eta funtzioak igarobide ekologikoei pareka dakizkieke, eremuan elkar konektatzeko gaitasun handia dutelako, hauei lotutako ibaietako landaredia ere kontsideratuz. Gune horiek fauna- eta ekologia-balio altukoak dira, eta gainerako naturaguneen antzera, ekosistema-zerbitzuak ematen dituzte. Natura 2000 Sareak ibai-igarobide gehienak Kontserbazio Bereziko Eremu gisa mugatzen ditu. Kategoriatan sartzen dira, besteak beste, Zadorrako sistemaren urtegiak, eta Arakil, Baia, Barrundia, Ebro, Ega-Berron, Ihuda eta Omecillo-Tumecillo ibaiak.

Mapa

6.1.3. Babestutako naturaguneak

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Eremu Naturalen Sarearen barruan 5 natura-parke daude eta beste bat tramiteak egiten ari da (Gasteizko mendiak); Babestutako Biotopo bat eta beste bat tramiteak egiten; eta 9 zuhaitz berezi. Babestutako azaleraren 31.201 hektarea hartzen ditu, hau da, Eremu Funtzionaleko azalera osoaren % 13,4.

Natura Parke izendatu diren Arabako naturagune guztiek dagokien Baliabide Naturalen Antolamendurako Plana dute. Valderejoko Natur Parkea izan zen Eremu Funtzionaleko lehena, 1992an, gero, Gorbeiko Natur Parkea 1994an, Izikiko Natur Parkea 1998an, Urkiolakoa 2002an eta, azkenik, Aizkorri-Aratz Natur Parkea 2006an.

Halaber, lurraldean hiru RAMSAR hezegune daude eta Natura 2000 Sareari dagokionez, Kontserbazio Bereziko 23 Eremu daude, Hegaztien babeserako (horietako 4 Kontserbazio Bereziko Eremuak dira), 6 Eremu Berezi eta Garrantzia Komunitarioa duten 23 Toki, hau da, 79.936 hektarea daude babestuta, Araba Erdiguneko azalera osoaren % 34,3. Era berean, lurraldearen zati handi bat Europako "Habitat" Zuzentarauak babesten du. Era berean, Araba Erdialdeko Batasunaren intereseko 43 habitat-mota ditu (92/43/EEE Zuzentaraua). Habitat horiek, oro har, 1.000 km²-tik gorako azalera dute, hau da, EAE osoko Batasunaren intereseko habitaten azalera osoaren % 38.

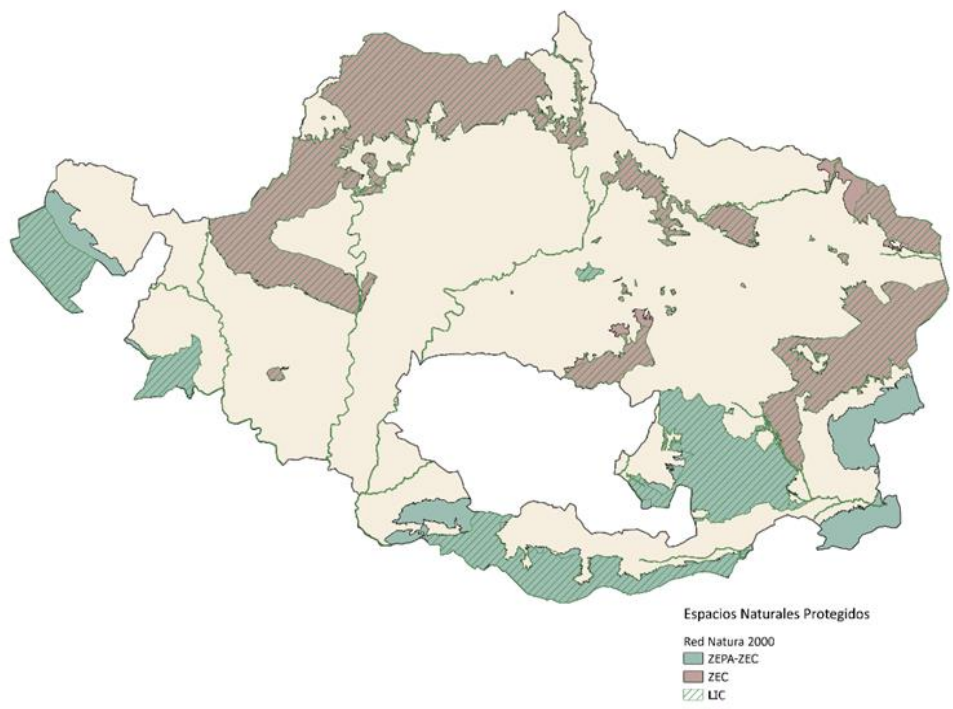
EGONBIDEA. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partzialaren espelentzat aplikatzen da eta, beraz, Espelentza eta Herri Agintariko sarbideraren 2024ko urteren 7ko Aginduraren bidez onartu behar da.

Para hacer constar que el presente Documento es el resultado de la aprobación del Plan Territorial Funcional de Araba Central, aprobado por el Consejo de Gobierno de la Diputación Foral de Araba el 7 de octubre de 2024.

EXPEDIENTE Nº 1/2024
 PLAN TERRITORIAL FUNCIONAL DE ARABA CENTRAL
 PLAN PARTIAL DEL TERRITORIO RURAL

LURRALDE PLANATZAREN ETA HIRI ERORTZAREN ZERBIKUNTZA BARRUTIA
 EL DIRECTOR DE ADMINISTRACIÓN TERRITORIAL

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 22 NATURA 2000 SAREAREN BANAKETA ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEAN

6.1.4. Arriskuak eta ingurumen arazoak

Uholde-arriskua

Gaur egun, Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko hainbat eremuri eragiten die uholde-arriskuak. 21. grafikoan ikus daitekeenez, urak har ditzakeen eremu nagusiak Zadorra, Santa Engrazia, Baia eta Ihuda ibaien arroetan daude.

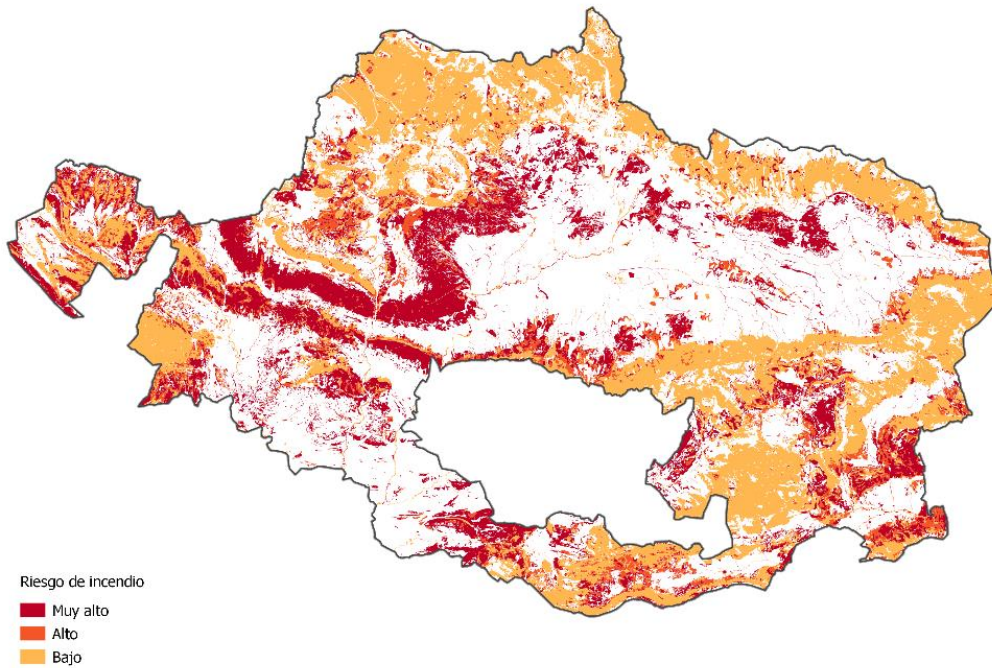
Zadorra ibaiaren arroa da, eta zehazki, ibaitik hurbil dauden lursailak, Vitoria-Gasteiz parean, uholde-arriskuak gehien kaltetutako arroa. Bere ibaiadar nagusiak gehitu behar zaizkio hiritik igarotzean: Zaia edo Alegria. Arriskua handiagoa da maiztasun handiko mehatxua delako (10 urteko uholde-xaflak 500 urtekoen ia hedadura bera du), eta ibaiaren hegoaldeko lurzoru nagusiki industrialetan mehatxuarekiko esposizio handiagoa dagoelako; horri Vitoria-Gasteizko aireportuak eta aireportuaren ekialdeko nekazaritza-partzelek hartzen dituzten lurzoruak gehitu behar zaizkio.

Uholde-arriskurako arrisku handieneko bigarren eremua Zadorra ibaiaren beheko ibilgua litzateke, Ebro ibaiaren bokaletik gertu dagoena, eta zehazki, Ihuda ibaiarekin bat egiten duena. 10 urteko uholde-lamina ere handia da, eta Arasur ingururako diseinatutako hiri-hazkunderen perimetroan sartuko litzateke.

Arrazoi horrengatik espero daitezkeen batez besteko kalte ekonomikoak 2.207.265 €/ urte dira. Garrantzi bereziko puntuei dagokienez, 11 industria-instalazio aipatzen dira (IPPCri buruzko 16/2002 Legearen I. eranskinean adierazitakoak), bai eta kultura-ondareko 6 elementu ere, eragina izan dezaketenak. Uholde-arriskua duen eremuak (T=500), halaber, interferentziak izango litzuzke Natura 2000 Sareko eremuei dagozkien ingurumen-garrantzizko eremuekin, hala nola Salburuako hezeguneetako HBBEarekin, hezegunetik hurbil dauden bi irla-basorekin eta Zadorra, Santa Engrazia, Baia eta Ihuda ibaietako KBEekin.

Baso-suteen arriskua

Arrisku meteorologiko nagusia suteak dira, Araba Erdialdean ere oso zabalduta daudenak baso-masa ugariengatik eta bertako klimaren izaera epel mediterraneizatuagatik, udako lehortealdiak ohikoak baitira. Mendi-hegalen intsolazioa, oihanpeko erregai-kantitatea eta baso-masen konposizioa ere funtsezkoak dira tokian tokiko sute-arriskua azaltzeko. Izan ere, sute-arriskua handiagoa da batez ere landaredi mediterraneoa duten baso eta sastrakadietan. Arcena, Arkamo, Badaia, Kodes, Elgea, Toloño mendilerroak, inguruko mendiak eta Gasteizko mendiak dira sute-arrisku handiena duten gunek, mapa honetan ikus daitekeen bezala:

Graf. 25 ARABA ERDIALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO SUTE-ARRISKUA

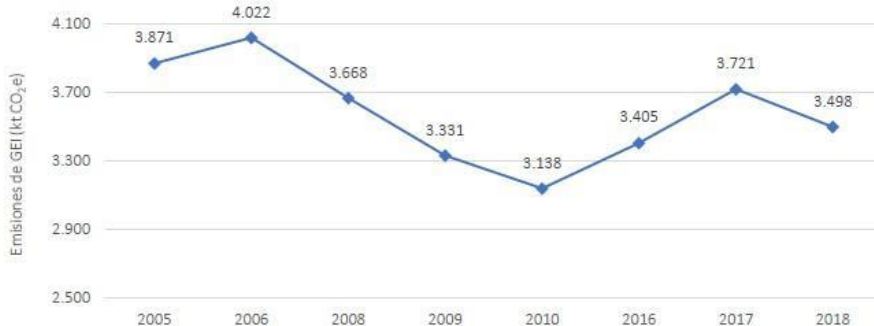
Akuiferoen kalteberatasuna

Akuiferoen kalteberatasuna lurpeko akuiferoak kargatzeko eremuen mugaketen bidez adierazten da, eta horiek kutsadurarekiko kalteberatasun-maila handia edo oso handia dute. Berrikuspene honetarako erreferentziatzat hartu dira bai urrakortasun ertain, handi eta oso handiko eremuen mugaketak, Eusko Jaurlaritzako Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurumen Sailak 1993an egindako EAeko akuiferoen kutsadurarekiko urrakortasun-maparen arabera, bai plan hidrológicoek EAerako eremu babestu gisa ezarritako mugaketak, urtarrilaren 8ko 1/2016 Errege Dekretuaren arabera.

Akuiferoen kalteberatasuna oso zabalduta dago Eremu Funtzional osoan, eta horren proportzio oso esanguratsua altua edo oso altua da. Ezinbestekoa da, beraz, kalteberatasun handia eta oso handia duten Eremu Funtzionalaren eremuak identifikatzea, eremu horietan jarduketak prebenitzeko, lurpeko ibilguetan eragina izan baitezakete.

Gainjarritako baldintzatzaile horrek, beraz, lurzorua kutsa dezaketen jarduerak kokatzeko saihestu beharko liratekeen zonak mugatu behar ditu, eta horietan arreta handiz zaindu beharko lirateke nekazaritza-jarduerak. Neurri handi batean, azpiegitura berdearen mugaketarekin bat

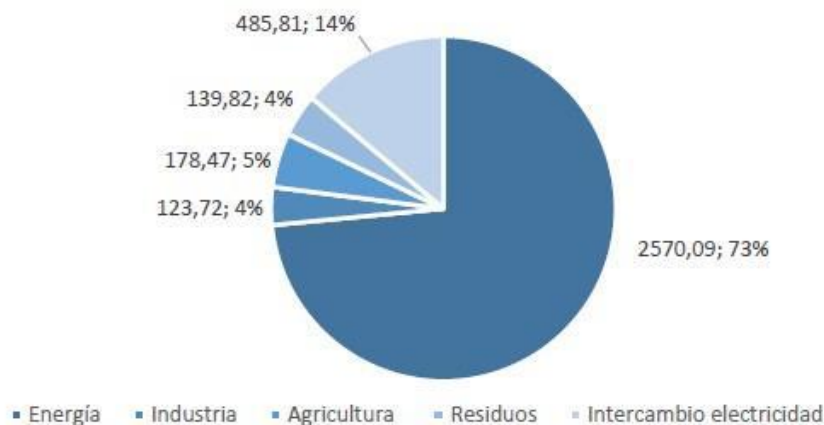
Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 28 BEG-EN ISURIEN EBOLUZIOA 2005-2018 ARTEAN

Iturria: Estrategia Klima Araba 2050.

Hurrengo grafikoan sektore igorle bakoitzaren ekarpena agertzen da. Berotegi-efektuko gasen isurketen artean, eragin handiena duen sektorea Energia sektorea da, 2.570,09 kt CO₂e isuri baitira, hau da, isuri guztien % 73. Bigarrenik, azken kontsumorako EAetik inportatutako energia elektrikoari lotutako zeharkako isuriak daude (isurketa guztien % 14). Igorpen-iturri horri jarraituz, Nekazaritza sektorea da balantze osoan eragin handiena duena (isuri guztien % 5). Azkenik, Hondakinen sektorea eta Prozesu Industrialak eta Produktuen Erabilera (PIPE) sektorea egongo lirateke, bakoitzak % 4ko ekarpena eginez guztizko isurketei.

Graf. 29 SEKTORE ISURTZAILEEN KONTRIBUZIOA.

Iturria: Estrategia Klima Araba 2050.

Emaitzak aztertuta, energia sortzeko sistema garbiagoak eta eraginkorragoak erabiliko dituen energia-eredu bat planifikatzea da KLIMA ARABA 2050 Estrategiaren ildo nagusietako bat.

Energiaren sektorearen barruan, azpisektore nagusiak honako hauek dira: energia-industria, manufaktura- eta eraikuntza-industria, garraioa, beste sektore batzuk eta kontsumitutako erregaien ondoriozko isuri iheslariak. Garraioaren sektorea da gehien nabarmentzen dena, bai emisioengatik, bai goranzko bilakaeragatik.

Arabaren gehien erabiltzen den energia-iturria petrolio da, jarduera batez ere garraioa bideratuta baitago. Gas naturala dator atzetik, antzeko ekarpenarekin. Gas naturala industria-

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

sektorearen, elektrizitatearen sorkuntzaren, bizitegi-sektorearen eta zerbitzu-sektorearen artean banatzen da.

Lurraldeko jardueren azken kontsumoan erabilitako energia-iturri gehienak beste lurralde batzuetatik inportatzen dira, kontsumitutako elektrizitatea barne. 2018an, energia-iturri propioak % 5 baino ez ziren.

Lurraldean elektrizitatea sortzeari dagokionez, instalazio berriztagarriek kontsumitutako elektrizitatearen % 15 sortzen dute, eta ia guztia sistema elektrikora transferitzen da. Mugarrari Planaren arabera, Arabako berriztagarrietatik abiatutako kontsumo elektrikoa % 35era iristea aurreikusita zegoen Plana amaitzean (2020). Hala ere, 2018an ikusitako balioa aurreikusitakoa baino txikiagoa da.

Iturri propioetatik sortutako energia elektriko gordinaren sorkuntzan, energia eolikoaren bidezko elektrizitatearen ekoizpena nabarmentzen da, % 7, Badaia, Elgea-Urkilla eta Elgea parke eolikoak nabarmenduz. Baliabide hidrikoaren aprobetxamendu bidezko ekoizpen elektrikoa sorkuntzaren % 7 da. 15 minizentral hidrauliko daude identifikatuta, 15,3MW instalatuta, eta 28,8 MW-ko zentral hidrauliko bat.

Proporzio txikiagoan, eguzki-energiatik abiatuta, lurraldearen barruan sorkuntza termikoaren ekarpena dago. Era berean, lurraldean ekoiztutako bioerregaiak eta biomasa kontsumitzaileak diren sektoreetan kontsumitzen dira zuzenean: garraioan eta industrian, batez ere.

Arabako azken energia-kontsumoa 12.243.638 MWh ingurukoa izan zen 2018an (1. taula). Azpisektoreen arabera bereizketatik ondoriozta daiteke energia-kontsumo handiena duena garraio-sektorea dela (% 46), eta haren atzetik datoz industria-sektorea (% 31) eta bizitegi-sektorea (% 12).

Sector	Consumo Energético (MWh)	%
Industria	3.804.948	31%
Transporte	5.589.852	46%
Residencial	1.495.426	12%
Servicios	982.367	8%
Agricultura y pesca	120.511	1%
Sector energético	250.535	2%
Total	12.243.638	-

6.TAULA. AMAIERAKO KONTSUMO ENERGETIKOA, SEKTOREKA
Iturria Klima Araba Estrategia 2050

Garraioaren sektorearen barruan, errepideko garraioa da ekarpen handiena egiten duena, erregaien guztizko kontsumoaren % 98 baino gehiago hartzen baitu. A eta B gasolioak, gutxi gorabehera, % 85eko kontsumoa eragiten du. Azpimarratzekoa da Araba lurralde estrategikoa dela errepideko mugikortasunari dagokionez, eta horrek justifikatzen du sektore horretan erregaien kontsumoa handitzea, Lurraldeko Energia Balantzean aurkeztutako datuak salmentei buruzko datuak baitira.

Industria-sektorea da, bestalde, lurraldeko energia elektrikoaren eta gas naturalaren kontsumitzailearik handiena: guztizko kontsumoaren % 53 eta % 68.

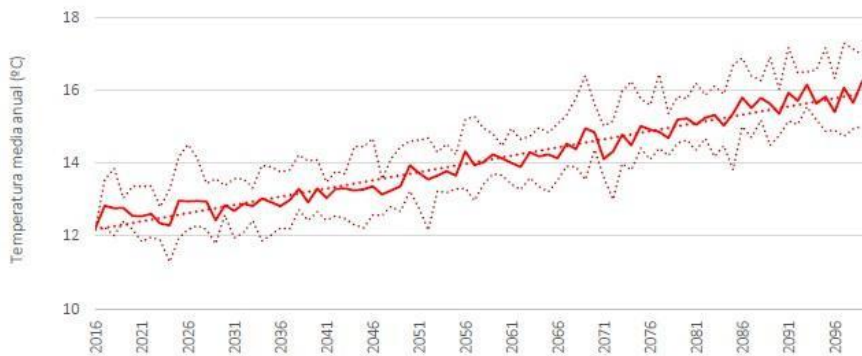
Energiaren Euskal Erakundearen (EEE) bidez beste energia-adierazle batzuek emandako informazioan oinarrituta, 2018an, 2015aren aldean, azken energia-kontsumoak eta per capita kontsumoek gora egin dutela ikus daiteke. Hazkunde horrek bilakaera proportzionalari eusten

Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

dio produkzio-sektore guztietan; beraz, ondoriozta daiteke ez dela joera-aldaketa esanguratsurik hautematen sektore bakar batean ere energiaren erabilera eraginkorragoari dagokionez. Goranzko joera horiek gorabehera, adierazle positiboak ageri dira energia-hornidurari eta energia berriztagarrien sartzeari dagokienez, kanpoko iturrien ehunekoa jaitsi egin baita guztizkoaren gainean, eta berriztagarrien ehunekoa handitu. Berriztagarrien ekarpenari dagokionez, arlo horretan aurrerapen handiena izan duten sektoreak garraioaren sektorea (bioerregaien erabilera % 87 hazi da) eta zerbitzuen sektorea (eguzki-baliabidean eta biomasan % 70eko hazkundera, batez ere) izan dira.

Klima-aldaketari egokitzea

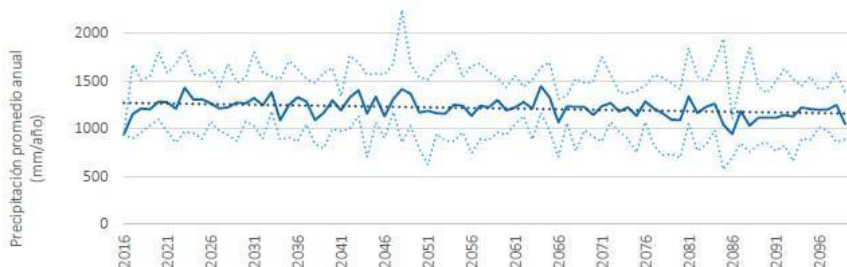
Lurralderako dauden klima-proiekzioen arabera, datuek erakusten dute batez besteko tenperaturak eta tenperatura maximoak nabarmen igo direla lurralde historikoko eskualde guztietan. Batez besteko tenperaturari dagokionez, proiektzioen arabera, batez besteko igoerak +0,64°C izango dira epe laburrean, eta +3,23°C epe luzean, egoera ezkorrean (RCP8.5.). Minimoak zein maximoak etengabe igoko dira, eta maximoak nabarmenagoak izango dira. Tenperaturen igoera nabarmena da 35°C-tik gorako tenperatura maximoak dituzten egunen kopurua bezalako adierazleetan; izan ere, azken hogeita hamar urteetan batez beste 2 egun baino gutxiago izatetik ia 4 izatera igaro daitezke epe laburrera, 9 egun epe ertainera eta 18 egun epe luzean.

Graf. 30 BATEZBESTEKO TENPERATURAREN PROIEKZIOA XXI.MENDEAN ZE HAR

Iturria: Estrategia Klima Araba 2050

Prezipitazioen bilakaerak ziurgabetasun handiagoa erakusten du. Zantzuen arabera, batez besteko prezipitazioak pixka bat gutxitu dira eta jokabide-eredua aldatu egin da.

Graf. 31 BATEZBESTEKO PREZIPITAZIOEN PROIEKZIOA XXI.MENDEAN ZE HAR

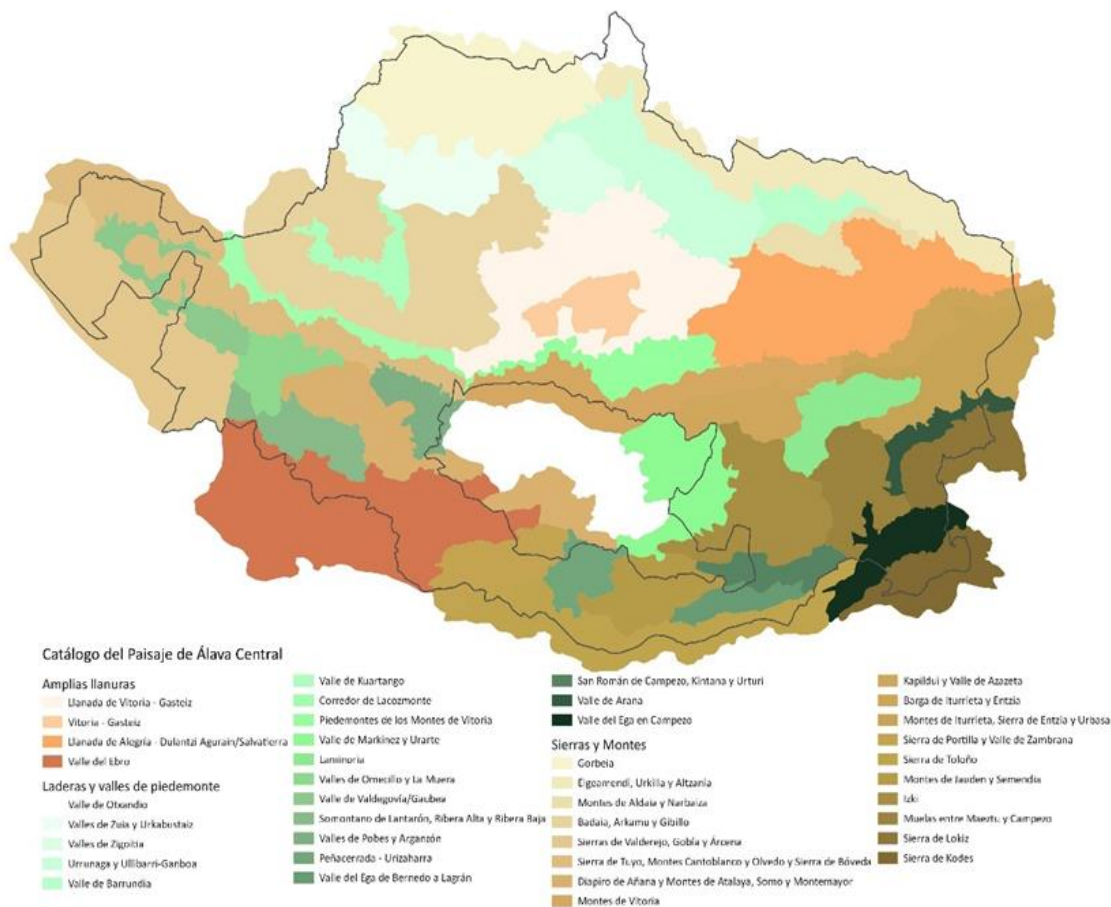
Fuente: Estrategia Klima Araba 2050

6.1.6. Paisaia

Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalak paisaia aberatsak eta askotarikoak ditu. Oro har, ezaugarri orokorreari erreparatu, Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalako Paisaien Katalogoak zehazten ditu Araba Erdiguneko paisaien tipologiak. Dokumentu honek paisaia-unitate desberdinak kudeatzeko tresna bat sortu nahi du, Paisaien Europako Hitzarmenaren eta EAEko lurraldeko paisaiaren kudeaketaren eta antolamenduaren Dekretuaren (90/2014 Dekretua) arabera.

Katalogoaren arabera, Araba Erdiguneko paisaia-unitateak hiru bloketan banatzen dira:

- Lautada zabalak
- Mendi-oinarriko hegalkak eta ibarrak
- Mendilerroak eta mendiak

Graf. 33 EREMUKO PAISAIA-UNITATEAK

Iturria: Araba Erdialdeko Paisaia-Katalogoa

Kodea	Paisaia-unitatea	Azalera (km2)
01	LLANADA DE VITORIA-GASTEIZ	173,24
02	VITORIA-GASTEIZ	34,40
03	LLANADA DE ALEGRÍA-DULANTZI Y AGURAIN/SALVATIERRA	177,07
04	VALLE DEL EBRO (CONFLUENCIA CON ZADORRA Y AYUDA)	85,51
05	VALLE DE OTXANDIO	13,97
06	VALLES DE ZUIA Y URKABUSTAIZ	72,49

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berriraketa
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

07	VALLE DE ZIGOITIA	40,54
08	URRUNAGA Y ULLIBARRI-GANBOA	92,26
09	VALLE DE BARRUNDIA	24,97
10	VALLE DE KUARTANGO	27,51
11	CORREDOR DE LACOZMONTE	27,45
12	PIEDEMONTES DE LOS MONTES DE VITORIA	47,67
13	VALLE DE MARKINEZ Y URARTE	23,38
14	LAMINORIA	44,35
15	VALLES DEL OMECILLO Y LA MUERA	32,45
16	VALLE DE VALDEGOVÍA/GAUBEA	33,82
17	TERRAZAS DEL EBRO (SOMONTANO DE LANTARÓN, RIBERA ALTA Y RIBERA BAJA)	40,34
18	VALLES DE POBES Y ARGANZÓN	24,78
19	PEÑACERRADA-URIZAHARRA	24,25
20	VALLE DEL EGA DE BERNEDO A LAGRÁN	19,60
21	SAN ROMÁN DE CAMPEZO/DURRUMA KANPEZU, KINTANA Y URTURI	18,27
22	HARANA/VALLE DE ARANA	17,50
23	VALLE DEL EGA EN CAMPEZO/KAMPEZU	26,35
24	GORBEIA	133,91
25	ELGEAMENDI, URKILLA Y ALTZANIA	105,85
26	MONTES DE ALDAIA Y NARBAIZA	29,66
27	BADAIA, ARKAMU Y GIBILLO	212,91
28	SIERRAS DE VALDEREJO, GAUBEA/GOBÍA Y ÁRCENA	92,20
29	SIERRA DE TUYO, MONTES CANTOBLANCO Y OLVEDO, Y SIERRA DE BÓVEDA	94,44
30	DIAPIRO DE AÑANA Y MONTES DE ATALAYA, SOMO Y MONTEMAYOR	56,54
31	GASTEIZKO MENDIAK/MONTES DE VITORIA	60,78
32	KAPILDUI Y VALLE DE AZAZETA	36,72
33	BARGA DE ITURRIETA Y ENTZIA	30,17
34	MONTES DE ITURRIETA, SIERRA DE ENTZIA Y URBASA	63,28
35	SIERRA DE PORTILLA/ZABALATE Y VALLE DE ZAMBRANA	33,06
36	TOLOÑO MENDILERROA/SIERRA DE TOLOÑO	44,12
37	MONTES DE JAUDEN Y SEMENDIA	37,41
38	IZKI	75,93
39	MUELAS ENTRE MAEZTU/MAESTU Y CAMPEZO/KAMPEZU	53,14
40	SIERRA DE LOKIZ	29,55
41	SIERRA DE KODES	19,71

7. TAULA. PAISAIA-UNITATEEN AZALERA.
 Iturria: Araba Erdialdeko Paisaia-Katalogoa

Paisaien katalogoaren arabera, Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalan azalerarik handiena hartzen duten bost unitateak hauek dira:

Badaia, Arkamu eta Gibillo

Unitate honen ezaugarria kalizazko litologia da, arroilatan dago zatituta eta basoek eta goi-ordokietako morfologia ohikoek osatzen dute paisaia. Bi isurialde ditu: bata magal malkartsuek osatua, eta bestea, leunagoek osatua. Formazio karstikoen presentzia da ezaugarri nagusia, hala nola lapiazak, kobak edo dolinak. Paisaiaren eta geografiaren funtsezko erreferentzia da. Goi-ordokietan larreak dira nagusi, aldiz, mendi-magaletan basoak daude gehien bat eta ezaugarri desberdinak dituzte mendi-magalaren arabera.

Alegria-Dulantzi eta Aguraingo lautada

Lautadaren ezaugarria nekazaritzako eta hiriguneetako eraldaketa da, eta baita azpiegituren igarobidea ere. Lautada hau nagusiki nekazaria da, Arabako Lautada osoaren modura. Lurrak oso emankorrak dira, sakonak eta ondo egituratuta daude. Paisaiak lehorreko laborantza handiak ditu, sail ureztatu zabalekin nahastuta. Ezaugarri nagusi horien artean muino txikiak ere badaude, baita nukleo tradizional eta hirigune esanguratsuak ere.

Vitoria – Gasteizko lautada

Alegria-Dulantzi eta Aguraingo lautadaren ezaugarri antzekoak dituen lautada zabala da, eta harekin batera osatzen du Arabako Lautada. Mendetan nekazaritzarako landu diren lur oparoak oso bestelakoak dira XX. mendeko bigarren erdialdetik aurrera Vitoria-Gasteizko hiriguneak, logistikak eta industriak izan duen eraldaketarekin, baita azpiegitura berri eta indartsuak izan dituelako ere. Unitate horrek hiria mugatzen du, eta Eratzun Berdea deiturikoak inguratzen ditu Vitoria-Gasteizko zabalguenak.

Gorbeia

Gorbeia mendilerroa Bizkaia eta Araba artean dago eta mendiko erliebe malkartsuak dira nagusi bertan. Punturik altuena Gorbeia tontorra da, 1.484 metroko altueran, eta Natur Parke gisa dago izendatuta. Paisaiaren erreferentzia da, ez soilik balio sinboliko eta kulturalarengatik, baita lurraldeko eremu oso zabal baten hondo eszenikoa delako, nahiz eta barrualdean begizko irismen baxua duten eremuak dituen, eta, beraz, hauskortasun txikiagokoak.

Elgeamendi, Urkilla y Altzania

Kareharri eta hareharrizko mendilerroen lerroa da, eta gailurrak 1.200 metrora hurbiltzen dira. Magalek aldapa handiak dituzte eta zuhaitzez estalita daude gehienbat. Eremu Funtzionala eta batez ere Arabako Lautadako iparraldeko hondoko agertokia da, eta iparraldera hedatzen den mendilerroaren parte da, Euskal Mendiak osatuz. Paisaia-unitate honen eremu batzuk Biodibertsitatearen Erreserba eta Natur Parkea dira.

6.1.7. Kultura ondarea

Arabako Kultur Ondarearen ezaugarri nagusia aberastasuna eta aniztasuna dira, gaur egungo Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalan izan diren kulturetatik eratorria. Eremu horretan, kokalekuak eta historiaurreko aztarnategiak, menhirrak eta nekropoliak eta, kronologikoki jarraituz, dorreak eta etxe gotorrak aurki ditzakegu, besteak beste.

Eremu Funtzionala ondaren inbentario osoa Euskal Kultura Ondarearen Zentroan dago jasota. 4.000 kultura-ondasun baino gehiago ditu, bere osotasunean babestuak izan behar direnak. Askotariko elementuen multzoa da. Horien artean, lurralde-terminoetan, Paisaiaren Katalogoak berariaz identifikatzen dituenak nabarmentzen dira, Kalitate-Helburu hauen bidez:

1. Kontzejuen eta herrixken kontserbazioa sustatzea: eremu funtzionala 307 kokaguneri eragiten die; beraz, izaera orokorra du, eta ez da berariaz adierazten proposamen-planoan, errazago irakurtzeko.
2. Balio eta hauskortasun handiko guneen ikusizko babesa sustatzea. Bost eremuri eragiten die, hiri-multzo txikiei eta ohiko dorre-tipologia duten enklabeei dagozkienak, eta horietako 4 Arabako Haranetan eta Arabako Mendietan daude. Honako hauek dira: Mendoza; Tuesta; Villanañe multzoa, Baronatarren dorrea eta Angostoko komentua; Urizaharrako Erdi Aroko hiribildua; eta Antoñana. Kasu horietan, plan bereziak egitea proposatzen da, ikusizko arren azterketatik abiatuta, turismorako eta aisialdirako ondasunak eskuratzeko antolamendua bideratzeko.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

3. Hiribilduen eta hirigune historikoen babes eta kontserbazioa sustatzea: Hemen, plan bereziak idatzi edo berrikusi behar dira, UNESCOren hiri-paisaia historikoaren gomendioaren irizpideak txertatuz: herritarren parte-hartzea, ezagutza eta plangintza hobetzea, tokiko baldintzak kontuan hartzea eta finantza-tresnak.
4. Enklabe kulturalen ikusizko babes eta kontserbazioa sustatzea: Esku-hartzea bigarren kategorian bezala bideratu behar da.
5. Industria-ondarea berreskuratzea sustatzea. Katetoria horretan elementu bakarra sartzen da: Araiaiko burdinolak. Kasu honetan, jarduketak interpretazio zabalagoa izango du haranarekin eta zentral hidroelektrikoarekin duen harremanagatik, nahiz eta plangintza berezia tresna egokia izan.

Araba Erdialdeko eremu funtzionalean dagoen kultura-ondarearen zati handi batek ez du babes-figurarik. Arabako Mendialdean eta Arabako Haranetan egindako Oinarrizko Azterketei dagokienez, bi eskualdeetan Interes Kulturaleko 9 Ondasun daudela nabarmendu behar da: San Juan Ermita, Jasokundeko Andre Mariaren Eliza, Antoñanako Harresiak, Haitzeko Andre Mariaren Eliza, Arabako Mendialdean; eta Gatzagak, Orgazkoen Dorrea, Fontechako Kondestablearen Dorrea, Baronatarren Jauregi Dorrea eta Jasokundeko Andre Mariaren Eliza, Arabako Haranetan.

Horiez gain, beste ondare-elementu industrial batzuk, informazio- edo kultura-zentroak eta kultura-ibilbideak daude, lurraldeko kultura-ondarearen zati handiena osatzen dutenak.

Ondareari dagokionez aurkitutako arazoetako bat babesik ezari dagokio, eta hori aztarnategi batzuen espolioaren ondoren islatu da berriki. Alderdi horiek guztiak kontuan hartuta, bermatu egin behar da maiatzaren 9ko 6/2019 Legea betetzen dela. Lege horrek hiru babes-maila bereizten ditu ondasunaren kultura-balioen garrantziaren arabera: babes bereziko kultura-ondasunak, babes ertaineko kultura-ondasunak eta oinarrizko babes duten kultura-ondasunak (8. artikulua). Halaber, hemeretzi babes-kategoria bereizten dira: sei ondasun higiezinatarako (9. art.), bi ondasun higigarrietarako (10. art.) eta hamaika ondasun immaterialetarako (11. art.). Balizko arkeologia-guneak (65. artikulua) eta arkeologia- eta arkitektura-intereseko beste elementu batzuk ere ezartzen ditu. Kultura Ondarearen Inbentarioak Euskal Kultura Ondarearen Zentroan daude, eta zentro horretara bideratu behar da edozein kontsulta, ez baitaude jendearentzat eskuragarri elementu eta xehetasun guztiak.

Ondare immaterialak euskara barne hartzen du, tradizio eta ohitura herrikoiekin batera, hala nola Dulantziko jaiak edo Aguraingo edo Zalduondoko landa-inauteriak.

6.1.8. Beste ingurumen baldintzatzaile batzuk

Baliabide turistikoak

Eremu Funtzionalean egungo turismo-ereduaren arabera, % 92 nazio mailako turistak dira (guztien % 42, Kataluniakoak eta Andaluziakoak). Oporraldietan Euskadira etortzen dira, eta etenaldi laburra egiten dute Vitoria-Gasteizen, gaua pasatuta edo gabe, beraz, orokorrean, bisita hirigune historikora mugatzen dute. Hala, batetik, batez ere abuztuan etortzen dira eta, bestetik, jomugan gutxi gastatzen dute. Gainera, asko erabiltzen dute ibilgailu pribatua, eta ostatu turismo-etxebizitzatan gorantz doa. Faktore horietan guztietan oinarrituta, turismo-enplegua kalitate baxukoa da, diru gutxi uzteaz gain. Hiria nodo ekonomikoa denez, bileretako eta biltzarretako turismoa ere garatu da, baina Arabako Lurralde Historikoa batera hartuta, EAEko ostatu-plazen % 15era doi-doi iristen da, eta plaza ia guztiak Eremu Funtzionalean eta, batez ere, Vitoria-Gasteizen daude.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Guztira 4.674 ostatu-plaza ageri dira eta gutxi gorabehera alokairuko etxebizitzaren beste 1.500 erantsi behar zaizkie, azken urteotan asko hazi baita sektore hori. Gehienak Vitoria- Gasteizen kontzentratzen dira eta gentrifikazio-arazoak ekar ditzakete, nortasuna galtzarekin batera, nahiz eta beste kasu batzuetan degradazio-prozesuan dauden auzoak dinamizatzeko aukera bat izan. Bestalde, Eremu Funtzionalan bigarren bizilekuko etxebizitza gisa 26.680 plaza daude, eta aisialdiko jarduera islatzen dute, gehienetan Araba Erdialdeko egoiliarren beraien aisialdiari lotuta.

Bien bitartean, turismoa Eremu Funtzionalako gainerako tokietan natura, kultura eta/edo etnografiako ondarearekin zerikusia duten baliabideetara mugatzen da. Horiek guztiak Arabako egoiliarrek edo probintzia mugakideetako turistek bisitatzen dituzte, gehien bat.

Ura

Araba Erdialdeko LPPak ur-baliabideen kudeaketa jasangarriari heltzen dio, baliabide hidriko guztien egoera ekologiko ona mantentzeko edo berreskuratzeko helburuarekin. LPPak, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan oinarrituta, hiria berroneratzeko eta birmoldatzeko politikak hartu beharko ditu, ibaietan eta ibilguetan espazioak lehengoratzeko ahalbidetzeko. Gainera, lurpeko uren babesaren lurralde-dimentsioa garatzen da, prebentzio-politiken aplikazioan oinarrituta, LAGetan adierazten den bezala.

Araba Erdialdeko LPPak, uraren erabileran eta hondakin-isurketetan iraunkortasun-irizpideak sustatzeko, hornidura- eta saneamendu-sareak hobetzeko dagoen azpiegituraren gainean planifikatutako jarduketak barne hartzen ditu. Jarduketa horiek 2016-2026ko Arabako Lurralde Historikoko Hornidura eta Saneamenduko Plan Zuzentzaileari dagozkio.

- **Eremu Funtzionalako ur-horniduraren gaitasunaren ebaluazioa:**

URAK 2020ko azaroan argitaratutako EAeko Ur Eskariaren Azterlanaren Eguneraketa azterlanak 2027. eta 2039. urteetarako prognosi bat planteatzen du. Lehen horizontea hartu da, LPParen indarralditik gertuen dagoelako.

Taula honetan, Azterlanak 2027. urterako jarduera bakoitzerako aurreikusi duen kontsumoa eskualdeka nola agregatu den ikus daiteke.

Eskualdea	Eskaria (m ³ /urtean) 2027an
Arabako Lautada	1.831.646
Arabako Haranak	1.440.130
Arabako Mendiak	485.201
Gorbeialdea	1.359.078
Vitoria- Gasteiz	20.687.344
Ubide eta Otxandio	153.063
Arabako Erdialdea	25.956.462

8.TAULA. ARABA ERDIALDEKO ESKUALDEKO UR-KONTSUMOAREN AURREIKUSPENEA.

Informazio horretatik abiatuta, hornidura-sistemek 2027an bete behar duten ur-eskaria lortu da. Ondoren, eremuko egungo arroen hornidura-ahalmenari buruzko informazioa bildu da. Ebroko Arroaren Plan Hidrologikoaren zirriborroak planteatzen du XXI. mendearen amaieran murrizketa hori % 20koa izan daitekeela, baina ez dago kalkulurik LPPren indarraldirako. Bestalde, Euskal Autonomia Erkidegoko 2050eko Klima Aldaketaren Estrategiak Kantauri

Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoko ekoizpena gutxitzeari buruzko informazioa jasotzen du, eta ez Ebroko Demarkazioan. Hala ere, kontuan hartuta bi demarkazioetako ibaiak elikatzen dituzten mendiguneak partekatuak direla, Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren murrizketa-balioak hartu dira Planaren atariko azterketarako:

- Ekoizpen-ahalmena % 4 murriztea 2027an.
- Ekoizpen-ahalmena % 11 murriztea 2033an.

Ekoizpen-ahalmenaren murrizketa hori kontuan hartuta, arroen ahalmen hidrikoaren eta arro bakoitzaren hornidura jasotzen duten herrien ur-eskariaren arteko alderaketa erakusten da jarraian.

Arroa	Eskaria (Hm ³)	Biztanleria-balantzea (Hm ³)	Aurreikusitako murrizpena	Etorkizunerako ahalmen hidrikoa	Esperodun eskaria 2027an
Zadorra	130.5	25.6	4%	24.6	23.7
Bayas	2.0	0.5	4%	0.5	0.9
Inclares	0.4	0.1	4%	0.1	0.1
Omecillo	23.7	5.3	4%	5.1	0.2

9. TAULA. AHALMEN HIDRIKOAREN ETA 2027 URTERAKO ESKARIAREN ARTEKO KONPARAKETA

Aurreko taulan ikus daitekeen bezala, 2027ko agertokian Baiako arroak bakarrik izango lituzke edukiera-arazo potentzialak horniduran, eta zenbateko txikia Eremu Funtzionalaren bolumen globalarekin alderatuta. Nolanahi ere, arro horretan eraginkortasun hidrikoa hobetzeko neurriak hartu beharko lirateke.

Energia

Araba Erdialdeko energia-fluxu metabolikoaren ezaugarria da petrolioaren eta deribatuen kanpo-horniduraren mendekotasun handia duela, eta % 90eko ekarpena gainditzen duela lehen sektorean eta garraioan. Era berean, gas naturalaren eta haren deribatuen kanpo-hornidura, zuzenean, ez elektrizitate moduan, kritikoa da industria-sektorearentzat (sektore horren azken energia-kontsumoaren % 50) eta bizitegi-sektorearentzat (azken energia-kontsumoaren % 45). Izan ere, energia elektrikoa hornidura osoaren % 37 baino ez da, eta lehen, bigarren, etxebizitza-sektorearen eta hirugarren sektoreen artean banatzen da.

Baliabide berriztagarrien bidezko energia-ekoizpenari dagokionez, Araba Erdialdeko lurraldeak ezaugarri hauek ditu:

- Araba erdialdeko instalaziorik ohikoena zentral hidroelektrikoak dira. 11 zentral hidroelektriko kontabilizatzen dira Araba Erdialdean (guztira 33,7 MWko potentzia instalatua), eta horiei gehitu beharko litzaieke, gainera, Barazar Zentral Hidroelektrikoa (84 MW), zeinak Eremu Funtzionala ere hornitzen baitu, lurraldetik kanpo egon arren.
- Araban energia eolikoaren bidez elektrizitatea sortzeari dagokionez, bi parke eoliko daude: Elgea-Urkilla parke eolika (32,3 MW) eta Badaiko parke eolika (50,1 MW). Gaur egun, beste lurralde batzuen antzera, Araban parke eoliko berriak instalatzeko proposamenen inguruko eztabaida-prozesuak garatzen ari dira.
- Araba Erdialdeko energia-panoraman eragin txikiagoa dute 5 landare fotovoltaikok, eta berriki EAEko parke fotovoltaiko handiena gehitu zaie, Ekian izenekoa, 24 MW-ko guztizko potentzia instalatuarekin eta 55 hektarea inguruko okupazioarekin, ARASUR

7. Proposatutako planaren ingurumen-eraginak

Jarraian, proposatutako antolamenduak eta hura erregulatzen duen araudiak faktore eta prozesu ezberdinetan izan ditzaketen eraginak baloratzen dira. Abenduaren 9ko 21/2013 Legeak, ingurumen-ebaluazioari buruzkoak, IV. eranskinean adierazten duenez, ingurumen-azterketa estrategikoen edukia ezartzen du, eta, bertan, ingurumenean eragin nabarmenak izan ditzaketen honako faktore hauek aztertuko dira: biodibertsitatea, biztanleria, giza osasuna, fauna, flora, lurra, ura, airea, faktore klimatikoak, klima-aldaketan duten eragina, batez ere kultura-ondarearen ebaluazio egokia, kultura-ondarearen ebaluazio egokia.

Zeregin hori da LPPren berrikuspenak ingurumeneko faktoreen gainean duen eragina identifikatu eta baloratzea, eta horrek osatzen du Ingurumeneko Azterketa Estrategikoaren Irismeneko Dokumentua jaso ostean idazten den Ingurumeneko azterketa Estrategikoaren funtsezko atala. Horri metodologia espezifikoak aplikatu beharko zaio.

Ingurumeneko azterketa Estrategikoaren zeregin funtsezkoetako bat da zehazki kalkulatzeko LPPren berrikuspena ezartzeak ingurumeneko faktore desberdinetan izan ditzakeen ondorio posibleak, eta Araba Erdialdeko Eremu Funtzional osoko eragin negatiboak ahalik eta gehien murrizteko neurri zuzentzaileak hartzea.

Ingurumeneko eraginaren identifikazioa eta balorazioa proposamenaren antolamenduaren arabera egiten da, baita antolamendurako dokumentua osatzen duten xedapen guztien arabera ere.

Erabili beharreko metodologiaren arabera, LPPtik eratorritako proposamenek aldaketak ekarriko dituzte lurzoruen erabileretan, baina kasu askotan, ez dute informazio zehatzik emango kokatuko diren jardueren berri buruz, ezta azkenean gauzatuko diren moduari buruz ere.

Inpaktuak identifikatzeko, LPPa azkenean gauzatuko den ekintzak eragina jasan dezaketen ingurumen-faktoreekin gurutzatzen dira, gainjartze-tekniken, egiaztapen-zerrenden, joera-analisiaren edo kausa-efektu erlazioaren matrizeen bidez.

Bestalde, balorazioa egiteko, baliabidearen egungo egoera eta LPPren garapenak egoera txarrean aurreikusten duen irudi objektiboa alderatuko dira:

- Aztergai den faktoreari buruz gaur egun dagoen ingurumen-problematikaren diagnostikoa.
- Ingurumen-faktorearen gaineko mehatxuak ebaluatzea: eragin negatiboa egoerarik txarrean gertatzeko aukera edo egungo egoerak okerrera egiteko maila.

Balorazio-metodologia eraginaren parametroen (eraginaren maila eta forma) eta inpaktuaren magnitudearen (aldatutako faktorearen kantitatea eta kalitatea) arabera zehaztuko da.

Ondorio horien balorazioak barnean hartuko ditu albo-ondorioak, metaketak, sinergiak, epe labur, ertain eta luzerako ondorioak, iraunkorrak eta aldi baterakoak, positiboak eta negatiboak. Azken horietarako, lurraldearen oreka eta kontserbazioa errealitate bihurtzeko ondorioei aurre egin ahal izateko neurriak zehaztu behar dira.

7.1. Aldez aurreko kontsiderazioak

Une honetatik aurrera, nabarmendu behar da Lurralde Plan Partzialean, dokumentu arautzailea eta arauemailea denez, inpaktuen identifikazioa eta balorazioa dagokion plangintza-fasean egin

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

dela, eta ez fase horretatik eratorritako esku-hartze proiektu bakoitzean, edo ingurunean eragiten dituzten zuzeneko jarduketetan. Beraz, lurraldean esku hartzeko ekintza espezifiko berriak planteatzen dituzten programei edo proiektuei dagokie. Bertan, inpaktuak zehatz-mehatz identifikatu eta ebaluatu beharko dira, eta hala badagokio, neurri zuzentzaileak ezarri, ahalik eta gehien zehaztuta.

Inpaktuen balorazioa Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumena Babesteko otsailaren 3ko 3/1998 Lege Orokorraren 45. artikuluan eta Ingurumen Ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 4. eranskineko 8. puntuan (2013-12-11ko BOE) xedatutakoaren arabera egin da.

Arestian aipatutako legeriari esker, balorazioa eragin-mailen eskala honen arabera egiten da, eta honako esanahi hau du:

- Ingurumen-inpaktu BATERAGARRIA: jarduera amaitu eta berehala berreskuratzen dena, eta babesteko edo zuzentzeko praktikarik behar ez duena.
- Ingurumen-inpaktu MODERATUA: babes- edo zuzenketa-jardunbide intentsiborik behar ez duena eta hasierako ingurumen-baldintzak lortzeko denbora behar duena.
- Ingurumen-inpaktu LARRIA: ingurumen-baldintzak berreskurtzeko, neurri babesle edo zuzentzaileak egokitu behar dira, eta neurri horiek hartuta ere, leheneratze horretarako denbora luzea behar da.
- Ingurumen-inpaktu KRITIKOA: atalase onargarria baino magnitude handiagoa duena. Horren bidez, ingurumen-baldintzen kalitatea etengabe galtzen da, eta ezin da lehengoratu, ezta neurri babesleak edo zuzentzaileak hartuta ere.

Bestalde, uste da Lurralde Plan Partzialaren zehaztapan batzuek ONDORIO POSITIBOAK izan ditzaketela ingurumenean, eta hori ere jasotzen da balorazioan.

7.2. Lurralde Plan Partzialaren helburuen ingurumen-eraginak

Lurralde Plan Partzialaren helburuen ingurumen-ondorioak identifikatzeko, ingurumen-ebaluazio oro gidatu behar duten garapen jasangarriaren printzipioak berrikusi dira, planen eta programen ingurumen-ebaluazio estrategikoaren prozedura arautzen duen urriaren 16ko 211/2012 Dekretuaren 2. artikulua araberan. Hona hemen printzipio horiek:

- a) Dagoeneko artifizializatutako lurzoruen erabilera intentsiboa lehenestea, balio agrolotiko handiko lurzorua eta lurzoru naturala urbanizaziotik babestuz.

Lurralde Plan Partzialean, dagoeneko artifizializatuta dauden lurzoruen erabilera intentsiboa lehenesteko printzipioa betetzen da, etorkizuneko hirigintza- eta azpiegitura-garapenak barneko hiri-birmoldaketako eremuetan lehenestuz kontzentratzeko neurri espezifiko bidez.

Paraleloki, eta balio agrolotiko handiko lurzorua eta lurzoru naturala urbanizaziotik babesteko, Ingurune Fisikoaren antolamendu-figura batzuk sortzen dira. Figura horietan, guztiontzat, lurzorua erreferentziazko aktibo bat da, Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabala figura sortzen baita. Balio estrategiko handia: kokaleku batzuk arautzen dituzte, nekazaritza eta abeltzaintza garatzeko Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialaren arabera.

- b) Hiri-segregazioa eta -sakabanaketa saihestea, bai eta mugikortasun induzitua ere, hiri-egitura trinko eta konplexuak sustatuz.

Hiri-segregazioa eta -sakabanaketa saihesteko, Lurralde Plan Partzialak hiri-multzoen aldeko apustua egiten du argi eta garbi, eta hiri-multzo horiek hiri osoen zati gisa konfiguratzearen aldeko apustua egiten du pixkanaka, barne-hiri-kohesioa sendotuz eta bizitegi-erabileren, jarduera ekonomikoaren erabileren, zuzkidura-sistemaren eta hirugarren sektoreko sistemaren eta hiri-inguruko kanpo-ingurunearen arteko oreka optimizatuz.

Interes orokor handiko gai espezifiko gisa sartzen dira, halaber, Lurralde Plan Partzialean, oinezkoek eta bizikletek zirkuitu espezifikoetan zirkulatu ahal izateko ibilbide bigunen sare bat sortzeko proposamenak, hiriguneak elkarren artean lotzeko eta hiriguneetatik kanpoko lurralde periferikoranzko irisgarritasuna errazteko. Ildo horretan, Arabako Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen LPSn aurreikusitako sarea sartu da Lurralde Plan Partzialean.

- c) Lurzoruaren antropizazioa murriztea, lurzoruaren erabilera jasangarriagoaren bidez eta ahalik eta funtzio gehien mantenduz.

b) atalean jasotako lurzoruari buruzko erreferentziak jasangarritasun-printzipio honi gehitzen zaizkio, ekitaldi honetako a) atalean ere aipatzen direnak eransten baitira. Gogorarazten den bezala, aipatutako printzipioa betetzeari egiten zion erreferentzia, etorkizuneko hirigintza- eta azpiegitura-garapenak barneko hiri-birmoldaketako eremuetan lehenestuz kontzentratzeko neurrien bidez.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- d) Baliabide naturalen erabilera jasangarria sustatzea: ura, energia, lurzorua eta materialak.

Lurralde Plan Partzialaren funtzionaltasunak berak, Eremu Funtzionalean dagoeneko abian dauden aurreikuspen guztien lurralde-koordinazio edo -integrazioarako ezinbesteko jarraibideak integratuz, inplizituki dakar alegatutako baliabideen erabilera jasangarria sustatzea.

Gainera, Lurralde Plan Partzialean aipatutako printzipioa betetzen da, dagozkien Hiri Antolamenduko Plan Orokorretara eta Lurralde Plan Sektorialekara igorritik. Plan horietan, energia-aurrezpenari eta -efizientziari, energia berriztagarrien erabilerari, arkitektura bioklimatikoaren sustapenari eta hiri-hondakinen minorazioari eta balorizazioari buruzko zehaztapenak jasoko dira.

- e) Habitata eta espezieak, natura-ingurunea eta konektibitate ekologikoa zaindu eta hobetzea.

Lurralde Plan Partzialean printzipio hau betetzen da, Ingurune Fisikoaren antolamendurako eraturako unitate espazial handien kategoriak sortuz. Horiek, beren konfigurazio eta banaketarekin, korridore ekologikoen sare bat sendotzea bermatzen dute, Naturagune Babestuetatik kanpoko eremuen nahikotasuna, koherentzia eta konektibitatea sustatzen dutenak eta biodibertsitatea kontserbatzen eta hobetzen laguntzen dutenak.

Bereziki interesgarria da sare hidrografikoa, eta kategorizazio horretan sartzen dira Zadorra, Baia, Jugalez, Ihuda edo Ebroko korridoreak, batez ere.

- f) Paisaiak eta kultura-ondarea kontserbatzea eta hobetzea.

Lurralde Plan Partzialak Ingurune Fisikoaren gainean egindako antolamenduak alderdi horiek indartu ditu, hura babesteko figura bana sortuz.

- g) Energia aurrezte, energia berriztagarrien eraginkortasuna eta erabilera eta kogenerazioa sustatzea.

Lurralde Plan Partzialean, aipatutako printzipioa betetzen da, udalerrien Hiri Antolamenduko Plan Orokorretara eta Lurralde Plan Sektorialekara igorritik (bereziki, Energia Berriztagarrien LPSa, prestatzen ari dena). Plan horietan, energia-aurrezpenari eta -efizientziari, energia berriztagarrien erabilerari, arkitektura bioklimatikoaren sustapenari eta hiri-hondakinen gutxitzeari eta balorizazioari buruzko zehaztapenak jasoko dira.

- h) Aire garbia bermatzea eta zarata eta argi-kutsadura handien eraginpean dauden biztanleen kopurua murriztea.

Enuntziatuaren jasangarritasun-printzipioarekin koordinatuta, Lurralde Plan Partzialak hainbat antolamendu-figura sortzen ditu, eta figura horiek dira lurraldeko baliabide naturalak babesten dituztenak; izan ere, udalerrien Hiri Antolamenduko Plan

7.3. Proposamenen ingurumen-eraginak

7.3.1. Ingurune fisikoaren gaineko balizko eraginak

LAGen gidalerro berriak kontuan hartuta, LPParen berrikuspenak lurzoru urbanizaezina berrantolatzea ezartzen du, LAGetan ezarritako sei kategoriei jarraiki (Babes Berezia, Ingurumenaren Hobekuntza, Basozaintza, Nekazaritza eta Abeltzaintza eta Landazabala, Larre Menditarrak eta Lurrazaleko Uren Babesa).

Babes bereziko lurzoruen kasuan, azalera asko handitzen da proposatutako aldaketen ondoren, eta hori bat dator LAGen berrikuspenak onartutako paradigma-aldaketarekin, balio ekologikoak kontserbatzearen eta aktibatzearen alde egiten baitu, bai eta azpiegitura berdeak konektibitate ekologikoa sustatzeko duen zereginari balioa ematearen alde ere, horren zati handi bat kategoria horren barruan baitago.

Era berean, Nekazaritza, Abeltzaintza eta Landazabala kategoriaren azalera handitzeak berekin dakar nekazaritza- eta abeltzaintza-ekoizpenaren oinarri diren lurzoruak kontserbatzearen aldeko apustua egitea, eta hori da LAGen berrikuspenaren beste helburuetako bat. Eta, azkenik, lurrazaleko urak babesteko kategoriaren azalera pixka bat handitzeak esan nahi du eremu berriak daudela ingurumen-baldintzatzaile horren babespean (zehazki, urtegiak barne hartuta). LPP honek proposatzen duen azpiegitura berdearen ezinbesteko elementuak dira, konektore ekologiko handi gisa duten paperagatik.

Hiru kategoria horietako azalera handitzeak, beraz, eragin POSITIBOA izango du lurraldean, interes handiagoa izango baitu lurzorua eta haren berezko balioak kontserbatzeko. Kategoriak berrikusteak klima-aldaketari eusten lagunduko du (batez ere, klima-aldaketa arintzen, zuhaitz-masek eta nekazaritza-lurzoruek karbono dioxidoa xurgatzeko duten zereginari esker, eta beraz, klima-aldaketarekin lotutako arrisku naturalak gutxitzeari esker), baita airearen kalitatea hobetzen, balio agrologiko handiko lurzoruak babesten, habitat eta ekosistema baliotsuenak babesten, biodibertsitatea eta zerbitzu ekosistemikoak sustatzen eta Paisaia-interes bereziko eremuak babesten ere.

Bestalde, Baso eta Larre Menditarren kategorien azalera murriztu egin da Babes Berezia sar daitezke, eta inpaktuak ere positibotzat jo daitezke.

7.3.2. Azpiegitura berdearen gaineko balizko eragina

Lurralde Plan Partzialaren berrikuspena azpiegitura berde interkonektatu bat sortzean oinarritzen da, hura osatzen duten ingurumen-unitateen egungo segmentazioa eta bereizketa konpondu eta funtzionatuko duena.

Naturguneen arteko interkonexioa sustatzeak gune horiek guztiek sare gisa funtzionatzen dutela bermatuko du, azpiegitura berdeak ematen dituen zerbitzu ekosistemikoak handitzen lagunduz. Ekosistemak kontserbatzearen ondorioz, bertako flora eta fauna kontserbatuko dira, katalogatuta dauden mehatxatutako eta/edo galtzeko arriskuan dauden espezieak barne.

Leheneratze ekologikoko neurriak ezartzearen helburua, batez ere espazio konektoreetan eta degradatutako beste eremu batzuetan, interkonektibitate eraginkorra lortzea da, eta era berean, aurreko atalean zerrendatutako ingurumen-onurak handitzen parte hartzea, ingurune fisikoan dituen eraginei dagokienez.

Arrazoi horiek guztiak direla eta, Lurralde Plana berrikusteko proposamenak lurraldean eragin POSITIBOAK izango dituela uste da.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Bestalde, azpiegitura berdearen konfigurazioa eta azpiegitura grisarekin duen interkonexioa landu beharreko puntuetako bat da, lurralde-matrizeak bi sareen funtzionamendu egokia lor dezan.

Azpiegitura grisa, lurraldean egituratzeko eta egituratzeko ahalmen handia duen arren, azpiegitura berdea denean mehatxu nabarmenetako bat da. Horregatik, bidegurutze edo begizta horiek tratatzea ezinbestekoa da azpiegitura berdeak behar bezala funtziona dezan, sare interkonektatu, bizi eta autosufiziente gisa.

Ildo horretan, bederatzi elkargune gatazkatsu identifikatu dira, eta horietan hainbat lokailuren tipologiak ezarri dira lurraldea zatikatzea lortzeko, faunaren pasabideak eta perimetro-hesiak diseinatzeko preskripzio teknikoak izeneko dokumentuan ezarritakoaren arabera. Dokumentu hori Garraio Azpiegiturak eragindako Habitaten Zatiketari buruzko Lantaldean integratutako Batzorde Tekniko baten esparruan idatzi da, Natura Ingurunearen eta Baso Politikaren Zuzendaritza Nagusiak sustatuta, eta dokumentu honetan ezarritakoaren oinarri izan den metodologia bat ezarri da.

Araba Erdialdearen kasuan, 2020ko Arabako Trafiko Mapa erabiliko da iturri gisa. Mapa horrek aztertutako tartetean inplikaturako bide-sareko tarte bakoitza sailkatzen du, eta horietarako guztizko intentsitatea eta guztizko errei-kopurua kalkulatu dira.

Elkargunea	Bidea	IMD	Guztizko intentsitatea
Gorbeia	N-622	(EBBI > 20.000)	EBBI = 24.027 (7)
	A-3600	(2.001 < EBBI < 5.000)	
Entzia	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI = 38.878 (7)
	A-3138	(501 < EBBI < 1.000)	
	Trenbidea	(10.001 < EBBI < 20.000)	
Arasur	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI = 53.964 (7)
	AP-1	(10.001 < EBBI < 20.000)	
Arkamu – Baia – Badaiaiko mendilerroak	AP-68	(10.001 < EBBI < 20.000)	EBBI = 15.750 (6)
	A-3314	(501 < EBBI < 1.000)	
Arkamu – Baia – Tuioko mendilerroak	AP-68	(10.001 < EBBI < 20.000)	EBBI = 15.750 (6)
	A-3314	(501 < EBBI < 1.000)	
Tuioko mendilerroak - Zadorra - Gasteizko mendiak	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI > 41.951 (7)
Arkaute	N-104	(5.001 < EBBI < 10.000)	EBBI = 22.500 (7)
	Trenbidea	(10.001 < EBBI < 20.000)	
Asparrena	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI = 36.885 (7)
	Trenbidea	(10.001 < EBBI < 20.000)	
Jundiz	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI = 38.510 (7)
Dallo	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI = 24.982 (7)
Cerro de Jundiz	A-1	(EBBI > 20.000)	EBBI = 51.311 (7)
	Trenbidea	(10.001 < EBBI < 20.000)	

10. TAULA. ELKARGUNEETAKO TRAFIKO-INTENTSITATEAK

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Iragazkortasuna bi aldagaien haztapenean ezarritako balioen arabera izango da; beraz, errei kopurua zenbat eta txikiagoa izan, orduan eta iragazkortasun handiagoa eta alderantziz. Horrela, iragazkortasun-balioak 2 eta 8 artean egongo dira, eta iragazkortasun handia eta iragazgaitza izango dira.

Elkargunea	Errepidea	Tartea	Intentsitatea, haztapena	Erreiak	Erreiak, haztapena	Intentsitatearen hazt. + Erreien hazt.	Iragazkortasuna
Gorbeia	N-622	7	4	4	2	6	BAXUA
	A-3600	4	3	2	1	4	ERTAINA
Entzia	A-1	7	4	4	2	6	BAXUA
	A-3138	2	2	2	1	3	ALTUA - ERTAINA
	Trenbidea	6	4	2	1	5	BAXUA
Arasur	A-1	7	4	4	2	6	ERTAINA - BAXUA
	AP-1	6	4	6	3	7	BAXUA - NULUA
Arkamu – Baia – Badaia mendilerroak	AP-68	5	3	4	2	5	ERTAINA - BAXUA
	A-3314	2	2	2	1	3	ALTUA - ERTAINA
Arkamu – Baia – Tuioko mendilerroak	AP-68	6	4	4	2	6	BAXUA
	A-3314	2	2	2	1	3	ALTUA - ERTAINA
Tuioko mendilerroak - Zadorra - Gasteizko mendiak	A-1	7	4	6	3	7	BAXUA - NULUA
Arkaute	N-104	5	3	3	2	5	ERTAINA-BAXUA
	Trenbidea	6	4	2	1	5	ERTAINA-BAXUA
Asparrena	A-1	7	4	4	2	6	BAXUA
	Trenbidea	6	4	2	1	5	ERTAINA-BAXUA
Jundiz	A-1	7	4	4	2	6	BAXUA
Dallo	A-1	7	4	4	2	6	BAXUA
Jundiz muinoa	A-1	7	4	4	2	6	BAXUA
	Trenbidea	6	4	2	1	5	ERTAINA-BAXUA

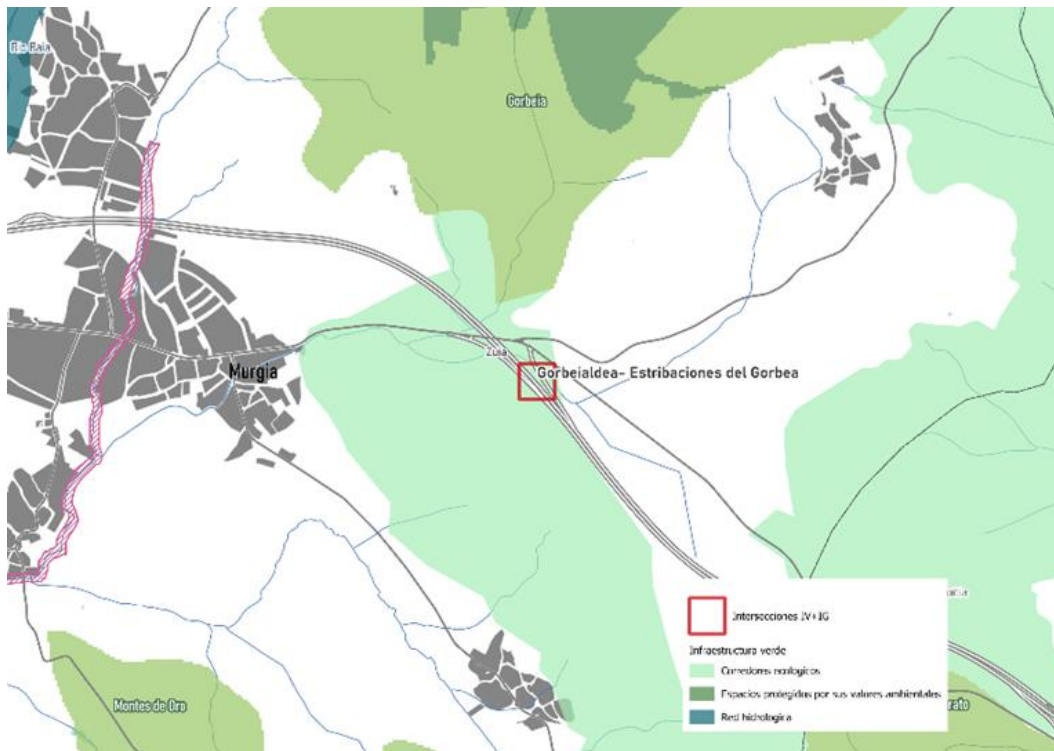
11. TAULA. ELKARGUNEEN IRAGAZKORTASUNA

Oro har, posible da faunaren pasabideen tipologia posibleen deskribapen labur bat egitea, baina ez da ahaztu behar kasu bakoitzak xehetasunezko azterlan bat beharko duela, honako aldagai hauek esku hartzeko: espezie objektiboa, inguruko landaredia, tokiko klima, azpiegitura grisaren ezaugarriak, helburu den espezieak habitat zatikatuan dauden gainerako espezieekin duen portaera eta harremana, eta abar. Nolanahi ere, identifikatutako eremuaren azterketa eta azterketa zehatza egin beharko da, eta Arabako Foru Aldundiko Mugikortasun Jasangarriaren eta Bide Azpiegituren Sailak onartu beharko du.

Nolanahi ere, azpiegitura grisak bederatzizko puntutan eragindako jarraitutasun ekologikoaren etenak saihesteko proposamenek eragin POSITIBOAK izango dituzte biodibertsitatean eta lurraldean oro har, lotura ekologikoa eta azpiegitura berdeen sarea sendotzea sustatzen duten neurriak baitira.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- **Gorbeiaiko elkargunea**

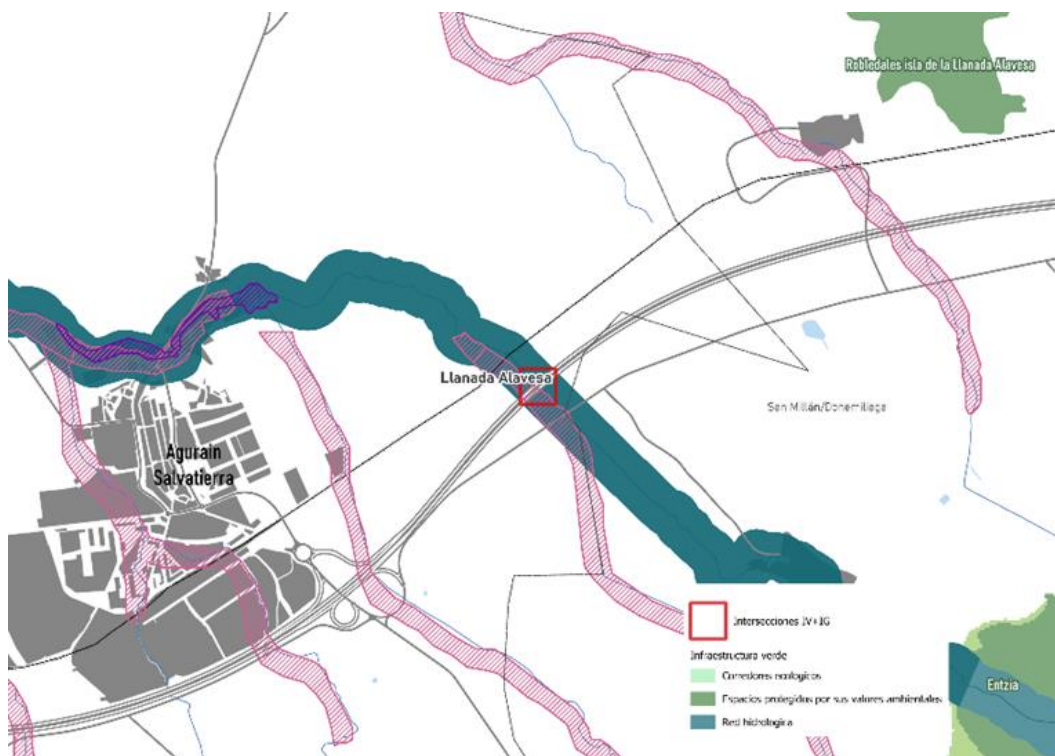
Graf. 34

GORBEIAIKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Zuia eta Urkabustaizeko Haranak
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Altua
Produktzio-balorea	Ertaina
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	2
Errei kopurua	7
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~24.027
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Lubeta gainean
Erreferentziako fauna-taldea	Ugaztun handiak eta ornodun txikiak
Pasabiderik egokiena	Zubi egokitua

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Entziako elkargunea

Graf. 35 ENTZIAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Alegria-Dulantzi / Aguraineko Lautada
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	3
Errei kopurua	8
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~23.878
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Azpiegitura grisa- Trenbidea	
Madril-Irun /Gasteiz-Iruña linea konbentzionala	
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Lubeta gainean
Erreferentziako fauna-taldea	Ugaztun handiak eta ornodun txikiak
Pasabiderik egokiena	Zubi egokitua

Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- **Arasurreko elkargunea**

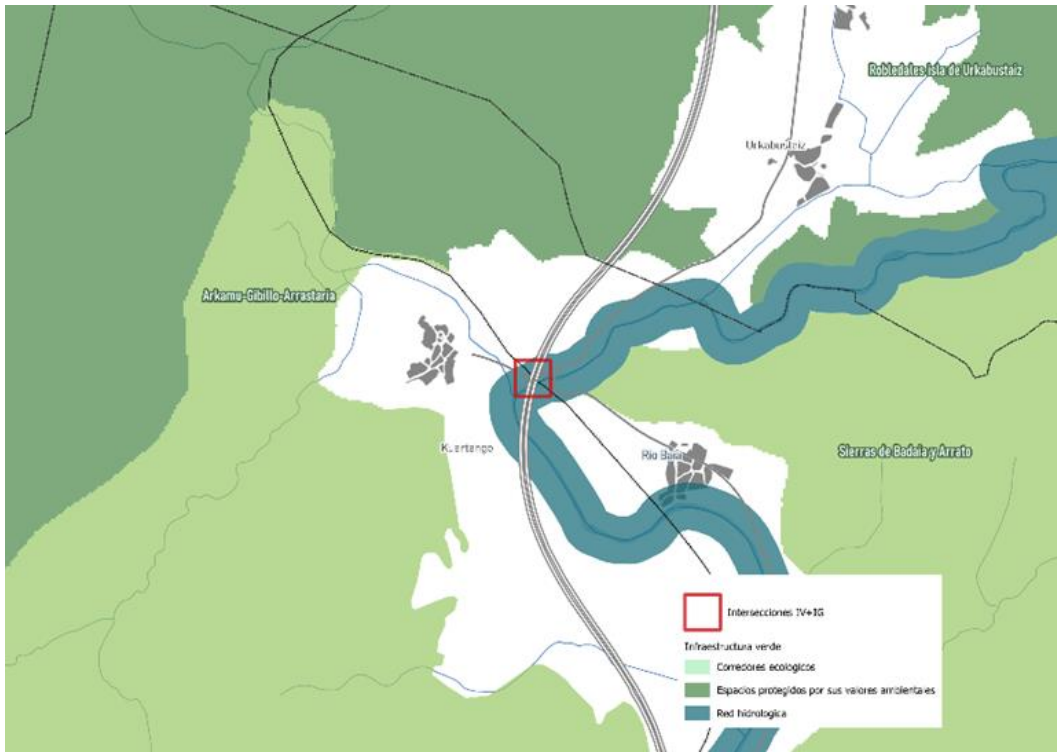
Graf. 36

ARASURREKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-unitate Nagusia	Ebroko Harana
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina-baxua
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	2
Errei kopurua	10
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~53.964
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Zubi egokitua

**Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-**

- **Intersección Arkamu – Baia – Badaia mendilerroa**

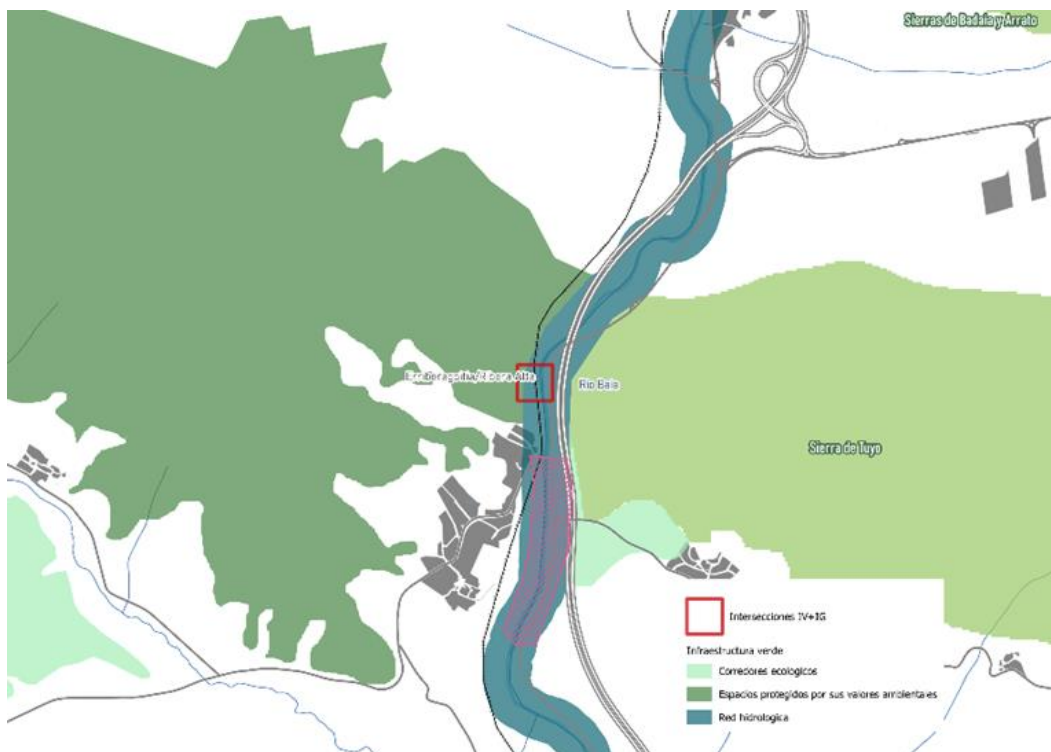

Graf. 37 BADAIA MENDILERROKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-unitate Nagusia	Zuia eta Urkabustaizeko Haranak, Kuartangoko Harana
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Altua
Produktzio-balorea	Ertaina
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	2
Errei kopurua	6
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~15.750
Iragazkortasuna	Baxua
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Zubi egokitua

Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Arkamu – Baia – Tuyoko mendilerroa

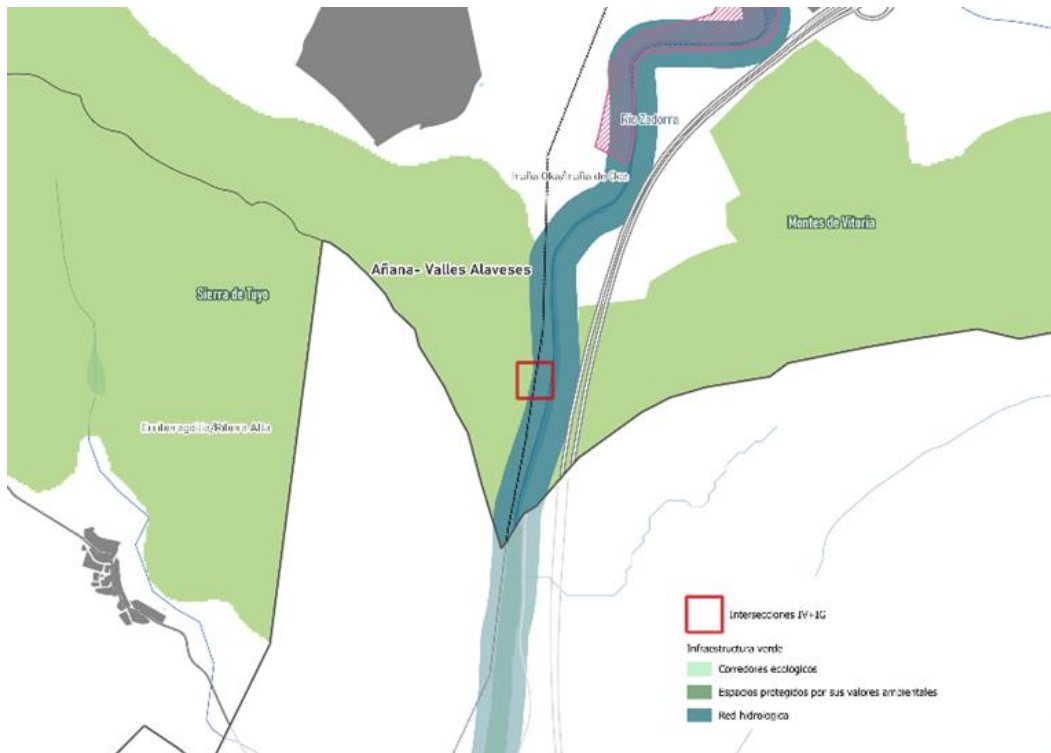

Graf. 38 TUYO MENDILERROKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uintate Nagusia	Lazcomonteko korridorea, Tuyoko mendizerra/El Raso, Pobes eta Arganzoneko Harana
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Altua
Produktzio-balorea	Ertaina
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	2
Errei kopurua	6
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~15.750
Iragazkortasuna	Baxua
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Lubakia + ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Ekoduktua + egokitutako zubia

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- **Tuyoko mendilerroa – Zadorra – Gasteizko Mendien elkargunea**

Graf. 39

GASTEIZKO MENDIETAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-unitate Nagusia	Gasteizko mendiak eta mendi-zuloak
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	1
Errei kopurua	6
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~41.951
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Lubakia
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Ekoduktua

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Arkauteko elkargunea

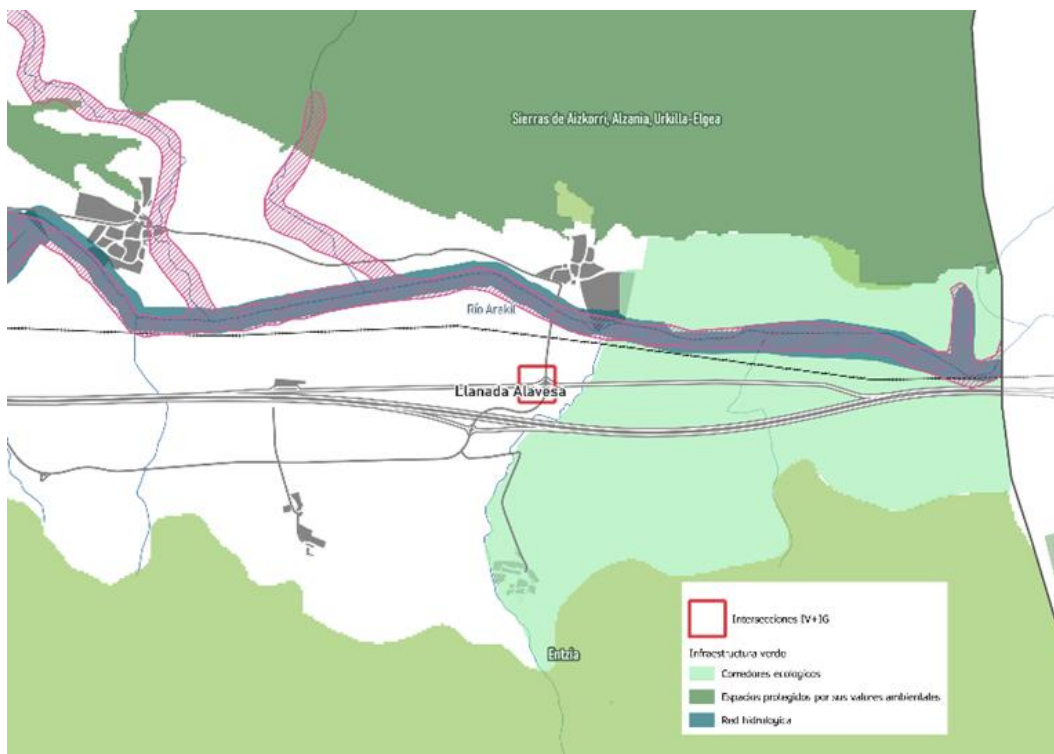

Graf. 40 ARKAUTEKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Gasteizko Lautada
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina
Produktzio-balorea	Ertaina
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	1
Errei kopurua	3
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~9.741
Iragazkortasuna	Ertaina- baxua
Azpiegitura grisa- Trenbidea	
Madril-Irun /Gasteiz-Iruña linea konbentzionala	
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Funtzio anitzeko gaineko pasagunea. Nolanahi ere, ekipamenduaren konfigurazioaren arabera definitu beharko da.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Asparrenako elkargunea

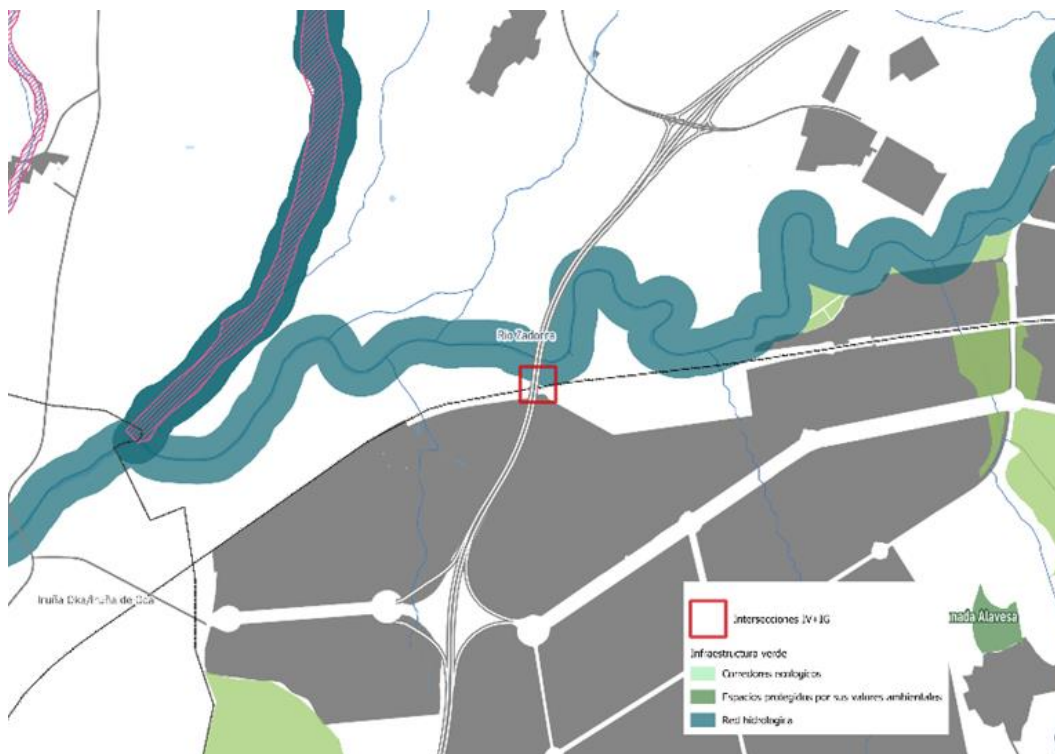

Graf. 41 ASPARRENAKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Alegria-Dulantzi eta Aguraineko Lautada
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Altua
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	2
Errei kopurua	4
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~21.885
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Azpiegitura grisa- Trenbidea	
Madril-Irun /Gasteiz-Iruña linea konbentzionala	
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Ekoduktua

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

• Jundizko elkargunea

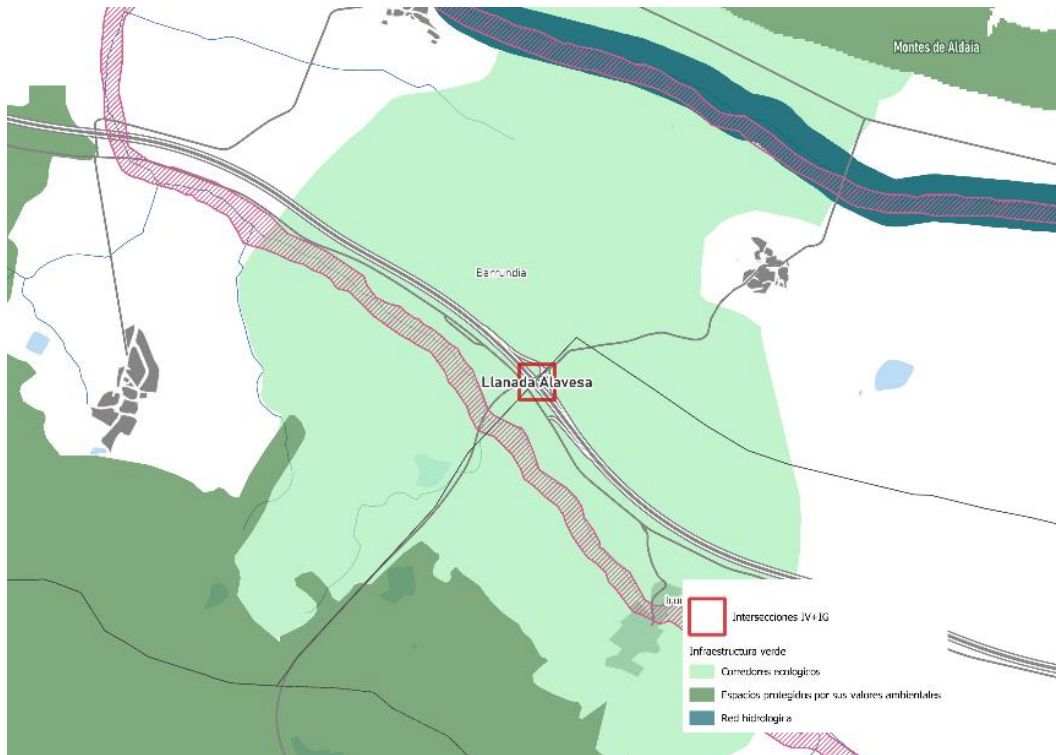

Graf. 42 JUNDIZKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Gasteizko Lautada
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	1
Errei kopurua	4
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~38.510
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Azpiegitura grisa- Ekipamendua	
Araztegia	
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Ekoduktua

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Daloko elkargunea

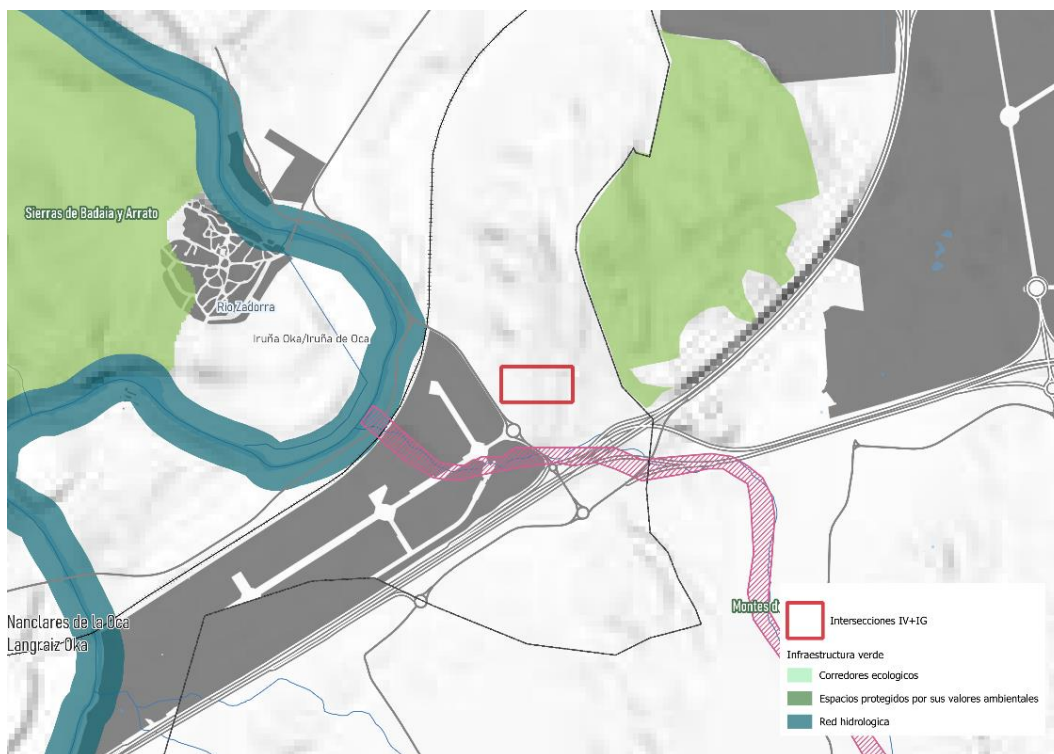

Graf. 43 DALOKO ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Alegria-Dulantzi eta Aguraineko Lautada
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	1
Errei kopurua	4
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~24.982
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Ekoduktua

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Jundizeko muinoko elkargunea

Graf. 44 JUNDIZEKO MUINOAREN ELKARGUNEA ETA AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA

Azpiegitura berdea	
Paisaia-uitate Nagusia	Gasteizko Lautada
Balore ekologikoa eta lurraldekoa	Altua
Paisaia-balorea	Ertaina
Produktzio-balorea	Altua
Azpiegitura grisa- Errepideak	
Bide kopurua	1
Errei kopurua	4
Trafikoaren batezbesteko intents.	EBBI ~36.311
Iragazkortasuna	Baxua - nulua
Azpiegitura grisa- Trenbidea	
Madril-Irun /Gasteiz-Iruña linea konbentzionala	
Elkargunearen karakterizazioa	
Baldintzatzaile topografikoak	Ibai-ibilguen gurutzatzea
Erreferentziako fauna-taldea	Guztiak
Pasabiderik egokiena	Ekoduktua

7.3.3. Hiri-hazkundeko perimetroetan (HHP) eman daitezkeen balizko ingurumen-eraginak

Euskal Autonomia Erkidegoko Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroetan xedatutakoaren arabera, hiri-hazkundearen perimetroek hiri-hedapenaren mugei buruzko akordio bat ezartzen dute, lurzoru libreen eraldaketa-prozesuak murriztuz eta dagoeneko urbanizazioak okupatutako eremuak hobeto aprobetxatzera bideratutako dentsifikazio- eta berritze-ekintzak sustatuz. Eremu urbanizatuaren hedapena mugatuta, ingurumenaren kalitatea eta baliabide naturalen kudeaketa hobetu nahi dira, baina perimetro gehienetan ekoizpen- eta logistika-jarduerak garatzearen alde egindako apustuak ingurumenean eragina izango du.

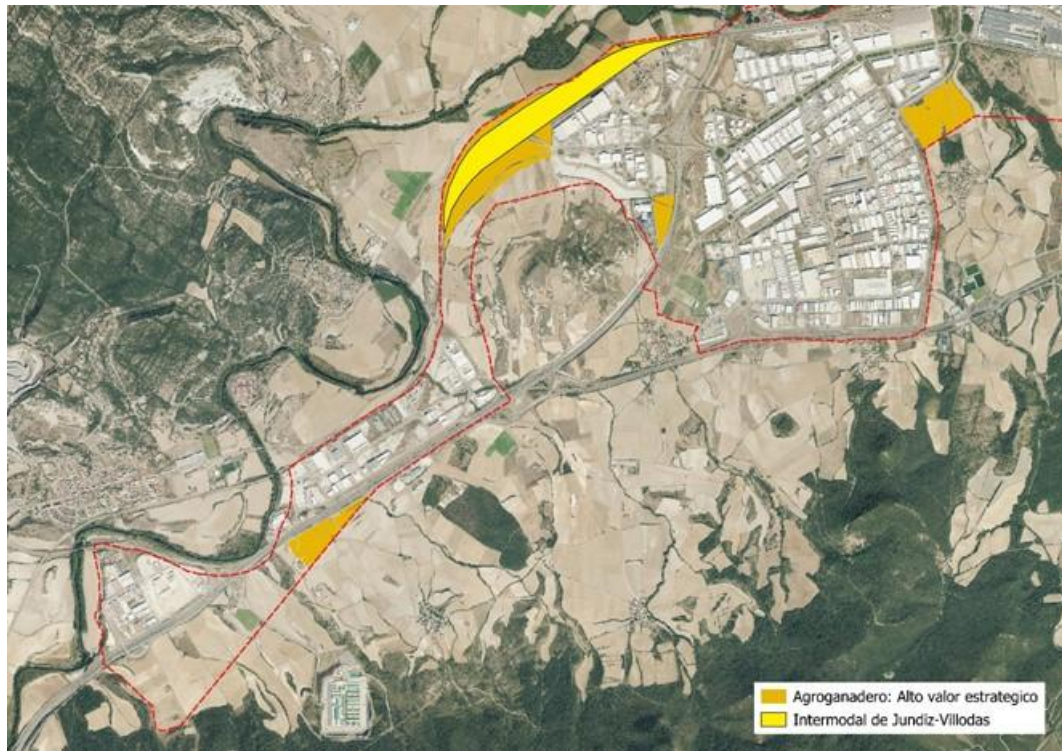
HHPetarako aurreikusitako garapenek, eta, bereziki, logistikaren sektore estrategikoari lotutako jarduera ekonomikoek, eragin negatibo LARRIAK eragingo dituzte lurzoruaren baliabidean, garapen horiek lurzorua behin betiko zigilatzen eta suntsitzen laguntzen duten neurrian. Azalera oso zabalak dira, sektore logistikoaren lurzorua okupatzeko beharrak kontuan hartuta, eta ezin dira eragun lurzoru industrialak birgaituz ase.

Nolanahi ere, nekazaritza-erabilerako lurzoruen antropizazioak eragingo ditu eragin handienak. Landutako lurrek protagonismo berezia dute Lautadan, Araba Erdialdeko lurralde-eremua osatzen duten eskualde guztietan, zerealak landatutako lurren erdia baino gehiago hartzen baitu. Ekoizpen- eta logistika-jardueren garapenak nekazaritza-erabilerako lurretan eragin handia izan dezake, hiriguneetatik gertu daudelako eta garapen ekonomiko hedakorrean daudelako.

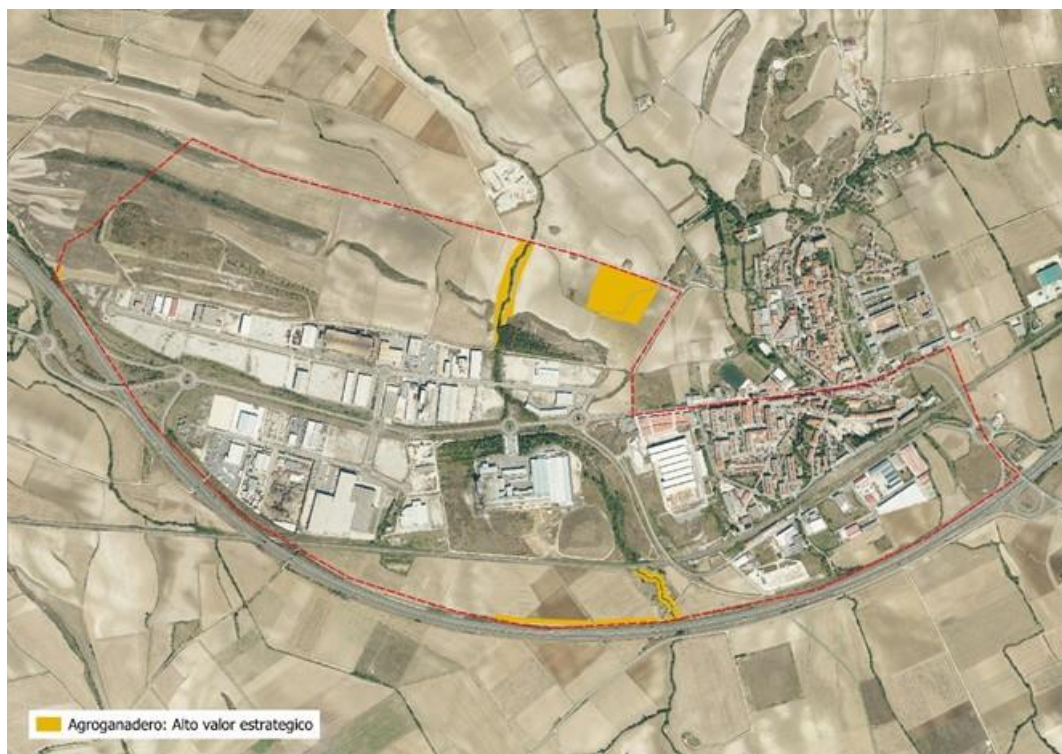
Zortzi HHPetatik bost balio estrategiko handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-lurzorueta proiektatu dira partzialki. Balio handiko lurzoru horien guztien batura 111,53 hektareakoa da, eta Vitoria-Gasteizko aireportuaren ekialdean dauden sektoretan gabeko lurzoru urbanizagarrietan konpentsatu beharko dira (hiri-hazkundearen perimetrotik kanpo daude jada, eta 180,97 hektareako azalera hartzen dute); horien artean daude Jundiz-Billodako plataforma intermodalak okupatutako balio handiko lurzoruen 31,76 hektareak.

Beraz, inpaktu BATERAGARRIAK dira; izan ere, balio estrategiko handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-azalera konpentsatu egingo dira Vitoria-Gasteizko aireportuaren ekialdeko lursailetan, izan daitezkeen azalera-galera horiei aurre egiteko neurri gisa.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 45 BALORE AGROLOGIKO HANDIKO LURZORUAK LANGRAIZ OKA-VITORIA-GASTEIZEKO HHPAN

Graf. 46 BALORE AGROLOGIKO HANDIKO LURZORUAK AGURAINEN HHPAN

EGONBIDEA. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren espelentzat dagoela jakota uzteko da. Plan hori, Euzkoaldea eta Hego Euzkadiaren 2024ko urterako Hego Agroturaren bidez onartu eta onartu behar da.

Para hacer constar que el presente documento se incorpora al expediente del Plan Territorial Funcional de Araya Central, aprobado por el Gobierno Vasco, el 17 de octubre de 2024.

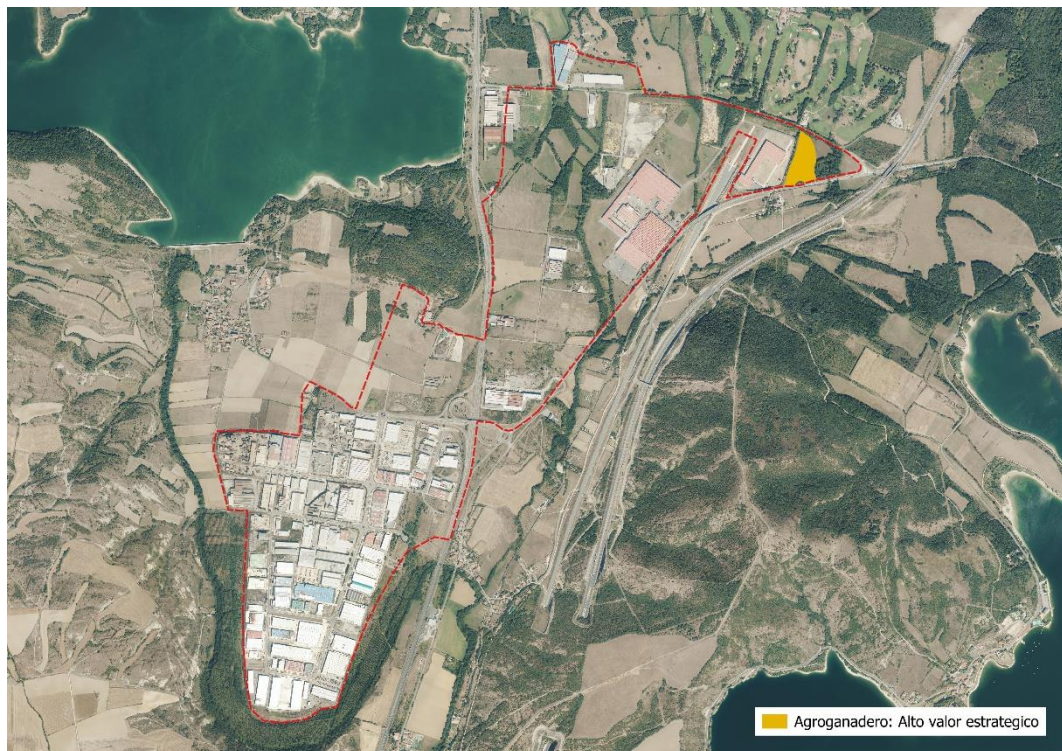
EXPEDIENTE DE PLAN TERRITORIAL FUNCIONAL DE ARAYA CENTRAL

LURRALDE PLANITZAZIOEN ETA HIRI-ORDENAZIOEN BARRIOKATUEN ARABIA

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 47 BALORE AGROLOGIKO HANDIKO LURZORUAK ASPARENENAKO HHPAN

Graf. 48 BALORE AGROLOGIKO HANDIKO LURZORUAK GOIAIN-LLADIEKO HHPAN

Natura 2000 espazioak kanpoan uzteko perimetroak murrizteko erabakia natura-eremuen kontserbazioaren aldeko apustua da. Eremu horiek lurralde osoaren interkonektibitate naturala egituratzen eta bermatzen duen azpiegitura berdearen sarearen parte dira, eta beraz, eragin POSITIBOAK sortzen ditu Eremu Funtzionalako faktore estrategikoenetako batean.

7.3.3.2. Paisaia duen eragina

Garatu daitezkeen jarduketek, bereziki hiri-hazkundearen perimetroen barruan, eta lehendik dauden eta etorkizunean egongo diren energia-azpiegiturei dagokienez, paisaia-inpaktuak eragin ditzakete, bereziki eremu hauskorrenetan edo kalteberenetan. Eragin-mailen eskala aldatu egingo da gauzatzea erabakitzen duten jardueren izaeraren arabera. Jarduketa horiek ez dira plan honetan erabakiko. Nolanahi ere, erasan larriek diseinuak dauden paisaiara integratzeko edo egokitzeko neurriak izan beharko dituzte.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Paisaiaren Katalogoak honela definitzen ditu Paisaiaren Interes Bereziko Eremuak (AEIP): heterogeneotasun edo konplexutasun jakin bat duten lurralde-zatiak dira, eta, beraz, berariazko zehaztapenak edo proposamenak behar dituzte babesteko, antolatzeke edo kudeatzeko, irizpide hauetako bat edo batzuk bete behar dituztelako: berezitasuna, paisaia arraroaren edo mehatxatuaren tipologia, hauskortasuna, narriadura edo degradazio berezia, biztanleentzako ikusgarritasuna, identitate-balioa eta/edo pertzepzio- eta estetika-alderdietan nabarmenak diren ezaugarriak.

Paisaia-interes bereziko eremuek lau talde handi dituzte, eta honako hazkunde-perimetro hauen barruan daude:

- Paisaiaren kalitate eta hauskortasun handiagatik ikus-babeseke ekintzak behar dituzten PIBEak: Gasteiz-Langraizko perimetroa (Badaia mendilerroa eta Gasteizko mendiak), eta Miñao eta Goiain-Lladie perimetroen arteko sektorea.
- Paisaia naturala kontserbatzeko ekintzak behar dituzten PIBEak, azpiegitura berdeari eta haren zerbitzu ekosistemikoei dagokienez (ez dago inolako HHptik gertu).
- Kudeaketa-eredu baten bidez kontserbazio-ekintzak behar dituzten PIBEak: Gasteizko Eratzun Berdea.
- Antolamendu-ekintzak behar dituzten PIBEak, egungo balioak eta/edo etorkizuneko lurralde-dinamikak kontuan hartuta: Arasur, Jundiz, Agurain eta Asparrenako industrialdeak.

Horrez gain, Hiri Hazkundeko Perimetroetan egin daitezkeen jarduketek paisaia-inpaktuak eragin ditzakete biztanlegune txiki batzuetan edo horien ondoko erakundeetan, baina kutsadura akustikoarekin eta airearen kalitatearekin lotutako inpaktuak ere egon daitezke. Adibidez, Egilaz eta Mezkia gunek, Asparrena-Donemiliagako HHPren mendebaldeko hedapen-eremutik oso hurbil daudenak, edo Arangiz eta Mendiguren gunek, aireportuko HHptik hurbil daudenak.

7.3.3.3. Ondare kulturalaren gaineko eraginak

Ondareari dagokionez, lurralde-plangintzak kontuan hartzen du Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legea betetzen dela eta Euskal Kultura Ondarearen Zentroko inbentarioetan jasotako elementu guztiak babesten direla.

Ondorio negatiboak kultura-balioetan (paisaiak barne) eta ondare-elementuetan izan daitezkeen eraginekin lotzen dira, betiere paisaiari eragingo lioketen jarduketa mota berei lotuta, hiri- eta lurralde-plangintzako tresnek planifikatuta. Gertatuko balira, intentsitate oso txikia izango lukete.

Hauek dira Hiri Hazkundeko Perimetro bakoitzeko kultura-ondarean izan daitezkeen eragin garrantzitsuenak:

Hiri-Hazkundearen Perimetroak (HHP)	Ondare kulturalaren gaineko eraginak
Lantaron	<ul style="list-style-type: none"> - Paisaia-intereseko ondare-elementu gisa, industria-ondarearen berreskurapena sustatzeko eremuak identifikatzen dira. - Elementu berezi gisa, Gequisa enpresaren fabrika nabarmentzen da (Euskadiko industria-ondarearen barruan dago).
Arasur	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarea berreskuratzea - Donejakue bidea - Ondare-elementu partikularrak: Altamirako Ama Birjinaren zentral elektrikoa, Ribabellosako zereal-siloa, errepide-mugarri oroigarria (Araba eta Burgos arteko muga), Lacorzanako landa-guneko aska.
Gasteiz-Langraiz	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarea berreskuratzea. - Gasteizko monumentu-multzoa eta udalerriko landa-erakundeetan kokatutako ondare-elementu arkitektonikoak - Donejakue bidea - Katalogatutako beste ibilbide batzuk, izapidetzen ari direnak eta proposamenak.
Aireportua	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarearen berreskurapena
Miñao	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarea berreskuratzea - Padura iturria (Tuboplast enpresaren industria-esparruaren barruan zegoen iturri zaharra).
Goiaín-Lladie	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarea berreskuratzea: Icoako fabrika eta Condesako fabrika - Santa Ana eliza Goiaingo landa-gunean
Agurain	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarea berreskuratzea - Donejakue bidea - Aguraingo hirigune historikoa - Arricruzeko gurutzadura, lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea, industrialdearen ondoan.
Asparrena	<ul style="list-style-type: none"> - Industria-ondarea berreskuratzea - Ignaziotar bidea

12. TAULA. ONDARE KULTURALAREN GAINEKO KALTEAK

7.3.3.4. Arriskuen analisisa

Lurraldean dauden arrisku naturalak aztertuta, ondoriozta daiteke hiri-hazkundearen perimetro gehienak, bereziki Gasteiz inguruan eta Zadorra ibaiaren ondoan proiektatutakoak, akuifero kalteberen gainean daudela, eta hori kontuan hartu beharreko faktorea da edozein garapen mota eginez gero.

Uholde-arriskuari dagokionez, perimetro kaltetuena Gasteizko aireportukoa da; izan ere, mendebaldeko, hegoaldeko eta ekialdeko lur asko uholde-laminaren azpian geratzen dira, 10 urteko errepikatze-denborarekin, eta horrek esan nahi du arriskuarekiko esposizio-maiztasun

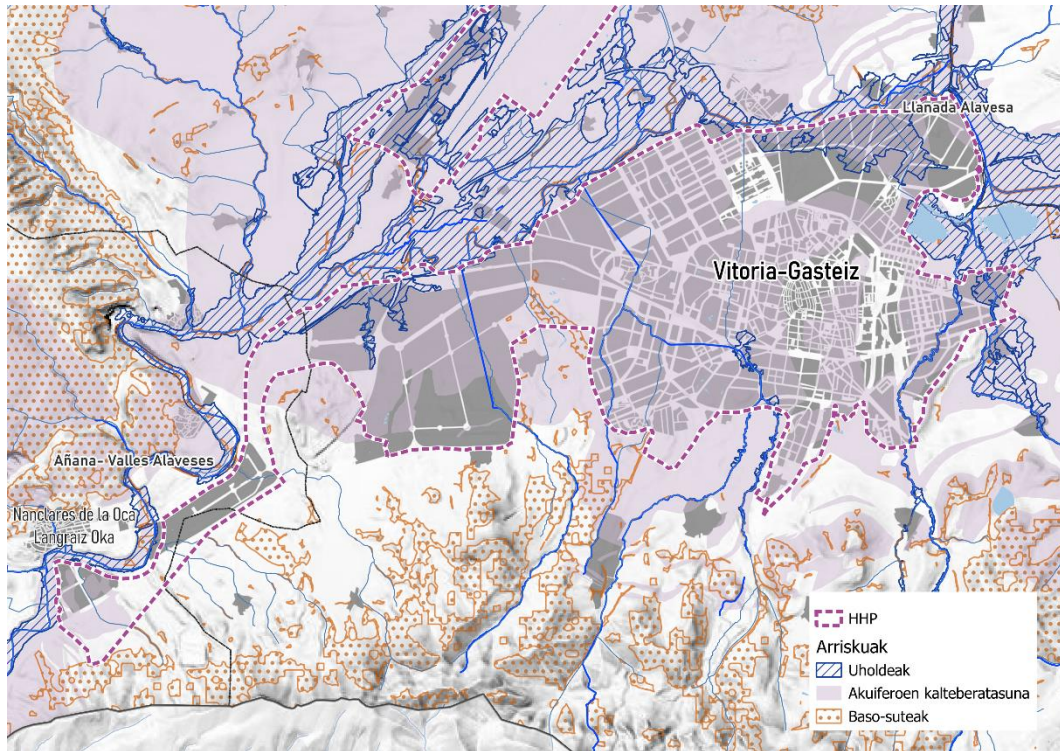
Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

handia dagoela. Vitoria-Gasteizko eta Langraiz Okako perimetroa ere 10 urteko uholde-laminaren eraginpean dago, batez ere Jundizeko iparraldean, gertu dauden industrialdeak eta Margarita eraikina baitaude. Betoñuko industrialdea ere uholde-laminaren azpian dago, baina 500 urteko birgertatze-aldiarekin. Aguraingo HHPko hiri-lurzoru finkatuen zati bat ere (bizitegiatarako eta jarduera ekonomikoetarako eremua) uholde-arriskuaren eraginpean dago, Santa Barbara eta Lezao errekei lotuta. Neurri txikiagoan bada ere, urpean gera daitezkeen lurzoruak daude Arasur eta Goiain-Lladie perimetroetan, nahiz eta ez dagoen hiri eta industria garapenik arriskuaren eraginpean.

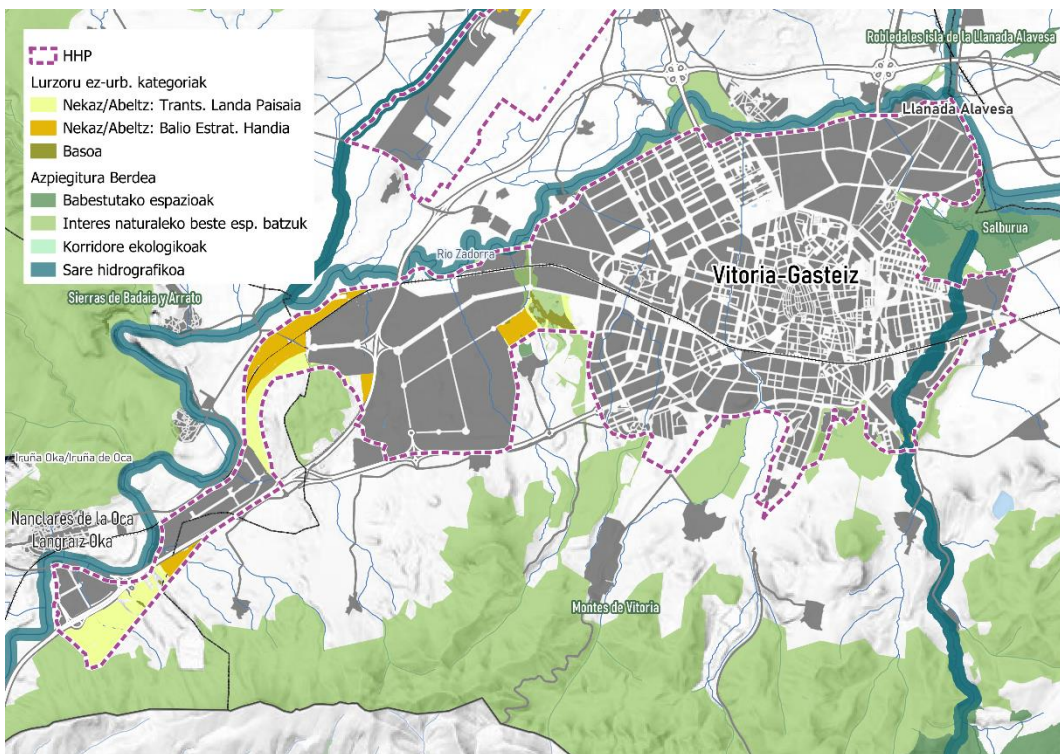
Uholde-arriskua, beraz, kontuan hartu beharreko faktorea da eraginpeko HHPen barruan garapenak planteatzeko direnean. Arriskua ez da handituko arriskua dagoen eremuetan, eta 500 urteko errepikatze-denborako uholde-arriskuaren kotatik gorako kotetan kokatuko dira instalazioak.

Era berean, perimetro gehienek landaredi-lurzati txikiak dituzte, sute-arrisku handiko eremutzat katalogatuta daudenak, batez ere klima-ezaugarriengatik, udako lehorte laburretarako joera handiagoa dutenak eta prezipitazio txikiagoa dutenak, iparraldeko mendizerrek biombo klimatiko gisa jarduten baitute. HHPen barruko lurzati txikiak direnez, ez dira arrisku handiegizat jotzen.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

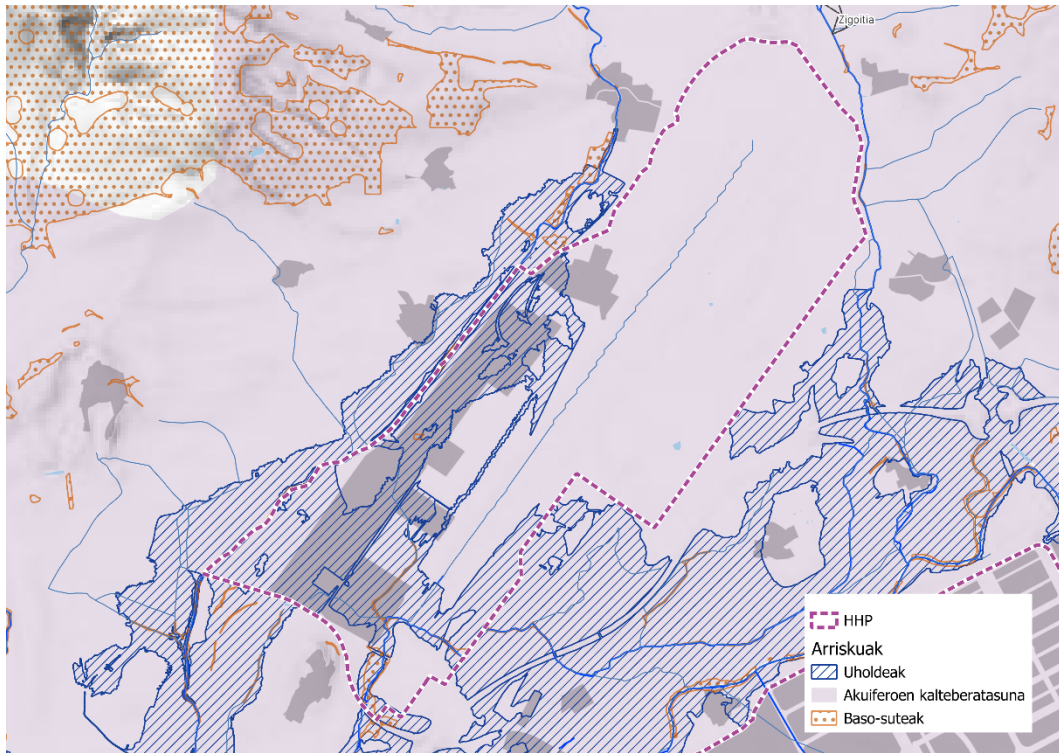

Graf. 54 LANGRAIZ-GASTEIZ HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK

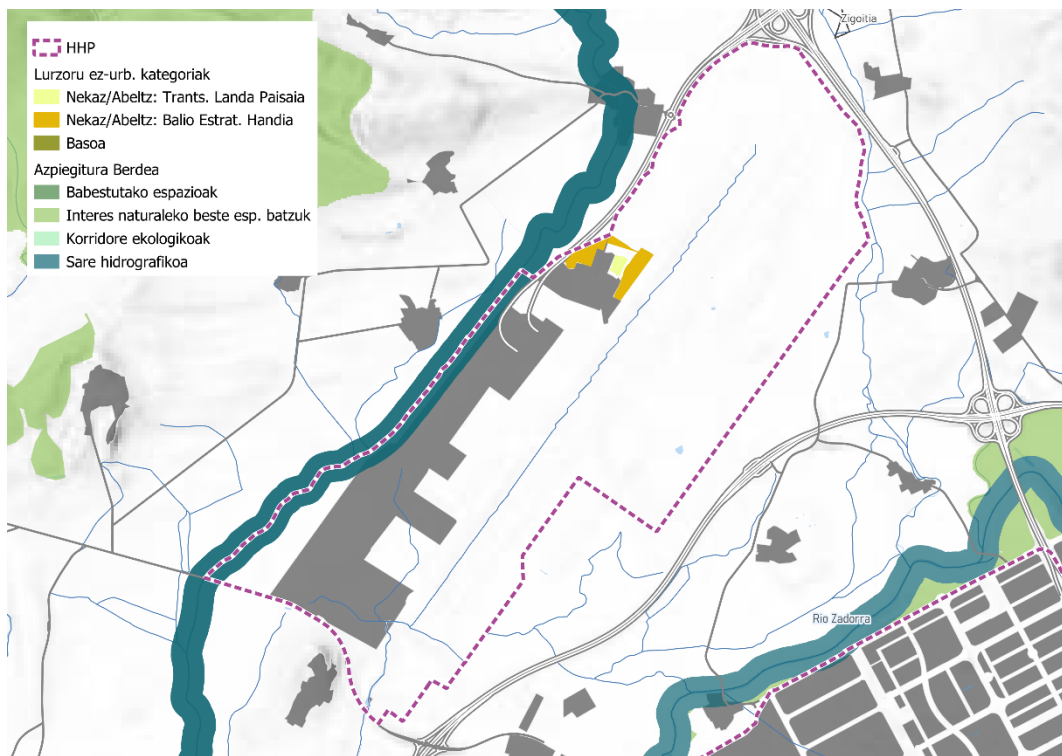

Graf. 55 LANGRAIZ-GASTEIZ HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

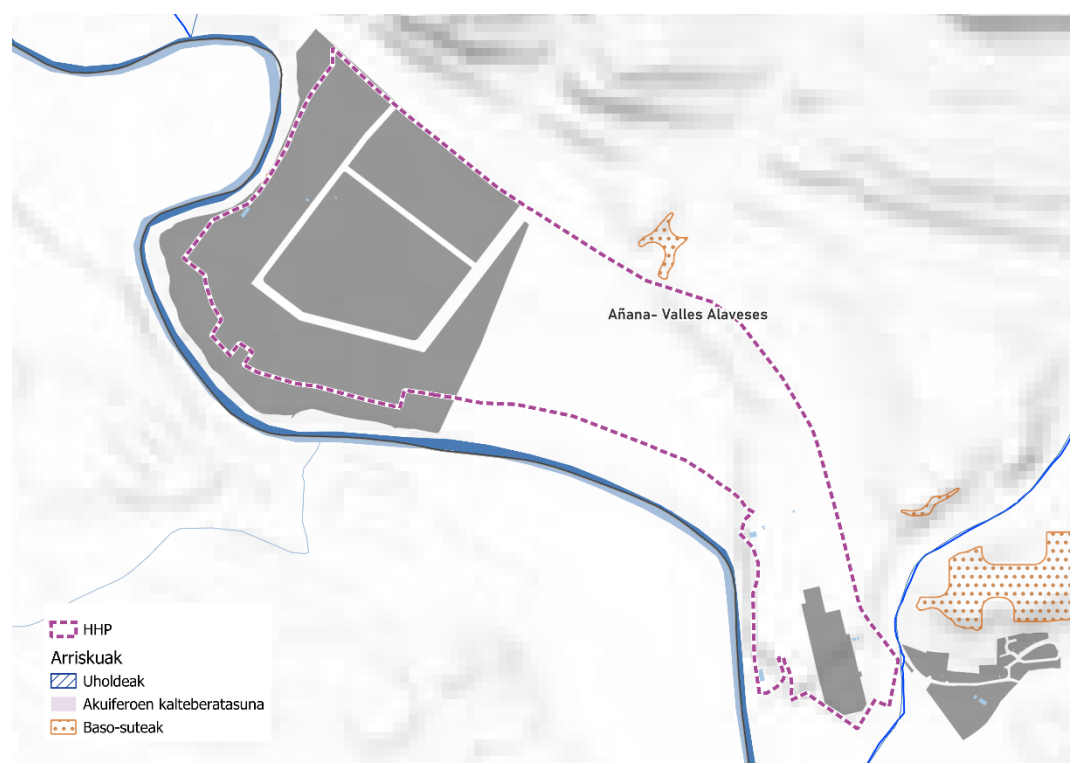
Graf. 56 AIREPORTUKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK

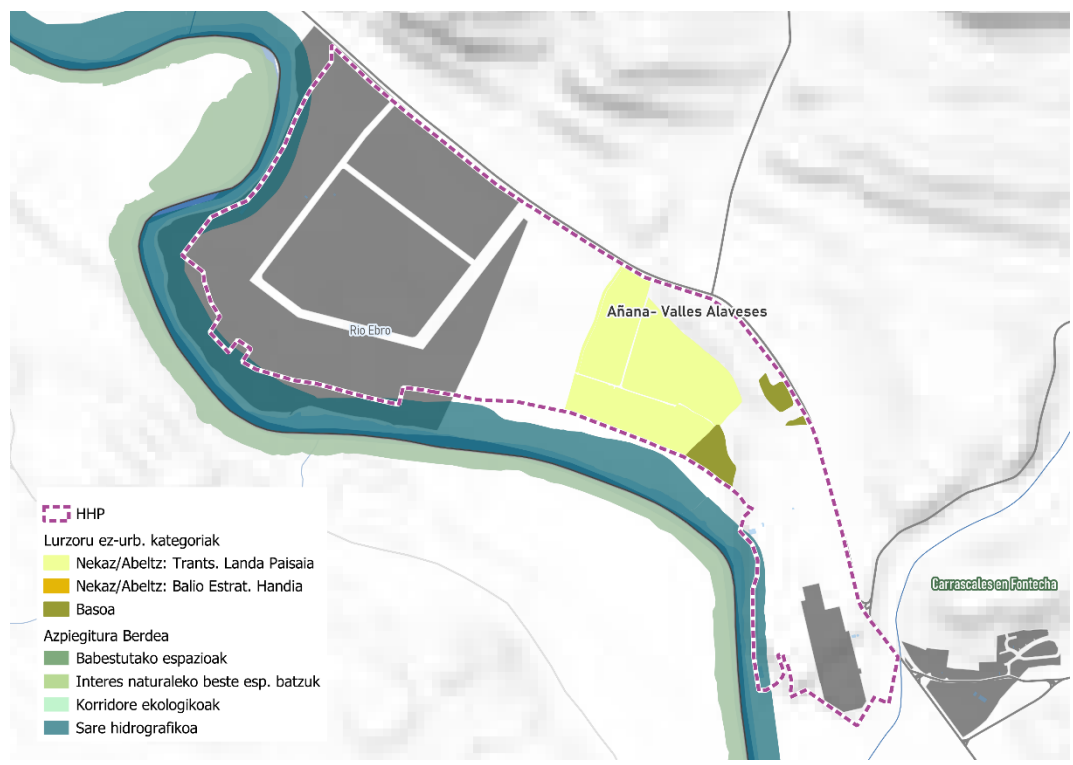
Graf. 57 AIREPORTUKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK

EGONBIDEA. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren espazioan aplikatzen da. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren espazioan aplikatzen da. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren espazioan aplikatzen da. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren espazioan aplikatzen da.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

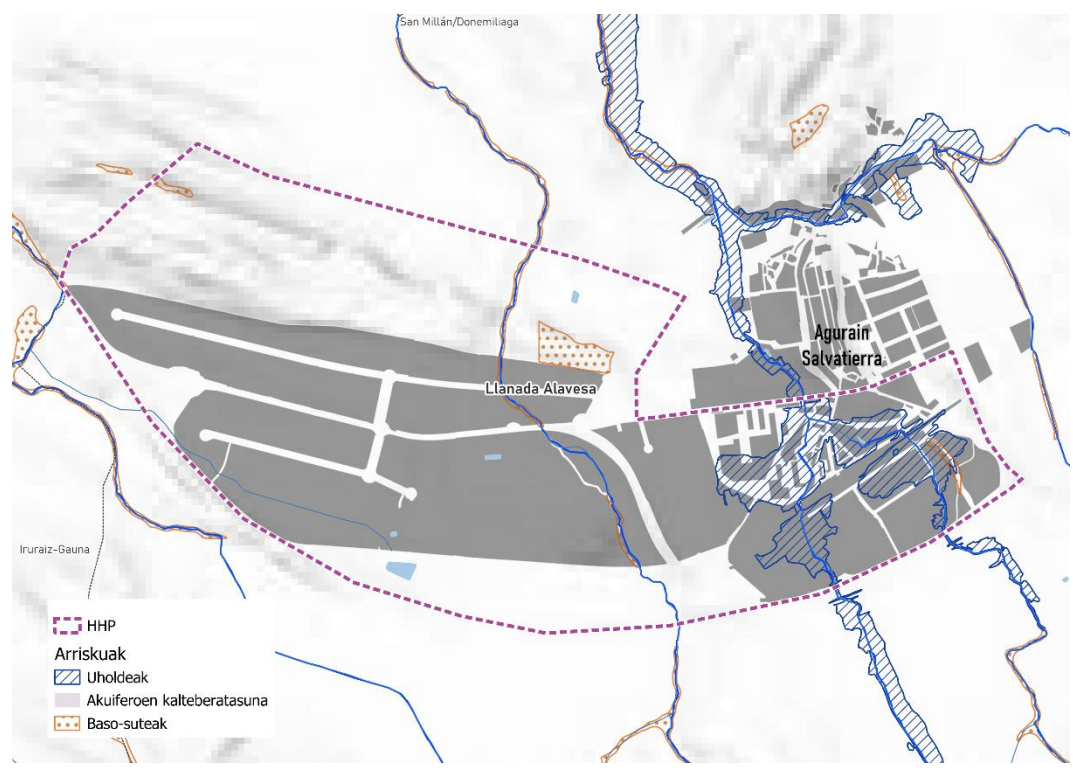

Graf. 60 LANTARONEKO HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK

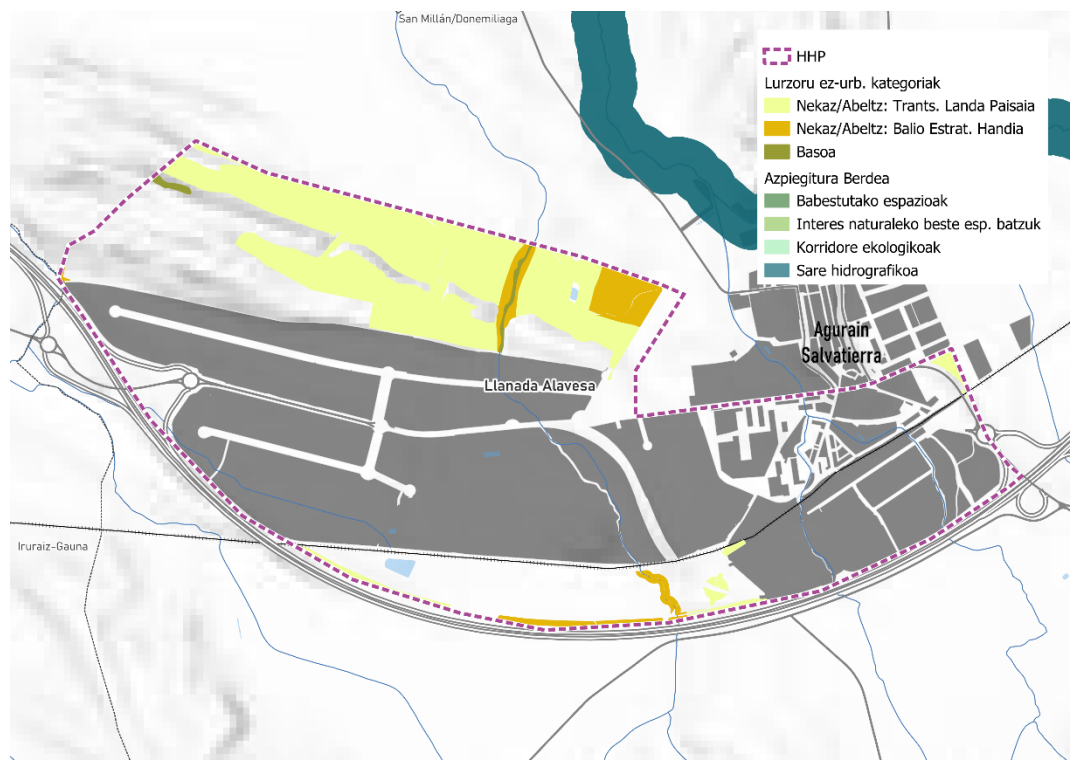

Graf. 61 LANTARONEKO HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Graf. 62 AGURAINEN HHP-AN DAUDEN ARRISKU NATURALAK

Graf. 63 AGURAINEN HHP-AN DAUDEN INGURUMEN-BALDINTZATZAILEAK

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Añanan, Haranan eta Lagranen, bizitegi-ahalmen maximoa handitu egiten da babestutako bizitegi-premien aldean, dauden etxebizitzaren % 10era iristeko.

Hiri-hazkundeko perimetro baten barruan dauden hiri-kokalekuetan (Vitoria-Gasteiz, Agurain), hirigintza-ekimen berriak hiri-hazkundeko perimetroen barruan kokatuko dira, garapen berriak lehendik zegoen hiri-bilbean integratuz, hura osatuz, lurzoruaren erabilera-intentsitate txikiko eremuak dentsifikatuz eta hutsik dauden edo erabilera berriak har ditzaketen espazioak berrituz.

HHPen atalean zehazten den bezala, hiri-sistemen kasuan, eta hiri- eta lurralde-plangintzak garapen berriak bultzatuz gero, ondorio negatiboak espero daitezke partikula kutsatzaileen eta berotegi-efektuko gasen emisioak handitzearekin, lurzoruaren baliabidea suntsitzearekin, zarata-mailak handitzearekin edo sare hidrológicoan (batez ere lurpekoan) izan ditzakeen eraginekin lotuta, hiri-garapenen eta/edo jarduera ekonomikoaren kokapenaren arabera. Nolanahi ere, hiri-berroneratze industrialeko prozesuen dinamizazioa edo definitutako HHPen barruan sartutako esparruetan dagoen plangintzaren aurreikuspenak osatzea lehenesteko LPPren gomendioei jarraituz, hiri-dinamika horiek lurraldean ahalik eta inpaktu txikiena sortzeko planteatu dira.

7.3.6. Beste azpiegitura eta ekipamenduak

- Hondakinen kudeaketa: dauden azpiegiturak hobetzeko eta Arabako Hiri Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko 2017-2030 Planean ezarritako azpiegitura berriak sortzeko beharrak.
- Mugikortasun multimodala:
 - Intermodalitatea indartzea Vitoria-Gasteizko etorkizuneko geltokian. Geltoki hori pasabide gisa sortu beharko da, eta lurperatuta, berriz, hirigunean, Madril-Paris ardatzean.
 - Distantzia ertaineko konexiorako bide-azpiegitura modernizatzea.
 - Arabako bizikleta-bideen eta ibilbide berdeen LPSean aurreikusitako sarea garatzea.
 - AEPIn (Arabako Errepideen Plan Integrala) jasotako jarduerak garatzea.
 - EAEko hiru hiriburuen arteko trenbide-abiadura handiko konexioa osatzea, Iruñea-Euskal Y-a, Gasteiz eta Burgos arteko abiadura handiko konexioa osatzea, Jundizko geltoki intermodal berria integratzea.

Jarduketa horiek egiteko, aldeztu aurretik ingurumen-inpaktuaren azterketa bat onartu behar da proiektu bakoitzerako, eta ez dira hemen ebaluatuko horietatik eratortzen diren eraginak. Nolanahi ere, Lurralde Planaren apustua argia da mugikortasun jasangarri eta multimodalari dagokionez (trena, tranbia, bizikleta-bideak, ibilbide berdeak), eta horrek berotegi-efektuko gasen emisio gutxiago eragingo ditu.

7.4. Klima-aldaketaren kontsiderazioa

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legeak klima-aldaketa eta karbono-aztarna faktoreak kontuan hartzea jasotzen du ebaluazio-prozesuan, eta hori erabakigarria da faktore horiek plangintza-dokumentuetan aintzat hartzeko. Eta, berriz ere, Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legean, 68. artikuluan, honako hau jasotzen baitu:

68. artikulua *Ingurumen-ebaluazio arrunten irismenaren zehaztapena.*

“1. Ingurumen-organoak zehaztuko du prozedura arruntaren mendeko plan, programa eta proiektuen ebaluazioaren irismena, ukituriko administrazio publikoei eta interesa duten pertsoneri kontsulta egin ondoren, eta beharrezkoa bada, prozeduran jaso beharreko ingurumen-agiriaren edukia zehaztuko du, erregelamendu bidez ezarritako baldintzetan. Agiri horietan planek, programek eta proiektuek klima-aldaketaren ondorioak arintzean eta klima-aldaketara egokitzean duten eraginari buruzko azterketa sartu beharko da”.

Arintzea kontuan hartuta, atmosferako kontzentrazioen arteko desoreka hori murrizteko, beharrezkoa da isurpenak zuzenean iturrian murriztea, baina baita xurgapena handitzea ere, udalerriko landare-masaren fotosintesiaren bidez.

Hasiera batean, beharrezkoa da jakitea zein den abiapuntua eremuko emisio globalei dagokienez. Horretarako, eskuragarri dagoen iturrietako bat Arabako Lurralde Historikoko Berotegi Eftektuko Gasen Isurketen Inbentarioa da, 2019ko bertsioan.

Azken datuek honako hau adierazten dute:

- Gasak eta erregaiak erretzearen ondoriozko zuzeneko CO₂ isurketak 3.063 megatona CO₂ baliokidera (Mt) iritsi dira 2019an. Horietatik, % 45 garraio-sektorekoak dira, % 18 industriakoak eta % 17 energia-sektorekoak. Ondoren datoz bizitegi-sektorea (% 7), nekazaritza (% 7), hondakinak (% 3) eta zerbitzuen sektorea (% 3).
- Isurketek bilakaera positiboa izan dute 2005. urtetik aurrera. Krisi ekonomikoaren ondorengo urteetatik 2017. urtera bitarte erregistratutako igoera gorabehera, urte horretatik aurrera isurketek pixkanaka jaisten jarraitu dute, honako taula honetan ikus daitekeen bezala:

Sector	2005	2006	2008	2009	2010	2016	2017	2018	2019
Sector energético	224	199	220	162	217	203	149	209	215
Industria	725	738	741	607	639	565	632	581	560
Transporte	1.074	1.250	1.098	1.086	1.126	1.464	1.641	1.511	1.363
Residencial	196	176	191	198	197	187	183	240	220
Servicios	102	98	102	89	106	97	97	106	101
Agricultura	308	308	286	289	277	256	263	204	205
Residuos	139	142	143	142	140	116	112	108	104
Directas	2.767	2.912	2.780	2.573	2.701	2.889	3.078	2.960	2.769
Intercambio de electricidad	1.051	1.056	844	724	395	474	598	488	293
TOTALES	3.818	3.968	3.624	3.297	3.096	3.363	3.676	3.448	3.063

13. TAULA. ARABAKO BEG ISURKETA SEKTOREKA (MILAKA CO₂ TONA BALIOKIDE)

- Estatuan sortzen den mixa hobetu egin da, ikatz-zentral termikoetako ekoizpena asko jaitsi delako, eta, horren ondorioz, elektrizitate-trukeari lotutako isurketen beherakada globala gertatu da.
- Biztanleriaren biztanleko isurketak (2019) 9,3 tona CO₂/biztanle/urte dira, batez bestekoaren gainera Euskal Autonomia Erkidegorako (8,4 tona) eta Europar Batasuneko 28 herrialdeetarako (7,9 tona).

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Klima-aldaketaren gaineko eragina haren euspenarekin lotzen da, emisioen hazkundera murrizteko neurriak ezartzen baititu, Araba Erdialdeko Lurralde Plan Partzialaren berrikuspenak jasotzen dituen klima-aldaketa egokitzeko eta arintzeko proposamen espezifikoak lotuta. Proposamenak honako hauekin lotuta daude: emisioak arintzea eta klima-aldaketaren agertokiak egokitzea; emisioen neutraltasunerantz aurrera egitea energia ekoizteko eta erabiltzeko moduetan (energia berriztagarrien aldeko apustua); klima-arriskuak ingurumena baldintzatzen duten faktore gisa sartzea; biztanleriaren eta azpiegituren espazioa murriztea; gizakien, azpiegituren eta natura-ingurunearen erresilientzia handitzea; karbono-hustubideak indartzea; eta hiri-trinkotzea eta -berronertzea lurzoru berrien kontsumoaren aurrean.

Efektu sinergiko nabarmenak dira, eta ondorio sozioekonomikoak, ekosistemen hobekuntza edo energiaren eta uraren aurrezpena eragiten dituzte. Guztiak elkarrekin lotzen dira, eta bigarren mailako ondorioak dira. Metatze-ondorioak dira, eta epe ertain eta luzera adierazten dira.

Karbono-aztarnaren ebaluazioari dagokionez, igorpenek sektoreka izan duten bilakaeraren analisiek erakusten dute igorpenak murrizteko joera orokorra dagoela 2005eko oinarri-urtearekin alderatuta, garraioaren sektorean izan ezik, orduan izan baita hazkunde handiena.

LPPren berrikuspenak Klima Araba 2050 Estrategian planteatutako helburuak eta lan-ildoak jasotzen ditu. Helburu horiek lurraldearen gaineko eta plangintzarako zehaztapenak ezarriz hartzeak emisioak murrizteko helburuetarantzko aurrerapena erraztuko du, eta hori da lurralde-estrategiaren berrikuspenaren oinarrietako bat.

Berrikuspenean planteatutako lurralde-eredu berriari lotutako berotegi-efektuko gasen isurien kuantifikazioari dagokionez, ez da bideragarritzat jotzen hura zenbatestea, ez baitago isurketa-maila jakin batekin lotu daitekeen proiektu espezifikorik. Hala ere, eta gaiari buruzko aurretiazko azterketa batean oinarrituta, energia berriztagarriak garatzera, motordun joan-etorrien beharrak murriztera edo energia-efizientziara bideratutako estrategiak jada negutegi-gasen emisioak murriztera bideratutako neurriak dira, eta hori klima-aldaketa arintzearekin eta karbono-aztarna murriztearekin lotutako ondorio positiboekin lotzen da.

7.5. Natura 2000 Sarearen gaineko eraginaren balorazioa

Zehatz-mehatz ebaluatu beharreko beste alderdi bat Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren LPPren berrikuspenetik eratorritako proposamenek Natura 2000 Sarean dituzten ingurumen-ondorioen garrantzia da.

Hasierako Onarpen Dokumentuak jasotzen dituen zehaztapenak Natura 2000 Sareko eremuen aitortzearen lotzen zaizkio, eta haien erregulazioa berariazko antolamendu- eta kudeaketa-planetara igortzen du eta kautelazko babes-neurriak ezartzen ditu plan horiek onartzen diren bitartean, lurzoru urbanizaezin babestuan txertatuz.

Antolamendu- eta kudeaketa-plan horiek honako hauek dira:

Espazioaren izena	Espazio-mota	Zabalera	Kudeaketa/antolamendu plana
ZEC Lago de Caicedo Yuso y Arreo, y Biotopo	ZEC, Biotopo Protegido y Humedal RAMSAR	148,31 ha	Plan de Gestión de la Zona de Especial Conservación ZEC

Araba Erdialdeko Eremu Funzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena
-BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Salburua	ZEC, ZEPA y Humedal Ramsar	217,46 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110014, aprobado por el Acuerdo 583/2015.
ZEC Montes Altos de Vitoria	ZEC	2.227,7 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110015, aprobado por el Acuerdo 472/2016.
ZEC Robledales Isla de la Llanada	ZEC	281,27 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110013, aprobado por el Acuerdo 471/2016.
ZEC Robledales Isla de Urkabustaiz	ZEC	276,8 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110003, aprobado por el Acuerdo 301/2015.
ZEC Montes de Aldaia	ZEC	1.121,03 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110016, aprobado por el Acuerdo 295/2016.
ZEC y ZEPA Sierras Meridionales de Álava	ZEC y ZEPA	18.515,02 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110018, aprobado por el Acuerdo 765/2016.
ZEC Entzia	ZEC	9.931,05 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110022, aprobado por el Acuerdo 634/2015.
ZEPA Sierra Salvada	ZEPA	3.883,74 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES0000244, aprobado por el Acuerdo 634/2015.
ZEC Arkamo-Gibijo-Arrastaria	ZEC	11.648 ha	Documento de directrices y medidas de gestión del espacio ES2110004, aprobado por el Acuerdo 58/2017.

14. TAULA. NATURA 2000 ESPAZIOEKIN LOTUTAKO ANTOLAMENDU- ETA KUDEAKETA-PLANAK

Kudeaketa-tresna horiek Plana aldatzen duten zehaztapenen baldintzatzaile gainjarriak dira. Beraz, planaren garapenak ez du eraginik izango Natura 2000 Sareko gunetan. Zehaztapenetatik eratorritako proiektuak izango dira, kudeaketa-plan horiei eta haien araudiei jarraikiz, eta organo kudeatzaile eskudunei kontsulta egin ondoren, berariazko txosten baten beharra edo ekintzak espazioaren kudeaketara egokitzea erabakiko dutenak, betiere kontserbazio-helburuak kontuan hartuta.

Nolanahi ere, LPP aldatzen duten zehaztapenek kontserbatzeko, balioa emateko eta hobetzeko eta leheneratzeko jarduketak baino ez dituzte aurreikusten espazio horietan. Berriz ere jarduketa horiek izan litezke obra txikiren bat. Hobetzeko beharrezkoak diren obrak dira beti, eta natura-gune babestuetan egiten direnean, dagokien kudeaketa-planean jasotako neurriak beteko dituzte.

Era berean, eta Ingurumen Ebaluazio Estrategikoaren irismen-dokumentuan erregistratutako gogoetak onartuta, hiri-hazkundearen perimetroak birmugatu dira, Natura 2000 gunek eta ingurumen-eremuko beste eremu batzuk horietatik kanpo uzteko.

EGONBIDEA. Dokumentu hau Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partzialaren espelentzat egotzita dago. Plan hori, Euzkoaldea eta Hego Euzkoaren 2024ko urteren 7ko Aginduren bidez onartu zen bitartean.

Para hacer constar que el presente Documento responde al expediente del Plan Territorial Funcional de Lurralde Plan Partzial de Araba Central, aprobado por el Consejo de Gobierno de Euzkoaldea y Hego Euzkoaren 2024ko urteren 7ko Aginduren bidez onartu zen bitartean.

EL DIRECTOR DE ADMINISTRACIÓN TERRITORIAL

EL DIRECTOR DE ADMINISTRACIÓN TERRITORIAL

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Horregatik, aldez aurretik, uste da LPPren berrikuspenak ez duela eraginik izango Natura 2000 Sareko espazioetan, eta, are gehiago, ekintzek hobetu egingo dutela espazio horien ingurumen-kalitatea. Bestela esanda, jarduketara horiek eragin POSITIBOAK izango dituzte eremu funtzionalen.

8. Prebentzio-, zuzenketa- eta konpentsazio-neurriak

LPPren berrikuspenarako aurreikusitako garapenak berekin dakar prebentzio- eta hobekuntza-izaera duten neurriak hedatzea, jardueren garapenak ingurumenean dituen ondorio negatiboak dagokienez. Ingurumenaren gaineko eraginaren ebaluazioaren azterketatik ondorioztatzen denez, inpaktu-arrisku gisa ulertuta, horietako bat ere ez da baloratu inpaktu negatibo oso esanguratsua gisa.

Azterlan honetan egindako ingurumen-ebaluazioaren ondoren, LPPren berrikuspenak ingurumenean izan ditzakeen ondorioak identifikatu dira, eta, beraz, neurri-sorta bat sartu da ingurumen-faktore garrantzitsuenei eragin diezaieketen ondorioak prebenitzeko, murrizteko eta arintzeko.

Hiru neurri mota ezartzen dira: prebentziozkoak, zuzentzaileak eta konpentsatzaileak.

Dagokion kasuetan, proposatutako neurriak garatzen dituzten Araudiko artikulua gehazten dira.

8.1. Lurzoruaren okupazioari buruzko neurriak

LPPren berrikuspeneko gomendioei jarraituz, azpiegitura berriak planteatuz gero, jada artifizializatutako edo degradatutako lurzoruak okupatzea lehenetsiko da, bereziki hiri-hazkunderaren perimetroen barruan aurreikusten diren ekoizpen- eta logistika-jarduerak garatzeko (Araudiaren 13. eta 20. artikulua), baina uholde-arriskuko eremuetan, akuifero kalteberetan eta sute-arrisku handiko eremuetatik hurbil kokatutako lurzoruak okupatzea saihestuko da, eta ibaiertzen babes-eremuak errespetatuko dira (24. artikulua). Espazio horietako kapital naturala orekatzeko neurriak proposatuko dira, hala nola basoak birpopulatzea edo eremua inguratzen duten balio ekologiko handiko eremuak behar bezala babestea eta kontserbatzea. Azken hori balio agrologiko handiko lurzoruei ere aplikatu dakieke, Eremu Funtzional garrantzi handiko baliabide naturala baitira, eta beste leku batzuetan konpentsatu beharko dira okupatuz gero (20. artikulua).

LPPren antolamendu-proposamenak oinarritzeko zerbitzuen eta komunikazioen sareen arloko jarduketak jasotzen ditu, beste tresna sektorial batzuetan jada formulatuta daudenak, baina bai inpaktu potentzialak bai neurriak aipatutako tresnetan kontuan hartuko dira.

Planteatutako estrategietako bat lehen mailako produktibitatea sustatzea da, nekazaritzako elikagaien sistema ekologikoak eta tokikoak babestuz; Eremu Funtzional honetan landagune asko daudenez eta jarduera horiei lotuta daudenez, neurri horrek landa-eremuen galera demografikoa geldiarazten lagun dezake (29. artikulua).

Araba Erdialdeko LPPren Berrikuspenaren Aurrerapenaren dokumentuan aipatzen den bezala, eta Lurzorua kutsatzea saihestu eta kutsatutakoa garbitzeko 4/2015 Legearekin bat etorriz, beharrezkoa litzateke kutsatutako lurzoruen bolumena eta ondorengo deskontaminazio-lanak zehaztasun handiagoz ezagutzeko aukera emango duten prozedurak arintzea, krisian dauden produkzio-ehunak birsortzeko prozesuak arindu ahal izateko (27. artikulua).

8.2. Azpiegitura berdearen sarearen funtzionamendu egokiari eta faunaren gaineko eraginak arintzeari buruzko neurriak

Interkonektatutako azpiegitura berde baten sarea planifikatzea da LPP honen helburuetako bat, eta, horretarako, espazio horiek sare gisa benetan funtzionatzen dutela bermatuko duten neurriak ezarri behar dira.

Kontuan hartu beharreko elementu nagusia naturaguneen arteko konektibitate ekologikoa da, jada babestuta dauden edo balio natural eta ekologiko handiak dituzten espazioak oinarri hartuta. Horien gainean espazio eta korridore berriak proposatzen dira, espazioen arteko konektibitatea sustatzeko, bereziki isolatuenak eta kalteberenak, aurreko kapituluetan zehaztu zen bezala (ikus 12. artikulua ere).

Sare hidrografikoak funtsezko zeregina du balio handieneko naturaguneen antolaketan, eta, beraz, ezinbestekoa da horiek babestea, EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko Lurralde Plan Sektorialek eratorritako zehaztapenak kontuan hartuta. Ildo horretan, 20.5.e artikulua zehazten duenez, hiri-hazkundeko perimetroak ibilgukuek zeharkatzen dituztenean edo ibilgukuen muga egiten dutenean, ibaiartzen berreskurapena eremuen hirigintza-garapenarekin lotu behar da.

Ekosistemak kontserbatzeak berekin ekarriko du ekosistemetan dagoen flora eta fauna babestea, bai eta ekosistemak errazten dituzten dinamikak eta jarduerak babestea ere. Gainera, gune batzuetan ezinbestekoa izan daiteke leheneratze ekologikoko neurriak ezartzea, tokiko baldintzekin bat datozen erreferentziatzko ekosistemak ezartzeko (12. eta 39. artikulua). Espazio horietan, eremu horietan modu naturalean eman behar diren ezaugarrien azterketa xehatua egin behar da, horiek errepikatze eta norabide egokian eboluzionatzeko. Askotan, prozesu horrek kudeaketa moldatzailea eskatzen du, hau da, jarraipena egingo da eta espero diren baldintzak eta emaitzak lortzen ari diren ebaluatuko da, ezarri beharreko ekintzak berriro planifikatzeko.

Garrantzitsua da zehaztea faunari eragiten dioten planek eta proposamenek neurri egokiak ezarriko dituztela habitatak modu eraginkorrean leheneratzeko eta berreraikitze, bai tokian bertan, bai berehalako espazio baldin eta egokietan. Ildo horretan, kudeaketa-plan horiek horretarako adierazten dituzten jarraibide guztiak beteko dira.

Onartutako kudeaketa-planik ez duten espezie mehatxatuei dagokienez, neurri zuzentzaile eraginkorrak ezarriko dira fauna-prospekzio zehatzak egitean oinarrituta, espezie horiek ingurunean duten presentzia berresteko eta, gutxienez, eremu kritikoak eta interes berezikoak mugatzeko eta zaintzeko.

Landaredi autoktonoko baso eta zuhaitzietan dagokienez (oso presentzia handia dute lautadan), afekzio hori eragiten duten plan eta proposamenek beti onartuko dute haien birlanaketa; ahal dela, eraldatutako lekuan, eta ezinezkoa bada, ingurumen-erakunde eskudunekin adostutako espazio batean.

Halaber, interesgarria da espazio horien kalitatea hobetzeko beste elementu batzuk kontserbatzea eta berreskuratzea, hala nola abelbideak. Horiek, nahiz eta jatorri antropikokoak izan, konektibitate ekologikoari mesede egiten dioten espazio linealtzat har daitezke.

8.3. Paisaia babesteko neurriak

Paisaiaren babesa bermatzeko, garatu daitezkeen jarduketek paisaian eta ikusmenean eragindako inpaktua minimizatzen saiatuko da, bereziki hiri-hazkunderen perimetroen barruan, eta dauden eta etorkizunean egongo diren energia-azpiegiturei dagokienez.

Aipatutako baliabideari eragiten dioten plan eta proposamenek «Paisaia egokitzea eta integratzea» izeneko azterlan bat barne hartu beharko dute, eta, behar bezain eraginkorra ez dela ulertzen bada, eremuko beste inpaktu estetiko eta paisajistiko batzuk zuzentzea ekar dezake.

Instalazioetan diseinu-neurriak aplika daitezke kokapen-eremuaren morfologiara egokitzeko, eta beste neurri batzuk bultzatzea, hala nola ikus-pantailak. Adibide bat garraio elektrikoko lineen trazadura berriak ezartzea da (25.6 artikulua), naturagune babestuei eta korridore ekologikoei eragitea saihesten dutenei lehentasuna emanez. Soilik onartuko da trazadurak espazio horiek zeharkatzea beste aukera bideragarririk ez badago eta posible bada kasuan kasuko NBAPen esparruan, eta azterketa horren ondoren ondorioztatzen bada trazadurak espazio horiek zeharkatu behar dituela, lurpean egingo du.

Paisaia-inpaktuak minimizatzeari buruzko zehaztapenak, bereziki etorkizuneko garapenak integratuz, 11. eta 20. artikuluen azpialat askotan jasota daude, baita 25., 29. eta 35. artikuluetan ere.

8.4. Energia berriztagarriko proiektuei buruzko neurriak

Energia berriztagarrien arloan LPPren berrikuspenetik proposatutako proiektuak kasuan kasuko sektore-plangintzan ezarritako baldintzetara egokitu beharko dira. Plangintza hori, kasu honetan, Energia Berriztagarrien Lurraldearen Plan Sektorialari dagokio, hasierako onspena duena, eta ingurumen-inpaktuaren azterketa bat duena. Nolanahi ere, proiektuek, ahal den neurrian, honako gomendio eta kontsiderazio hauek kontuan hartu eta aplikatu beharko dituzte::

- Biodibertsitatea babesteari dagokionez, azpiegiturak, ahal dela, naturagune babestuetatik edo natura-intereseko beste eremu batzuetatik kanpo kokatuko dira, lehen aipatutako espezie mehatxatuetan edo galzorian daudenetan bizi direnak barne, betiere haien baldintza naturalak aldatzen eta babesa merezi izan zuten ezaugarriak galtzen saiatuz.
- Okupatutako lurren egonkortasuna ziurtatuko da, higadura eta degradazioa saihestuz, eta balio agrologiko handiko lurzoruei eragitea saihestuko da.
- Ur-inguruneari dagokionez, lurrazaleko eta lurpeko uretako inpaktuak hartuko dira kontuan. Gainazalei dagokienez, ibaiak eta ur-masak gurutzatzeko leku egokiak bilatuko dira, energiak garraiatzeko azpiegiturei ahalik eta gutxien eraginez. Lurpeko ur-masei dagokienez, akuiferoen kalteberatasun handieneko eremuetan proiektuak egitea saihestuko da.
- Energia berriztagarriak sortzeko instalazioak kultura-ondarean egoki integratzea sustatuko da. Horretarako, ICOMOSek egindako "Energia berriztagarriekin eta horiek kultura-ondarean izan dezaketen eraginarekin lotutako azpiegiturak eta ekipamenduak instalatzeko Jardunbide Egokien Gidako" irizpideak aplikatzea gomendatzen da.

Eguzki-energia fotovoltaikoari buruzko neurri zehatzak:

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Parke fotovoltaikoen inpaktua murriztu egin daiteke instalazioak estalkien gainean jarriz ingurune urbanizatueta edo industrialdeetan. Landa-lurzorua okupatzea saihestuko da, eta lehentasuna emango zaie produktibitate txikiko eta % 5etik beherako maldak dituzten lursailei, ikusizko espazioa murrizteko helburuarekin.
- Oro har, konexio elektrikoko guneetatik hurbil dauden kokalekuak bilatuko dira, eta lehentasuna emango zaio lehendik dauden azpiegituretatik hurbil egoteari, hala nola komunikazio-bideen ertzetatik hurbil egoteari. Horrela, lur-eremu asko okupatzea saihestuko da, eta paisaiaren integrazioa hobetuko da.
- Sorkuntza agrivoltaikoa bultzatuko da, nekazaritza-ekoizpena eta energia-sorkuntza bateragarri egiteko modu gisa.

Energia eolikoari buruzko neurri zehatzak (LPParen berrikuspenak dauden parke eolikoak berrindartzearen alde egiten du, lurzoru berririk okupatu gabe):

- Lehen urrats gisa, eta eguzki-energia fotovoltaikoarekin bezala, alternatibean azterketa bat egingo da, ingurumenean eragin txikiena sortzen duena hautatzeko.
- Parkeak diseinatzerakoan, ahalik eta azpiegitura berri gutxien sortzea lortu beharko da (bideak, zangak, azpiestazioak, ebakuazio-linea elektrikoak), eta lehentasuna emango zaio lehendik dauden azpiegiturak erabiltzeari, lurzorua gehiago ez okupatzeko.
- Etorkizuneko instalazioek ez dute eragin nabarmenik izango 92/43/EEE Zuzentarauko baso naturaletan, birpopulatze naturaletan eta lehentasunezko habitatetan, eta minimizatu egingo dira landaredi naturalaren eta hegazti-faunarentzako eremu sentikorren gaineko eraginak.
- Ikusgarritasuneko azterlanak egin beharko lirateke paisaian integrazten laguntzeko.

8.5. Airearen kalitateari eta zaratari buruzko neurriak

LPPren berrikuspenak mugikortasun eta efizientzia energetikoari dagokionez jarraitzen dituen jarduketako eraketak berotegi-efektuko gasak murriztea dute helburu (39. artikulua).

Hiri-hazkundeko perimetroek proposatutako mugaketaren helburua da, halaber, hiri-sareak eta landaguneak berroneratzen laguntzea, lurralde-sakabanaketa saihestuz, mugikortasun bigunak sustatuz (oinezkoak, bizikleta) eta azpiegitura berde integratua eta irisgarria garatuz. Horrek guztiak berotegi-efektuko gasak murrizten laguntzen du, eta, beraz, bizimodu osasungarriagoa lortzen.

Instalazio fotovoltaikoen eta parke eolikoek ere airearen kalitatea hobetzen laguntzen dute, matrize energetikoari iturri berriztagarriek egiten dioten ekarpena handituz eta energia fosilekiko mendekotasuna gutxituz, horrela berotegi-efektuko gasen emisioak murriztuz (25. artikulua).

Zaratari dagokionez, garrantzitsua da identifikatzea zer azpiegiturak (errepideak, trenbideak) eta ekoizpen-jarduerak (abeltzaintza, industria) eragin kaltegarriak izan ditzaketen haien eraginpeko herrietan eta ingurune naturaletan. Eremu kalteberenetan neurri fisikoak (soinu-hesiak, bibrazio-motelgailuak) eta estrategikoak (trafiko-erregulazioak) proposatu behar dira, neurriak betetzen direla eta inpaktua kontrolatzen dela ziurtatzeko etengabeko jarraipena eginez.

Nolanahi ere, zaratak eragindako eragozpenak saihesteko, Zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duen urriaren 19ko 1367/2007 Errege Dekretuaren xedapenak bete beharko dira. Halaber, otsailaren 22ko 213/2012 Errege Dekretukoak (aire zabaleko makina jakin

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

batzuk erabiltzearen ondorioz ingurunean sortzen diren soinu-emisioak arautzen dituen) eta urriaren 16ko 213/2012 Dekretukoak (EAeko hots-kutsadurari buruzkoa).

Beste inpaktu potentzial bat ere kontuan hartu behar da: usaina. Ekoizpen-jarduera jakin batzuei (abeltzaintza) edo nagusiki hondakinen eta uren hornidurarekin eta tratamenduarekin (zabortejiak, HUA) lotutako hornidurei lotuta egon ohi da.

9. Jasangarritasun energetikoaren azterketa

Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legeak ezartzen ditu jasangarritasun energetikoko politikak finkatu behar diren ekintza-esparruaren printzipioak, aurrezpen eta efizientzia energetikoko neurriak eta energia berriztagarriak sustatu eta ezartzekoak bultzatzeko. Lege honen helburua nabarmendu du: energiaren erabileraren inpaktuak prebenitzea eta mugatzea, aurrezteko eta berotegi-efektuko gasen emisioak murrizteko neurrien bidez.

Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legeak energia berriztagarriak erabiltzeko eta aprobetxatzeko irizpideak ezartzea, energia-eraginkortasuna, hondakinen ekoizpena minimizatzea eta hiri-sistemetan baliabide naturalak aurrezteka ere sustatzen du.

Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legea inspiratzen duten printzipioen arabera, lurralde-antolamenduko, hirigintza-plangintzako eta garraio-azpiegituretako tresnek (besteak beste, lurralde-plan partzialek) jasangarritasun energetikoari buruzko azterlan bat jaso beharko dute, lege horretan ezarritako baldintzetan, eta ingurumen-ebaluazioaren prozeduraren barruan sartuko da (kasu honetan, ingurumen-azterketa estrategiko hau).

4/2019 Legearen 7. artikuluan ezarritakoaren arabera, jasangarritasun energetikoari buruzko azterlanak alderdi hauek jasoko ditu:

- Jasangarritasun energetikoaren eskakizunetara egokitzearen ebaluazioa.
- Eraikinetan eta azpiegituretan energia berriztagarriak ezartzearen ebaluazioa.
- Mugikortasunaren azterketa, energia-kontsumoaren ondorioetarako, garraio pribatuaren erabileraren alternatibak eta motorrik gabeko mugikortasuna eta mugikortasunik eza sustatzeko politikak barne hartuta.
- Kanpoko argiteria publikoa aztertzea, espazio publiko bakoitzerako argiztapen-maila eta -denbora egokiak ebaluatzeko.

Artikulu horretan bertan ezartzen den bezala, dagozkien hirigintza-tresnek erabilera publikoko birkarga-estazioak aurreikusi beharko dituzte hiri-inguruneetan, ibilgailu elektrikoen eta ordezko erregaien bidez bultzatutako ibilgailuen erabiltzaileei energia-hornidura bermatzeko, bai eta bizikleten erabilera eta aparkalekua errazteko espazioak ere.

Gainera, dokumentu honetako estrategien atalean azaldutako zehaztapenei jarraituz, doiketak egin beharko dira Energia Berriztagarrien Lurralde Plan Sektorialean xedatutakoari dagokionez. Plan hori egiten ari dira gaur egun.

Azkenik, Araba Erdialdeko Lurralde Plan Partzialaren berrikuspena bat dator Klima Araba 2050 Estrategian jasotako ingurumen-helburuekin. Estrategia horrek Klima Aldaketaren aurkako 2050erako Euskal Estrategia (KLIMA 2050) hartzen du erreferentziazat. Estrategiak Arabako ibilbide-orria ezartzen du klima-aldaketaren arloan, eta lan-esparrua ezartzen du tokiko ekintzari laguntzeko eta sektore pribatua inplikatzeko. Helburuak bi multzo handitan banatzen dira:

- 1.helburua: Arintzea – Arabako Lurralde Historikoa karbonoan neutroa izatea 2050erako, emisioak murriztuz eta lurraldeko karbono-hustubideak indartzuz.
- 2.helburua: Egokitzea – Arabako Lurralde Historikoa erresilientea, klima-aldaketaren arriskuak murriztuko dituen ingurune eta lurralde-plangintza baten bidez, larrialdi-sistema indartu baten bidez eta biztanleria eta sektore ekonomikoa gaituz.

9.1. Jasangarritasun energetikoaren eskakizunetara egokitzearen ebaluazioa

Araba Erdialdeko LPPren berrikuspena hazkunde jasangarriaren terminoetan planteatu da, honako estrategia hauen bitartez:

- Hazkunde jasangarriko irizpideak 2019ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen berrikuspenean ezarritakora egokitu dira, Hiri Hazkundeko Perimetroak sartuta. Hiri-sakabanatzea saihesteko eta lurzorua kontsumo kontrolatzeko tresna dira, ikusitako eskarrietan oinarrituta, bai eta lurralde-sakabanatzeari eustea errazten duten eta eraikitako ondarearen birgaitzea sustatzen duten beste tresna batzuk ere.
- LPPak honako hauek sustatzen ditu: autosufizientzia energetiko konektaturarantz aurrera egitea, energiaren kontsumo orokorrak murriztea efizientziaren bidez, hiri-eredu trinko, trinko eta erabilera-nahastua sustatzea, iturri berriztagarrietatik ekoiztiko energia elektrikoaren kontsumoa sustatzea (energia-sistemaren deskarbonizatorantz aurrera eginenez) eta sorkuntza deszentralizatuko eredu bat indartzea.
- Era berean, LPPren berrikuspenak azpiegitura berdearen sarea indartzen du, ingurumen-balioengatik babestutako espazioetan oso aberatsa den lurralde baten konektibitate ekologikoa bermatzeko tresna gisa, sarea sendotzen duten eta hedadura handiagoa ematen dioten interes naturaleko espazio osagarri askorekin, eta horiei gehitzen zaizkie korridore ekologikoak (horien funtzio nagusia balio handieneko espazioak artikulatzea eta konektatzea da) eta sare hidrografikoa, lurraldea ibai eta erreken bidez ehuntzen duena eta ekarpen bereziak egiten dizkiona azpiegitura berdearen sareak gizarteari ematen dizkion zerbitzu ekosistemikoen sorta zabalari. Energia ekoizteko eta garraiatzeko sistemak sare horrekin artikulatzeak, ziurrenik, Energia Berriztagarrien LPSaren zehaztapenekin artikulatzean, lurraldeko balioetan oinarritutako kokapen-murrizketak ekarriko ditu instalazio horietarako.
- Aurreko guztiarekin lotuta, klima-aldaketa arintzea eta horretara egokitzea da LPPren berrikuspenaren ardatz nagusi eta zeharkakoetako bat, zeinak bere egiten baititu Klima Araba 2050 Estrategiaren helburuak eta estrategiak.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

9.3. Mugikortasunaren azterketa, energia-kontsumoaren ondorioetarako, garraio pribatuaren erabileraren alternatibak eta motorrik gabeko mugikortasuna eta mugikortasunik eza sustatzeko politikak barne hartuta.

LPPak mugikortasun-sisteman aldaketa eraginkorra egitea erraztuko duen esparru bat ezartzen du, jasangarriagoa izan dadin, planean proposatutako helburu nagusi hauen bidez:

- Banaketa modalean oreka berri bat lortzea, iraunkorrenak lehenetsiz errekuntza-motorra duen ibilgailu pribatuaren protagonismo tradizionalaren aurrean. LAGetan irisgarritasunaren zeharkako irizpidea sartzeak, hain zuzen ere, mugikortasuna deskarbonizatzeke joera indartzen du.
- Oinezkoen eta bizikleten mugikortasuna eta pertsonentzako garraio publiko edo kolektiboa lehenestea, eredu logistiko eraginkor eta eskalagarri baterako oinarri gisa. Horretarako, LAPak Arabako Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen Lurralde Plan Sektorialaren edukiak jasotzen ditu, baita mugikortasuna eta irisgarritasuna hobetzeko premiari buruzko argibide zehatzak ere. Horrez gain, Jundizko geltoki intermodala errepideen eta trenbidearen arteko truke-zentro bihurtzeko proposamenak ere jasotzen ditu, Frantzia iparralderainoko tren-autobide baten terminal gisa, energiaren erabileraren eraginkortasuna hobetu dezakeena.
- Garraio bideen plangintza integrala bultzatzea, teknologia berrien bidez eskaintza eta eskaria orekatzeko, bikoiztasunak murrizteko, zerbitzuaren estaldura zabaltzeko eta hertsiki funtzionalak ez diren ikuspegi berrietatik egin daitezkeen ekarpenak sartzeko.
- Garraio publikoa pixkanaka modernizatzen eta elektrifikatzen laguntzea, eta dentsitate txikiko eremuetan, eskariaren arabera mugikortasun-sistemak ezartzea, haien baldintzetara egokituta.
- Plangintza integratzaile baten alde egitea, normalean mugikortasun-planetan oinarrituta, garraio bideak koordinatzeko beharrezko neurriak ezartzeko.

9.4. Kanpoko argiteria publikoaren azterketa

Eremuko udalerriek, oro har, argiteria publikoko sare egokia dute, eta haiek kudeatzen dute. Honako neurri hau sartzen da Araudiaren 25. artikulua 2.c apartatuan, eta nolahi ere, zehaztu egin beharko dira udal hirigintza-plangintzan aplikatu ahal izateko:

- Kanpoko argiteria publikoaren sistemen eraginkortasuna sustatuko da, eta argiteriek eguzki-energia hartzeko sistemak izan ditzaten erraztuko da, betiere paisaian integratzeko aukera ematen badute.

10. Ingurumena zaintzeko programa

10.1. Kontrol-helburuak

Ingurumena Zaintzeko Planaren oinarritzko helburua da jarraipen- eta kontrol-metodologia bat zehaztea, bermatu ahal izateko ez dela desbideratze esanguratsurik gertatzen dokumentu honetan ebaluatutako alderdien eta EAE honen xede den LPPa aldatzeko proposamenen azken emaitzaren artean, betiere aurreikusitako neurrien aplikazioa bermatzen bada eta horien eraginkortasuna kontrolatzen bada. Azken batean, kontua da LPPren aldaketa horiek osatzen dituzten plangintzaren garapen-faseak, proposamenak eta jarduketak aurreikusten dituen ingurumen-helburu estrategikoen arabera egiten direla zaintzea.

Aurretik aipatutako alderdiak kontrolatzeko aukeratutako metodologia honako prozesu honetan oinarritu da:

- Paisaiaren zehaztapenei dagokienez LPParen aldaketetan zuzenean inplikaturako jasangarritasun-printzipioak identifikatzea.
- Jasangarritasun-faktore horien adierazle batzuk ezartzea.
- Ikusapena egiteko ardura duen agintaritza zehaztea, bai eta gainbegiratzearen uea eta maiztasuna ere.

10.2. Legeria

Ingurumena Zaintzeko Plana gauzatzean nahitaez bete behar den indarreko legeria honako hau da:

EB mailako legeria:

- 92/43/EEE Zuzentaraua, 1992ko maiatzaren 21ekoa, habitat naturalak eta basoko fauna eta flora kontserbatzeari buruzkoa. Aurrerapen zientifikora eta teknikora egokitzen duen 1997ko urriaren 27ko 97/62/EE Zuzentarauak aldatua.
- 1999/31/EEE Zuzentaraua, Kontseiluarena, 1999ko apirilaren 26koa, hondakinak isurtzeari buruzkoa.
- 2000/60/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena, ur-politikaren arloan jarduteko esparru komunitario bat ezartzen duena.
- 2000/14/EEE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2000ko maiatzaren 8koa, aire zabalean erabiltzen diren makinek inguruan egiten dituzten soinu-emisioei buruz estatu kideek dituzten legeriak bateratzeari buruzkoa.
- 2001/42/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2001eko ekainaren 27koa, plan eta programa jakin batzuek ingurumenean duten eraginaren ebaluazioari buruzkoa.
- 2002/49/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2002ko ekainaren 25ekoa, inguruneke zarataren ebaluazioari eta kudeaketari buruzkoa.
- 2002/91/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2002ko abenduaren 16koa, eraikinen energia-errendimenduari buruzkoa.
- 2006/11/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2006ko otsailaren 15ekoa, Erkidegoko ingurune urtarrean isuritako substantzia arriskutsu jakin batzuek eragindako kutsadurari buruzkoa.
- 2006/118/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2006ko abenduaren 12koa, lurpeko urak kutsaduraren eta narriaduraren aurka babesteari buruzkoa.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- 2007/60/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2007ko urriaren 23koa, uholde-arriskuen ebaluazioari eta kudeaketari buruzkoa.
- 2008/50/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2008ko maiatzaren 21ekoa, giroko airearen kalitateari eta Europan atmosfera garbiagoa izateari buruzkoa.
- 2009/128/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2009ko urriaren 21ekoa, pestiziden erabilera jasangarria lortzeko Erkidegoaren jardueraren esparrua ezartzen duena.
- 2009/147/EE Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2009ko azaroaren 30ekoa, basa-hegaztien kontserbazioari buruzkoa.
- 2011/92/EB Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2011ko abenduaren 13koa, zenbait proiektu publiko eta pribatuk ingurumeneari dituzten ondorioak ebaluatzeari buruzkoa.
- 2014/52/EB Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2014ko apirilaren 16koa, 2011/92/EB Zuzentaraua aldatzen duena, proiektu publiko eta pribatu jakin batzuek ingurumeneari dituzten ondorioak ebaluatzeari buruzkoa.
- 1143/2014 (EB) Erregelamendua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2014ko urriaren 22koa, espezie exotiko inbaditzaileak sartzea eta hedatzea prebenitzeari eta kudeatzeari buruzkoa.

Estatu mailako legeria:

- 833/1975 Dekretua, otsailaren 6koa, atmosferako ingurumena babesteko 38/1972 Legea garatzen duena.
- 16/1985 Legea, ekainaren 25ekoa, Espainiako Ondare Historikoari buruzkoa. 1., 23. eta 76. artikulua.
- 25/1988 Legea, uztailaren 29koa, errepideei buruzkoa.
- 1131/1988 Errege Dekretua, irailaren 30ekoa, Ingurumenaren gaineko Eraginaren Ebaluazioari buruzko ekainaren 28ko 1302/1986 Legegintzako Errege Dekretua betearazteko Erregelamendua onartzen duena.
- 1812/1994 Errege Dekretua, irailaren 2koa, Errepideen Erregelamendu Orokorra onartzen duena. Otsailaren 9ko 114/2001 Errege Dekretuak aldatu zuen erregelamendu hori.
- 1997/1995 Errege Dekretua, abenduaren 7koa, habitat naturalak eta basoko flora eta fauna kontserbatuz biodibertsitatea bermatzen laguntzeko neurriak ezartzen dituena.
- Ekainaren 12ko 1193/1998 Errege Dekretuak eta abenduaren 1eko 1421/2006 Errege Dekretuak aldatua.
- 10/2001 Legea, uztailaren 5koa, Plan Hidrologiko Nazionalari buruzkoa. Ekainaren 18ko 2/2004 Errege Lege Dekretuak aldatua.
- MAM/304/2002 Agindua, otsailaren 8koa, hondakinak balorizatzeko eta ezabatzeko eragiketarak eta hondakinen Europako zerrenda argitaratzen dituena.
- 212/2002 Errege Dekretua, otsailaren 22koa, aire zabaleko makina jakin batzuek ingurumenean sortzen dituzten soinu-emisioak arautzen dituena. Apirilaren 28ko 524/2006 Errege Dekretuak aldatua.
- 16/2002 Legea, uztailaren 1ekoa, kutsaduraren prebentzio eta kontrol integratuari buruzkoa.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- 606/2003 Errege Dekretua, maiatzaren 23koa, Jabari Publiko Hidraulikoaren Erregelamendua onartzen duen apirilaren 11ko 849/1986 Errege Dekretua aldatzen duena.
- 37/2003 Legea, azaroaren 17koa, Zaratari buruzkoa.
- 43/2003 Legea, azaroaren 21ekoa, mendiei buruzkoa. Apirilaren 28ko 10/2006 Legeak eta uztailaren 20ko 21/2015 Legeak aldatzen dute.
- 435/2004 Errege Dekretua, martxoaren 12koa, Hezeguneen Inbentario Nazionala arautzen duena.
- 9/2005 Errege Dekretua, urtarrilaren 14koa, lurzorua kutsa dezaketen jardueren zerrenda eta lurzoru kutsatuen adierazpenerako irizpide eta estandarrak ezartzen dituena.
- 509/2007 Errege Dekretua, apirilaren 20koa, kutsaduraren prebentzio eta kontrol integratuari buruzko uztailaren 1eko 16/2002 Legea garatu eta betearazteko Erregelamendua onartzen duena.
- 1367/2007 Errege Dekretua, urriaren 19koa, zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duena, zonakatze akustikoari, kalitate-helburuei eta emisio akustikoei dagokienez. 2012ko uztailaren 6ko 1038/2012 Errege Dekretuak aldatua.
- 34/2007 Legea, azaroaren 15ekoa, airearen kalitateari eta atmosferaren babesari buruzkoa.
- 42/2007 Legea, abenduaren 12koa, Biodibertsitatearen Natura Ondareari buruzkoa. Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko abenduaren 13ko 42/2007 Legea aldatzen duen irailaren 21eko 33/2015 Legeak aldatua.
- 45/2007 Legea, abenduaren 13koa, landa-ingurunearen garapen iraunkorrerako dena.
- 105/2008 Errege Dekretua, otsailaren 1ekoa, eraikuntza- eta eraipen-hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzen duena eta hondakinak hondakindegietan biltegitratuta ezabatzea arautzen duen abenduaren 27ko 1481/2001 Errege Dekretua partzialki aldatzen duena.
- 2/2008 Legegintzako Errege Dekretua, ekainaren 20koa, Lurzoruaren Legearen testu bategina onartzen duena.
- 1675/2008 Errege Dekretua, urriaren 17koa, urriaren 19ko 1371/2007 Errege Dekretua aldatzen duena (1371/2007 Errege Dekretua, urriaren 19koa, Eraikuntzaren Kode Teknikoaren DB-HR Zarataren aurkako Babesaren Oinarrizko Dokumentua onartzen duena eta martxoaren 17ko 314/2006 Errege Dekretua, Eraikuntzaren Kode Teknikoa onartzen duena, aldatzen duena).
- Ebazpena, 2009ko urtarrilaren 20koa, Klima Aldaketaren Estatu Idazkaritzarena, 2008-2015 aldirako Hondakinen Plan Nazional Integratua onartzen duen Ministro Kontseiluaren Erabakia argitaratzen duena.
- VIV/984/2009 Agindua, apirilaren 15ekoa, martxoaren 17ko 314/2006 Errege Dekretuak eta urriaren 19ko 1371/2007 Errege Dekretuak onartutako Eraikuntzako Kode Teknikoaren oinarrizko dokumentu jakin batzuk aldatzen dituena.
- 1890/2008 Errege Dekretua, azaroaren 14koa, kanpo-argiztapeneko instalazioen energia-eraginkortasunari buruzko erregelamendua onartzen duena.
- 1514/2009 Errege Dekretua, urriaren 2koa, lurpeko urak kutsaduraren eta narriaduraren aurka babestea arautzen duena.
- 752/2010 Errege Dekretua, ekainaren 4koa, 2010-2014 aldirako landa-garapen iraunkorreko lehen programa onartzen duena, landa-ingurunearen garapen iraunkorrerako abenduaren 13ko 45/2007 Legea aplikatuz.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- 41/2010 Legea, abenduaren 29koa, itsas ingurunea babesteari buruzkoa.
- 139/2011 Errege Dekretua, otsailaren 4koa, Babes Bereziko Araubidean dauden Basaespezieen Zerrenda eta Arriskuan dauden Espezieen Espainiako Katalogoa garatzeko dena.
- 2/2011 Legea, martxoaren 4koa, Ekonomia Iraunkorrari buruzkoa.
- 556/2011 Errege Dekretua, apirilaren 20koa, Natura Ondarearen eta Biodibertsitatearen Espainiako Inbentarioa garatzeko dena.
- 22/2011 Legea, uztailaren 28koa, hondakinei eta lurzoru kutsatuei buruzkoa.
- 1274/2011 Errege Dekretua, irailaren 16koa, Natura Ondarearen eta Biodibertsitatearen 2011-2017 Plan Estrategikoa onartzen duena, Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko abenduaren 13ko 42/2007 Legea aplikatuz.
- 29/2011 Errege Dekretua, urtarrilaren 14koa, honako hauek aldatzen dituena: 125/2007 Errege Dekretua, otsailaren 2koa, demarkazio hidrografikoen lurralde-eremua finkatzen duena, eta 650/1987 Errege Dekretua, maiatzaren 8koa, arroko erakundeen eta plan hidrologikoen lurralde-eremuak definitzen dituena.
- Ebazpena, 2011ko ekainaren 30ekoa, Landa Ingurunearen eta Uraren Estatu Idazkaritzarena, erkidego arteko arroetako eremu sentikorrek izendatzen dituena.
- 100/2011 Errege Dekretua, urtarrilaren 28koa, atmosfera kutsa dezaketen jardueren katalogoa eguneratzen duena eta bera ezartzeko oinarritzko xedapenak finkatzen dituena.
- 102/2011 Errege Dekretua, urtarrilaren 28koa, airearen kalitatea hobetzei buruzkoa.
- 17/2012 Errege Lege Dekretua, maiatzaren 4koa, ingurumenaren arloko premiazko neurrii buruzkoa.
- 1038/2012 Errege Dekretua, uztailaren 6koa, zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legea garatzen duen urriaren 19ko 1367/2007 Errege Dekretua aldatzen duena, zonakatze akustikoari, kalitate-helburuei eta emisio akustikoei dagokienez.
- 1311/2012 Errege Dekretua, irailaren 14koa, produktu fitosanitarioen erabilera jasangarria lortzeko jarduera-esparrua ezartzen duena.
- 11/2012 Legea, abenduaren 19koa, ingurumenaren arloko premiazko neurrii buruzkoa.
- 630/2013 Errege Dekretua, abuztuaren 2koa, espezie exotiko inbaditzaileen Espainiako katalogoa arautzen duena.
- 21/2013 Legea, abenduaren 9koa, ingurumen-ebaluazioari buruzkoa.
- 1/2016 Errege Dekretua, Kantauri Mendebaldeko Demarkazio Hidrografikoaren Plan Hidrologikoa onartzen duena (PHDHCO).
- 5/2013 Legea, ekainaren 11koa, kutsaduraren prebentzio eta kontrol integratuari buruzko uztailaren 1eko 16/2002 Legea aldatzen duena.

EAE mailako legeria:

- EAEko 262/1983 Dekretua, abenduaren 5koa, basaflorearen espezie mehatxatuak babesteari buruzkoa.
- 4/1990 Legea, maiatzaren 31koa, Euskal Herriko Lurralde Antolakuntzari buruzkoa.
- 6/2019 Legea, maiatzaren 9koa, Euskal Kultura Ondareari buruzkoa.
- 132/1994 Dekretua, martxoaren 15ekoa, Lurzoruaren Araubideari eta Hiri Antolamenduari buruzko Legearen testu bategina onartzen duen ekainaren 26ko 1/1992 Legegintzako Errege Dekretua Euskal Autonomia Erkidegoan aplikatzeari buruzkoa.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Agindua, 1995eko otsailaren 15ekoa, Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro sailburuarena, hondakin inerteen eta/edo inertizatuen zabortegien, betelanen eta lur-egokitzapenaren instalazioen proiektu teknikoan eta deskribapen-memorien edukiri buruzkoa.
- 265/1995 Dekretua, maiatzaren 16koa, Euskal Autonomia Erkidegoan zuhaitz bereziak izendatzeko dena.
- 28/1997 Dekretua, otsailaren 11koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak behin betiko onartzen dituena.
- 23/1997 Dekretua, otsailaren 11koa, Euskal Autonomia Erkidegoko zuhaitz apartekoen bigarren adierazpena egiten duena.
- 10/1998 Legea, apirilaren 8koa, Landa Ingurunearen Garapeneko.
- 3/98 Legea, otsailaren 27koa, Euskal Herriko ingurugiroa babesteko lege orokorra.
- 455/1999 Dekretua, abenduaren 28koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Ibaien eta Erreken Ertzak Antolatzeako Lurraldearen Arloko Plana (Kantauriko isurialdea) behin betiko onartzen duena. EAeko Kantauriko eta Mediterraneoako isurialdeko Ibaiek eta Errekak Antolatzeako Lurraldearen Arloko Planaren aldaketa behin betiko onartzen duen azaroaren 19ko 449/2013 Dekretuak aldatua.
- 41/2001 Dekretua, otsailaren 27koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Trenbide Sarearen Lurraldearen Arloko Plana behin betiko onartzen duena.
- 206/2003 Dekretua, irailaren 9koa, Lurraldearen Antolamendurako Artezpideen, Lurraldearen Zatiko Planen eta Lurraldearen Arloko Planen funtsezkoak ez diren aldaketak onartzeko prozedura arautzen duena.
- 160/2004 Dekretua, uztailaren 27koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezeguneen Lurraldearen Arloko Plana behin betiko onartzen duena.
- 262/2004 Dekretua, abenduaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Jarduera Ekonomikoetarako Lurzorua Sortzeko eta Saltoki Handiak Antolatzeako Lurraldearen Arloko Plana behin betiko onartzen duena.
- 43/2007 Dekretua, martxoaren 13koa, Euskal Autonomia Erkidegoko Itsasertza Babestu eta Antolatzeako Lurraldearen Arloko Plana behin betiko onartzen duena.
- Agindua, 2008ko maiatzaren 27koa, EAeko Hezeguneen Lurralde Plan Sektoriala aldatzen duena.
- 2/2006 Legea, ekainaren 30ekoa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoa.
- 5/2006 Legea, azaroaren 17koa, Euskadiko Ondareari buruzkoa.
- 1/2006 Legea, ekainaren 23koa, Urarena.
- 199/2006 Dekretua, urriaren 10ekoa, lurzoruen kalitatea ikertu eta berreskuratzeko erakundeak egiaztatzeako sistema ezartzen duena, eta erakunde horiek lurzoruen kalitatearen gainean egindako ikerketen edukia eta norainokoa zehazten dituena.
- 105/2008 Dekretua, ekainaren 3koa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legea garatzen duten premiazko neurriei buruzkoa.
- 165/2008 Dekretua, irailaren 30ekoa, lurzorua kutsa dezaketen jarduerak edo instalazioak izan dituzten edo dituzten lurzoruen inbentarioari buruzkoa.
- 17/2008 Legea, abenduaren 23koa, Nekazaritza eta Elikagaigintza Politikakoa.
- Ebazpena, 2009ko otsailaren 2koa, Uraren Euskal Agentziako zuzendari nagusiarena, uraren kanona kudeatzeko ereduak onartzen dituena.
- 49/2009 Dekretua, otsailaren 24koa, hondakinak hondakindegietan biltegitratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Agindua, 2011ko maiatzaren 3koa, Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantzako sailburuarena, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezeguneen Inbentarioa aldatzen duena.
- Agindua, 2011ko urtarrilaren 10ekoa, Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantzako sailburuarena, Basa eta Itsas Fauna eta Landaredian Arriskuan dauden Espezieen Euskadiko Zerrenda aldatzen duena eta testu bakarra onartzen duena.
- 278/2011 Dekretua, abenduaren 27koa, atmosfera kutsa dezaketen jardueretarako instalazioak arautzen dituena.
- 231/2012 Dekretua, urriaren 30ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Hezeguneen Lurralde Arloko Plana behin betiko onartzen duen Dekretua aldatzen duena.
- 183/2012 Dekretua, irailaren 25ekoa, ingurumeneko administrazio-prozeduretan zerbitzu elektronikoen erabilera arautzeko eta ingurumenean eragina duten jardueren EAEko erregistroa sortzeko eta arautzeko dena.
- 212/2012 Dekretua, urriaren 16koa, ingurumen-lankidetzako erakundeak arautzen dituena eta Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumen Lankidetzako Erakundeen Erregistroa sortzen duena.
- 211/2012 Dekretua, urriaren 16koa, planen eta programen ingurumenaren gaineko eraginaren ebaluazio estrategikoa egiteko prozedura arautzen duena.
- Agindua, 2012ko uztailaren 11koa, Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantzako sailburuarena, 278/2011 Dekretua garatzeko jarraibide teknikoak ematen dituena.
- 213/2012 Dekretua, urriaren 16koa, Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzkoa.
- 112/2012 Dekretua, ekainaren 26koa, eraikuntza- eta eraispen-hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzeko dena.
- 1/2014 Legegintzako Dekretua, apirilaren 15ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duena.
- 90/2014 Dekretua, ekainaren 3koa, Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-antolamenduan paisaia babestu, kudeatu eta antolatzearen gainekoa.
- 4/2015 Legea, ekainaren 25ekoa, Lurzorua kutsatzea saihestu eta kutsatutakoa garbitzekoa.
- Herrizaingoko sailburuaren urteroko aginduak, baso-suteei buruzkoak.

Arabako Lurralde Historiko mailako legeria:

Mendiak, fauna eta flora:

- Mendiei buruzko 11/2007 Foru Araua, martxoaren 26koa.
- 36/2011 Foru Dekretua, apirilaren 19ko Diputatuen Kontseiluarena, Arabako Baso Erreserben Katalogoa sortzen duena.
- 89/2008 FORU DEKRETUA, urriaren 14ko Diputatuen Kontseiluarena, Arabako Lurralde Historikoan onddo, landare, lore eta basafruituen aprobetxamenduen antolamendua arautzen duena.
- 200/2000 Dekretua, urriaren 10ekoa, Izkiko Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketa Zuzentzeko I. Plana onartzen duena.
- 169/2019 DEKRETUA, urriaren 29koa, Gorbeia Parke Naturalaren Erabilera eta Kudeaketa Zuzentzeko II. Planaren zati arautzailea onartzen duena.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Trantsizioko uren ur-masen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
- Kostako ur-masen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
- Ur-masen eta hezeguneen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
- Lurpeko ur-masen egoera kimikoa.
- Eragiketa aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartzen denean zehaztuko da, Uraren Euskal Agentziak urtero ematen dituen datuetan oinarrituta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.
- Gainbegiratzearen ardura duen agintaritzak: Ura-Uraren Euskal Agentzia..

Biodibertsitatea

- Adierazleak:
 - Habitaten kontserbazio-egoera orokorra.
 - Espezie garrantzitsuen kontserbazio-egoera orokorra.
 - Babestutako eremuen egoera (Natura 2000 Sarea).
- Eragiketa aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartzen denean zehaztuko da, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politika Sailak lehen bi adierazleentarako egindako sei urteko txostenetik abiatuta, eta Euskal Autonomia Erkidegoko dibertsitate biologiko eta geologikoaren web-orria berrikutsita, aipatutako hirugarren adierazleari dagokionez.
- Aldizkakotasuna: sei urtean behin lehen bi adierazleentarako, eta hiru urtean behin hirugarrenentarako.
- Gainbegiratzeaz arduratzen den agintaritzak: Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.

Airea

- Adierazlea:
 - Airearen Kalitatearen Indizearen (AKI) urteko bilakaera, kategorien arabera.
- Eragiketa aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartzen denean zehaztuko da, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politikako Estatistika Organoaren webgunean eremu funtzionalerako argitaratutako datuetan oinarrituta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.
- Agintaritzak arduraduna: Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.

Lurzorua

- Adierazleak:
 - Lurzoruaren artifizializazioa.
 - Kutsatuta egon daitezkeen eta ikertu eta berreskuratu diren lurzorua.
- Eragiketa aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu ondoren zehaztea, UDALPLAN datu-bankuak emandako datuetan oinarrituta. Banku horrek EAeko Lurralde Osoko Lurzoruaren Egitura Orokorra eta Organikoa eta Kalifikazioa aurkezten ditu, baita Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Sailean bildutako informazioa ere, lurzorua ez kutsatzeko eta kutsatutakoa garbitzeko otsailaren 4ko 1/2005 Legearen arabera lurzorua kalitatearen adierazpenaren prozeduraren esparruan izapidetutako espedienteetatik abiatuta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- Agintaritzaren arduraduna: Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.

Hondakinak

- Adierazlea:
 - Sortutako hondakinak.
- Jardun aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu ondoren zehaztea, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politikako Estatistika Organoaren webgunean jasotako datuetan oinarrituta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.
- Agintaritzaren arduraduna: Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.

Klima-aldaketa

- Adierazlea:
 - Berotegi-efektuko gasen guztizko isurketaren urteko bilakaera.
- Jardun aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu ondoren zehaztea, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen eta Lurralde Politikako Estatistika Organoaren webgunean jasotako datuetan oinarrituta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.
- Agintaritzaren arduraduna: Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.

Aurreko adierazleez gain, baliabide estetiko-kulturalak eta arriskuak minimizatzeari dagokienez, honako hauek hartuko dira kontuan:

Baliabide estetiko eta kulturalak

- Adierazlea:
 - Paisaia lehengoratzeko, berreskuratzeko eta hobetzeko jarduketaren kopurua.
- Jardun aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartzen denean zehaztuko da, udal, foru eta autonomia mailan egin beharreko kontsultetan oinarrituta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.
- Agintaritzaren arduraduna: Lurralde Plangintzaren eta Hiri Agendaren Zuzendaritza.

Arrisku naturalak

- Adierazlea:
 - Uholdeen eta lerradura handien urteko bilakaera.
- Jardun aurreko egoera: Lurralde Plan Partziala behin betiko onartzen denean zehaztuko da, udal, foru eta autonomia mailan egin beharreko kontsultetan oinarrituta.
- Maiztasuna: bost urtean behin.
- Agintaritzaren arduraduna: Uraren Euskal Agentzia eta Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritza.

Honako adierazle hauek ere kontuan hartuko dira arlo funtzionalako zerbitzu ekosistemikoetarako:

- a. Hornidura-zerbitzuak

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- i. Elikagaia: gizakiarentzako elikagaien batez besteko errendimendua (nekazaritza eta abeltzaintza).
 - ii. Zura: zura hornitzen duten baso-ekosistemen urteko hazkundera.
- b. Erregulazio-zerbitzuak
- i. Habitata mantentzea: habitataren mantentze-indizea.
 - ii. Karbonoa biltegitzea: guztizko karbono-edukia.
 - iii. Ziklo hidrokologikoa: ur-atxikipenaren indizea.
 - iv. Airearen kalitatea: ekosistemek NO₂ desagerrarazteko duten gaitasuna.
 - v. Polinizazioa: polinizatzaile ugari habiak egiten zonalde bakoitzean.
- c. Kultura-zerbitzuak
- i. Paisaiaren gozamen estetikoak: paisaiaren estetika-indizea.
 - ii. Erroka: jolas-indizea (potentziala + gaitasuna).

10.5. Ikuskapen-programa

Adierazleak LPPren ingurumen-helburu estrategikoetara egokitzen direla egiaztatzeak nabarmena izan beharko du indarraldiko urteetan, eta aldi berean, dokumentu honetan zehaztutako neurrien eraginkortasuna egiaztatuko da, bai eta hasiera batean aurreikusitakoaren eta ebaluatutakoaren artean eta Planean jasotako proposamenak gauzatzearen azken emaitzaren artean desbideratze esanguratsurik dagoen ere.

10.6. Ingurumena Zaintzeko Plana betetzearen arduraduna

Erabakiak hartzeko fasean ingurumen-aldagaia sartzeko delako bermatzeko lehen ikuskapena LPPren etorkizuneko berrikuspena sustatzen duen Administrazioak egin behar du beti, delako bere zerbitzu teknikoaren bidez, delako kanpoko aholkularitza baten bidez. Hari dagokio, halaber, memoria bat egitea. Memoria horretan, LPPa aldatzen duten Zehaztapenen betetze-maila eta horiek udal-arloko lurralde-plangintzan duten eragina baloratzeaz gain, adostutako adierazleen bilakaeraren azterketa bat ere jasoko da, eta, aldi berean, proposatutako neurrien eraginkortasuna zehaztuko du eta beste berri batzuk definituko ditu, bat ez etortze horiek antzemanez gero.

11. Ingurumen-sintesia

11.1. Testuinguru orokorra

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalak osatzen du Planaren esparru geografiko edo lurralde-esparrua, hurrengo udalerrri hauek osatzen dutena: Agurain/Salvatierra, Alegría-Dulantzi, Armiñón, Arraia-Maeztu, Arrazua-Ubarrundia, Asparrena, Barrundia, Berantevilla, Bernedo, Campezo/Kanpezu, Kuartango, Elburgo/Burgelu, Iruña de Oca/Iruña Oka, Iruraiz-Gauna, Lagrán, Lantarón, Legutio, Otxandio, Peñacerrada-Urizaharra, Erriberagoitia/Ribera Alta, Ribera Baja/Erriberabeitia, Añana, San Millán/Donemiliaga, Ubide, Urkabustaiz, Valdegovia, Valle de Arana/Harana, Vitoria-Gasteiz, Zaldondo, Zambrana, Zigoitia, Zuia eta Badaiaiko eta Entziako Elkarrekikoak barneratzen ditu ere.

2.330.23 km²-ko azalera hartzen du, EAEko antolamendu-unitaterik handiena izanik, eta Arabako Lurralde Historikoaren azalaren % 77ra iristen da. 282.000 biztanle baino gehixegorekin, Vitoria-Gasteiz hiriburua protagonista duen makrozefalia indartsu batek ezaugarritzen duen lurraldea da, non biztanleriaren % 80 baino gehiago bizi den. Aldi berean, eremuko kokaguneen egitura lurralde osoan sakabanatutako 326 biztanle-gunek osatzen dute, gehienak 100 biztanletik beherakoak.

Beraz, biztanleria-dentsitate txikiko lurraldea da (Vitoria-Gasteiz izan ezik, zerbitzu eta ekipamendu gehienak biltzen baititu), non balio handiko naturagune babestuek eta azpiegitura berdeko sareak, oro har, lurraldearen zati handi bat hartzen duten, eta landa- eta ekonomia-garapenerako baldintza ezin hobekak dituen, balio agrologiko handiko lurzorua-eremu handiei eta jarduera ekonomikoak garatu nahi diren hiri-hazkundeko perimetroen diseinuari esker.

11.2. Lurralde Plan Partzialaren proposamen nagusiak

Planaren jarduketa-eremua Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalari dagokio, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan EAE osorako ezarritako lurralde-azpibanaketaren arabera. Honako alderdi hauek jasotzen ditu:

- Eremu funtzionalako ingurune fisikoaren antolamendu orokorrerako proposamena.
- Azpiegitura berdea antolatzeko proposamena, gainerako kategoriei gainjarritako baldintzatzaileak osatzen dituzten elementuen bidez.
- Azpiegitura berdearen eta grisaren arteko gatazka-elkarguneak identifikatzea, eta interkonektibitate ekologikoa sustatzeko konponbideak proposatzea.
- Eremu funtzionalako hiri-sistemaren antolamendu orokorrerako proposamena, Hiri Hazkunderen Perimetroa eta udalerrri bakoitzak figura nagusi gisa aurreikus dezakeen etxebizitza-kopuruaren muga adierazita.
- Jarduera ekonomikoetarako lurzorua eta merkataritza-ekipamenduak garatzeko proposamenak.
- Nukleo anitzeko sistema hierarkizatu bat definitzea, buru bat (Vitoria-Gasteiz), azpiburuak, nukleo artikulatzaileak eta herrixkak dituen.
- Arabako Lautadako Eraldaketa Ardatza indartzea.
- Eremu estrategikoei buruzko proposamenak: ura, energia eta ekonomia zirkularra.
- Mugikortasun multimodalari buruzko proposamenen multzoa.

11.3. Egindako ingurumen-ebaluazioaren laburpena

Lurralde Plan Partzialak, abiapuntuko ingurumen-irizpide estrategiko gisa, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan, Garapen Iraunkorraren Euskal Ingurumen Estrategian eta indarreko Ingurumen Esparru Programan ezarritako irizpideak hartu ditu. Horiez gain, Lurralde Plan Partzialak honako hauek ere bere gain hartu ditu: indarrean dagoen ingurumen-legeria, hierarkian gorago dauden plan guztiak, aplikagarri zaizkion plan sektorial guztien antolamendua eta araudia, eta administrazio eskudunek sustatutako ingurumen-programak.

Lurralde Plan Partzialak ezartzen duen antolamenduan, egungo baliabide fisikoak, naturalak eta paisajistikoak dira erreferentziako aktiboa, eta gaur egun dagoena baino babes handiagoa ematen zaie. Hala, Araba Erdialdeko lurzoru urbanizaezinak sei antolamendu-kategoria jasotzen ditu:

- Babes berezia
- Ingurumenaren hobekuntza
- Basozaintza
- Nekazaritza eta abeltzaintza eta landazabala
- Larre menditarrak
- Azaleko uren babesa

Planak honako baldintzatzaile gainjarri hauek definitzen ditu, antolamendu-kategoria bakoitzerako ezarritako erabilera-araubidea mugatzen edo baldintzatzen dutenak:

1. Arrisku naturalak eta klima-aldaketa
 - a. Akuiferoen kalteberatasuna
 - b. Arrisku geologikoak
 - c. Klima-aldaketako agertokiak dituzten uholde-arriskuko eremuak
 - d. Baso-suteak
 - e. Urrakortasun hidrikoa
2. Azpiegitura berdekoak
 - a. Beren ingurumen-balioengatik babestutako guneak
 - b. Natura-intereseko beste espazio multifuntzional batzuk
 - c. Sare hidrografikoa (sare urdina)
 - d. dKorridore ekologikoak

Araba Erdialdeko eremu funtzionalaren hiri-sistemari dagokionez, honako elementu hauek osatzen dute:

- a. Eremu funtzionalaren burua: Vitoria-Gasteiz
- b. Azpiburutzak: Santikurutze Kanpezu, Rivabellosa, Murgia, Agurain eta Otxandio
- c. Gune artikulatzaileak: Maeztu, Espejo, Langraiz Oka, Legutio, Gopegi, Izarra, Dulantzi, Araia
- d. Arabako herrixken sistema
- e. Lautadako Eraldaketa Ardatza

Lurralde Planaren apustuetako bat Hiri Hazkundeko Perimetroak (HPP) dira. Horiek gehieneko muga dira ezartzen diren udalerritarako, eta hiri-trinkotzea eta -berroneratzea sustatzen dute. Hauek dira HHPak:

- a. Arasur ingurua
- b. Langraiz Oka – Vitoria-Gasteiz

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- c. Vitoria-Gasteizko aireportua
- d. Arabako Parke Teknologikoa - Miñao industrialdea
- e. Goiain-Lladie
- f. Agurain
- g. Asparrena-Donemiliaga
- h. Lantaron

Lurzoruaren gehikuntzak, bereziki jarduera ekonomikoetarako, HHPetan kontzentratzen diren bitartean, horietan bideratu da nagusiki ingurumen-ebaluazioa.

Horrela, ingurumen-inpaktu POSITIBOAK lortu dira Planean jasotako zehaztapen guztietarako, ingurune fisikoan babes bereziko azalera handitzeari dagokionez, bai eta naturagune babestu handien arteko interkonektibitate ekologiko handiagoa bermatzen duen azpiegitura-sare berde baten diseinuari dagokionez ere.

LARRITZAT jo da hiri-hazkundeko perimetroen barruan egin daitezkeen jarduera ekonomikoetara (batez ere logistikara) bideratutako jardueren ingurumen-inpaktua, kolmatazioaren eta, ondorioz, nekazaritza-lurzoruen galeraren ondorioz.

Ondorioz, babes-, zuzenketa- eta konpentsazio-neurri egokiak ezarri dira, eta Plana zaintzeko eta gainbegiratzeko programa bat gehitu da, haren garapenean sortu zenean ezarritako ingurumen-helburu estrategikoak lortzen direla bermatzeko.

Nolanahi ere, egindako ingurumen-ebaluazioak ez du galdu Lurralde Plan Partzialaren izaera arautzaile eta arauemailearen ikuspegia, ez eta hura protagonista duen plangintza-faserako laguntzarena ere, eta ez haren ondoriozko esku-hartze proiektu bakoitzarena, edo ingurunearen gaineko jarduketa zuzenena. Lurraldean esku hartzeko ekintza espezifiko berriak planteatzen dituzten programa edo proiektuei dagokie. Horietan, inpaktuak identifikatu eta ebaluatu beharko dira, eta, hala badagokio, dagozkien neurri zuzentzaileak ezarri beharko dira, beren definizio-maila handienarekin.

12. Laburpen ez-teknikoa

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legeak 35. artikuluan zehazten du ingurumen-inpaktuaren azterketak laburpen ez-tekniko bat izango duela, erraz ulertzeko moduan.

12.1. Ingurumen-ebaluazioaren prozedura

Euskadiko Ingurumen Administrazioari buruzko abenduaren 9ko 10/2021 Legeak berekin dakar Ingurumen-ebaluazio estrategikoari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legea legedi autonomikora eramatea.

21/2013 Legearen 6. artikulua betetz, Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren (aurrerantzean, Araba Erdialdeko LPP) Lurralde Plan Partzialaren berrikuspenaren ingurumen-ebaluazio estrategikoa arrunta da, administrazio publiko batek (kasu honetan, Eusko Jaurlaritzak) egin eta onartu behar baitu, eta LPPa idatzi eta izapidetzeko aldi egin behar da, eta nahitaez osatu behar da behin betiko onartu aurretik, izapide loteslea izanik.

12.2. Planaren irismena, edukia eta garapena

Indarrean dagoen Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu zen Eusko Jaurlaritzaren Kontseiluaren abenduaren 28ko 277/2004 Dekretuaren bidez. 2018an, urriaren 9ko 145/2018 Dekretuaren bidez aldatu zen, Jundiz-Billodako terminal logistikoa intermodala eraiki ahal izateko.

Araba Erdialdeko LPPren berrikuspenak Euskadiko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen (LAG) printzipio gidari hauek hartzen ditu bere gain:

- Azpiegitura berdea eta ekosistemen zerbitzuen balioa gehitzea ingurune fisikoaren antolamenduan.
- Lurralde-antolamenduan landa-habitata espezifikoari ikusaraztea.
- Hiri-sisteman eraldaketa-ardatzen figura sartzeari.
- Dagoeneko artifizializatuta dagoen lurzoruen erabilera optimizatzea, hiri-berroneratzea eta erabileren mistotasuna sustatuz, eta hazkunde mugagabea saihestea, hiri-hazkundearen perimetroa ezarritik.
- Erantzun arin eta eraginkorra sustatzea jardura ekonomiko berrietarako lurzoruen premiarako, batez ere lehendik dagoen lurzoru berroneratzearen, berritzearen eta birdentsifikatzearen alde eginez.
- Paisaiaren kudeaketa sartzeari lurralde-antolamenduko tresnen bidez.
- Baliabideen kudeaketa jasangarriaren kontzeptua txertatzea: ura, subiranotasun energetikoa, ekonomia zirkularra eta autosufizientzia konektatua (lehengaien baliabideak).
- Mugikortasun eta logistika jasangarria sustatzea, arreta berezia eskainiz oinezkoen eta bizikleten mugikortasunari, garraio publiko multimodalari eta garraiobideen konbinazioa optimizatzeari, abiadura handiko trenaren zerbitzuak kontuan hartuko diren denboraldian.
- Lurralde-antolamenduan zeharkako izaera duten gai berritzaileak sartzeari, hala nola irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, euskara, klima-aldaketa, osasuna eta lurralde-erlazioa.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- **Asparrena-San Millan: 256,85 ha**

- **Lantaron: 140,21 ha**

Berroneratu daitekeen hiri-lurzorian jarduera ekonomikoetarako hazkunde-ahalmen handia dagoen testuinguru batean, arlo horretako jarduketan lehentasuna da hiri-berroneratze industrialeko prozesuak dinamizatzea, eta lehendik dagoen plangintzaren aurreikuspenak osatzea zehaztutako hiri-hazkunderen perimetroen barruko eremuetan.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

4. Paisaia eta kultura-ondarea: balioak, aukerak eta paisaia-ekintzako irizpideak

Berrikuspenaren helburu nagusia paisaia eta haren eragin-ingurunea sartzeta da, paisaiaren kalitate-helburuak lortzeko eta Arabako Erdialdeko Paisaiaren Katalogoan garatutako paisaiaren bilakaera-adierazleak eta ekintzak ezartzeko.

Ondareari dagokionez, euskal kultura-ondarea bere osotasunean sartzeta sustatzen da, baita haren toponimiaren tratamendu harmonizatua ere.

5. Baliabideen kudeaketa iraunkorra: 3E2030

LPPk jorratzen duen baliabideen kudeaketa jasangarria Energiaren Euskal Estrategiatik abiatzen da, eta, beraz, proposamenak zenbatesten du energia berriztagarria ekoizteko behar den lurzoru-azalera, estrategia horren helburuen arabera ezarria. Gainera, proposamenak hornikuntzaren, saneamenduaren, ekonomia zirkularraren, lurzoruaren eta energiaren arloko helburuak lortu nahi ditu. Helburu horiek kudeatzeko, berriztagarriak ez diren iturrien kontsumoak murriztu behar dira, iturri berriztagarrietatik ekoiztutako energia elektrikoaren kontsumoa indartuz, deskarbonizazio-helbururantz aurrera egin ahal izateko.

6. Mugikortasun iraunkorraren sustapena eta garapena

Araba Erdialdeko LPPak sustatuko duen lurralde-eredu berria bat etorriko da gainerako plangintza sektorialekin, egungo mugikortasun-sistema eraldatzen lagunduko duten garraio bide ez-motorizatuak eta garraio publikoa sustatzeko eta bultzatzeko.

7. Klima-aldaketaren arintzea eta moldatzea

LPPren berrikuspenak kontuan hartuko ditu Klima Araba 2050 Estrategiaren eta Hiri Agenden gidalerroak, eta barnean hartuko ditu, besteak beste, klima-aldaketak eragindako arriskuen eraginpeko eremuak identifikatzeko neurriak, azpiegitura berdearen sustapena eta naturan oinarritutako irtenbideak edo nekazaritza-sektorearen egokitzapena bultzatzeko neurriak.

8. Lurraldearen gobernantza integratzaileagoa: hedapena eta parte-hartzea

LPPren berrikuspenak ezarri beharreko neurriak honako hauek dira: fluxu metabolikoen kudeaketa jasangarrirako gobernantza-estrategiak sustatzea, Baliabide Metabolikoen Zentro bat sortzea eta administrazio publikoen arteko koordinazioa erraztea.

12.3. Aukerak

Atal honetan, LPPren berrikuspena idazteko prozesuan kontuan hartutako antolamendu-alternatibak deskribatzen dira. Honako aukera hauek proposatzen dira:

- **0 alternatiba edo egungo egoera:** zero aukerak indarrean dagoen LPPa ez eguneratzea dakar, hau da, Araba Erdialdeko Lurralde Plan Partzialaren jarraipena. Plan hori abenduaren 28ko 277/2004 Dekretuaren bidez onartu zen behin betiko, eta 2018an aldatu zen, Jundizko Terminal Logistiko Intermodala eraiki ahal izateko. Energiari dagokionez, sektorearen araberrako egungo kontsumoa honako hau da:

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

	Kontsumoa – Egungo araubidea (ktep)
Industria	271,9
Etxebizitza	81,3
Zerbitzuak	60,3
Lehen sektorea	12,6
Garraioa	378,2
Totala	804,3

- **1. aukera:** alternatiba horrek egungo kontsumoak hartuko lituzke kontuan, 0 alternatiban ezartzen den bezala, baina kasu honetan beharrak energia berriztagarriekin estali nahi lirateke, eta horrek 7.758 hektareako azalera ekarriko luke energia fotovoltaikorako.
- **2. aukera:** 2. alternatiba 1. alternatibaren edo egungoaren antzekoa da, salbu eta, kasu honetan, garraioak sortutako energia-kontsumoa sartzen ez bada etorkizuneko berriztagarrien ekoizpen-beharrak kalkulatzeko. Hala, energia fotovoltaikorako azalera 3.824 hektareakoa izango litzateke.
- **3. aukera edo hautatutako alternatiba:** 3. aukera edo hautatutako alternatiba dokumentu honen 3.4 apartatuan xehetasun handienaz garatutako antolamendu-eredua da. Kasu honetan, eta lehen esan bezala, Euskal Energia Estrategiaren helburuak betetzeko behar den azalera, energia berriztagarriak sortzeari dagokionez, 1.317 hektareakoa izango litzateke.
- **4. aukera:** hautatutako aukeraren antzekoa da, baina, kasu honetan, energia-balantzearen kalkulua ez da soilik Euskadiko Energia Estrategia 2030ean ezarritakoa lortzean oinarritzen, baizik eta Euskadiko Garraio Jasangarriaren Gida Planak ezarritako helburuak sartzean ere oinarritzen da. Plan Zuzentzaile horrek garraioaren sektorerako petrolio-deribatuen kontsumoa % 30 murriztea aurreikusten du, eta, beraz, energia berriztagarriak instalatzeko behar den azalera handituko litzateke, 2.285 ha-ra iritsita.
- **5. aukera:** oinarrizko erregimen batera igarotzea da, eta gutxieneko baliabide-kopuru batzuk ezartzen ditu, kostuaren prezioan bermatu nahi izateko. Horrela, pobrezia energetikoa bezalako fenomenoak saihesten laguntzen du, eta baliabideen kontsumo gehigarrian libreki finkatutako prezioa da kontsumo arrazoizko parametroen barruan mantentzen lagundu dezakeena. Azalera fotovoltaikoa 4.499 hektareakoa izango litzateke.
- **6. aukera:** Aukera horrek erregimen basal batera pasatzea dakar, 5. aukera bezala; hala ere, kasu honetan, ez da sartzen industria-sektoreak kontsumitutako energiaren zenbaketa, eta gainerako sektoreetan kontsumo-murrizketei eusten zaie, 5. aukerak ezartzen duen bezala. Horrela, oinarrizko energia-premiei erantzuteko behar den azalera, industriak izan ezik, 1.671 hektareako azalera fotovoltaikoa beharko luke.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

Proposatutako aukeren sintesia:

	1.aukera	2.aukera	3.aukera	4.aukera	5.aukera	6.aukera
	Egungo kontsumoa (ktep)	Egungo kontsumoa (garraiorik gabe) (ktep)	Etorkizuneko kontsumoa (3E2030) (ktep)	Etorkizuneko kontsumoa (3E2030) + Garraio elektrikoa (ktep)	Erregimen basala (ktep)	Industriarik gabeko erregimen basala (ktep)
Industria	271,9	271,9	236,6	236,6	271,9	
Etxebizitza	81,3	81,3	70,7	70,7	40,7	40,7
Zerbitzuak	60,3	60,3	47,0	47,0	39,8	39,8
Lehen sektorea	12,6	12,6	11,0	11,0	12,6	12,6
Garraioa	378,2	0	310,1	310,1	126,1	126,1
Berriztagarriak (existitzen direnak)	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5
Totala	746	368	127	220	432	161
Azalera fotovoltaikoa (ha)	7758	3824	1317	2285	4499	1671

12.4. Beste plan batzuekiko erlazioa

Ingurumen-azterlan estrategikoak LPPren berrikuspenaren eta zerikusia duten dokumentuen arteko koherentzia aztertzen du. Honako plan hauek aztertu dira:

- Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak (LAG)
- EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko Lurralde Plan Sektoriala (isurialde mediterraneo)
- EAEko Hezeguneen LAPa
- EAEko Nekazaritza eta Basozaintzako LPS
- EAEko Jarduera Ekonomikoen eta Merkataritza Ekipamenduen LPS
- Arabako Lurralde Historikoko Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen LPS
- EAEko Trenbide Sarearen LPSa
- EAEko Energia Eolikoaren LPSa
- Arabako Errepideen Arloko Plana
- EAEko Biodibertsitate Estrategia 2030
- EAEko Geodibertsitate Estrategia 2020
- KLIMA 2050 Estrategia
- Klima Araba 2050 Estrategia
- Euskadiko Energia Estrategia 2030 (3E-2030)
- Euskadiko Ekonomia Zirkularren Estrategia 2030
- Lurzorua babesteko Euskadiko 2030erako Estrategia (egiten ari da)
- 7/2021 Legea, maiatzaren 20koa, klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzkoa
- 4/2019 Legea, otsailaren 21ekoa, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzkoa
- Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratua (PNIEC) 2021-2030
- Euskal Autonomia Erkidegoko Natura 2000rako Lehentasunezko Ekintza Esparrua
- EAEko Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko Plana 2030
- Arabako Hiri Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko Plana 2030

- Arabako Lurralde Historikoko Azpiegitura Berdearen Plana
- Ebroko Uholde Arriskua Kudeatzeko Plana eta Plan Hidrologikoa

12.5. Ingurumenaren egoeraren deskribapena

Ingurumen-ebaluazioaren testuinguru orokorra, helburuak eta estrategiak eta beste plan eta programa batzuekiko koherentzia ebaluatu ondoren, ingurumen-azterketa estrategikoak ingurumenaren egungo egoera deskribatzen du.

Ingurune fisikoa

- **Klimatologia:** eremu funtzionala bi eskualdek baldintzatzen dute: Eurosiberiarra (tenperatura leunak eta uda hezeak, eta prezipitazio ugari 1.500-2.000 mm artean) eta Mediterraneo (uda lehor eta beroak eta negu hotzak, urtean 1.000 mm baino gutxiagoko prezipitazioak dituztenak).
- **Erliebea:** Euskal Herriko eta Kantauriko eremua da nagusi eremu funtzionalaren barruan, hego-mendebaldeko eremuan izan ezik, non Ebroko sakonuneari lotutako erliebearen zati bat aurkitzen dugun. Unitate morfoestruturalei dagokienez, iparraldean Euskal Mendiak nabarmentzen dira eta hegoaldean Toloño mendilerroa. Bi muga horien artean daude Arabako Lautada izeneko sakonunea eta tarteko hainbat mendilerro eta sakonune, hala nola Urbasa mendilerroa, Kodes mendilerroa edo Obarenes mendien inguruak.
- **Edafologia:** Araba Erdialdeko EAEko nekazaritza-ahalmen handiko lurzoruen azalera handiena du (27.550 ha). Besteak beste, Zadorra, Baia, Ebro, Ega, Jugalez eta Omecillo ibaien ibarrei lotutako lurzoru alubialak dira balio handieneko eremuak. Lurzoru horien mota agrologikoa II eta III artekoa da, maldaren eta tokiko mugen arabera, hala nola uholde-probabilitatea edo istiltzea, kare-ugaritasuna eta lurzoruen sakonera.
- **Hidrologia:** Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako paisaia mugitzen duen sare hidrografikoa Ebroko Arro Hidrografikoari dagokio. Lautadan Zadorra ibaia nabarmentzen da; haren arroan daude, besteak beste, Zalla, Barrundia, Dulantzi, Santa Engrazia, Urkiola eta Albina ibaiak. Eremu funtzional osoan, ibai garrantzitsuenak Baia, Omecillo, Jugalez eta, jakina, Ebro ibaiak dira, emari handiena duen ibaia izanik. Eremu funtzionalan Urizarri Ganboa eta Urrunagako urtegiak daude, lurpeko akueduktu batek konektatuta.
- **Landaredia:** lehen aipatutako klimatologia askotarikoaren ondorioz, Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako paisaia-aniztasuna oso handia da. Nabarmentzekoa da, neurri handi batean, pago-basoek hartzen duten azalera handia: Kantabriako mendilerroa, Kodes mendilerroa, Andia mendilerroa, Gasteizko mendiak, Iturrietako mendiak, Urkilla mendilerroaren hegala eta Elgeako mendilerroa. Era berean, erkamezti ugari daude Gasteizko eta Izkiko mendietan, eta artadiak eta garrigak, berriz, mendebaldeko eremuan daude, nahiz eta Kanpezu haranean eta Kodes haranean egon. Litekeena da, neurri txikiagoan bada ere, hariztiak aurkitzea iparraldean, pinudi espontaneoak bezalaxe.
- **Fauna:** EAEn katalogatutako fauna ornoduneko espezieen % 89 (145 espezie) Araban bizi dira, eta ia guztiak Araba Erdialdean daude. Era berean, eremua Araban dauden fauna mehatxatuko espezieen zortzi kudeaketa-planen aplikazio-eremuaren zati da neurri handiagoan edo txikiagoan: hiru ugaztun (biso europarra, igaraba eta otsoa), bi hegazti (uhalde-enara eta Bonelli arrano) eta hiru arrain (kabuxa, mazkar arantzaduna eta zaparda).

Ingurumen-arriskuak eta -arazoak

- Uholde-arriskua: urpean gera daitezkeen eremu nagusiak honako ibai hauen arroetan daude: Zadorra (zehazki, ibaitik hurbil dauden lursailak, Gasteiztik igarotzen den tartean, uholde-arrisku handiena duena), Santa Engrazia, Baia eta Ihuda.
- Baso-suteen arriskua: oso hedatuta dago Araba Erdialdean, baso-masa ugari daudelako eta klima epel mediterraneizatua dutelako; izan ere, udan lehortek izaten dira maiz.
- Akuiferoen kalteberatasuna: arriskua oso hedatuta dago lurralde osoan, eta gainjarritako baldintzatzaile gisa, garrantzitsua da kontuan hartzea nekazaritza-jarduerak eta HHPen barruan egin daitezkeen edozein jarduera ekonomiko kontu handiz zaintzeko.
- Higadura-arriskua: Higadura-arriskua Araba Erdialdeko arrisku natural garrantzitsuenetako bat da. Eremuaren zatirik handienak lurzoru-galera potentzial handiak ditu urtean (200 tona/ha* urte baino gehiago).
- Arrisku sismikoa: Euskadiko Arrisku Sismikorako Larrialdi Plan Bereziaren arabera, oso getagaitza da VII-tik gorako intentsitateko lurrikara bat izatea, eta, beraz, kalte estrukturalak eta pertsonalak ez liraterke oso esanguratsuak izango.

Klima-aldaketa

- **Arintzea:** 2018an, isurketak % 10 murriztu ziren 2005. urtearekin alderatuta, baina ez da ikusten beherezko joera jarraiturik. Araban gehien erabiltzen den energia-iturria petrolio da, eta batez ere garraiorako erabiltzen da. Ondoren, gas naturala dator, antzeko ekarpenarekin. Energia-kontsumo handieneko sektoreak garraio-sektorea (% 46), industria-sektorea (% 31) eta bizitegi-sektorea (% 12) dira. Berotegi-efektuko gasen isurketen barruan, eragin handiena duen sektorea energiaren sektorea da, guztizko isurketen % 73 eragiten baitu.
- **Egokitzapena:** inpaktu nagusiak tenperaturak igotzeagatik eta batez besteko prezipitazioak murrizteagatik izango liraterke, bai eta muturreko bero- eta prezipitazio-fenomenoen maiztasuna eta intentsitatea handitzeagatik ere. Ebapotranspirazioak gora egingo duenez, defizit hidrikoa eta lehortek areagotu daitezkeela uste da. Gainera, sute handiak gertatzeko aukera areagotu egingo litzateke, baita txingorra, muturreko haizeak eta ekaitzekin lotutako lerradurak ere.

Paisaia

- Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalak paisaia ugari eta askotarikoak ditu. Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Paisaiaren Katalogoa Araba Erdialdeko paisaia tipologiaren oinarria finkatzen duen dokumentua da, eta paisaia-unitateak kudeatzeko tresna bat sortu nahi du. Lurraldeko azalera handiena okupatzen duten bost unitateak honako hauek dira:
 - Badaia, Arkamu eta Gibillo
 - Alegria-Dulantzikoko eta Aguraingo lautada
 - Vitoria-Gasteizko Lautada
 - Gorbeia
 - Elgeamendi, Urkilla eta Altzania

Ondare kulturala

- Arabako kultura-ondarea aberasgarria eta askotarikoa da. Eremu funtzionalako ondasunen inbentarioa Euskal Kultura Ondarearen Zentroan jasotzen da oso-osorik, eta

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

4.000 kultura-ondasun baino gehiago ditu. Paisaia-katalogoak kalitate-helburu hauen bidez espezifikoki identifikatzen dituenak nabarmentzen dira:

- i. Kontzejuen eta herrixken kontserbazioa sustatzea
 - ii. Balio eta hauskortasun handiko guneen ikusizko babesaren sustatzea
 - iii. Hiribildu eta hirigune historikoen babesaren eta kontserbazioa sustatzea
 - iv. Kultura-enklabeen babesaren eta kontserbazioa bisuala sustatzea
 - v. Industria-ondarea berreskuratzea sustatzea
- Ondare immaterialak euskara barne hartzen du, herri-tradizio eta -ohiturekin batera, hala nola Alegria-Dulantzikoko jaiak edo Aguraingo edo Zalduondoko landa-inauteriak.

Beste ingurumen-baldintzatzaile batzuk

- **Baliabide turistikoak:** orain arte gutxi garatutako eredu turistikoa. Eremu funtzionalaren egungo eredu turistikoa oporretan Euskal Autonomia Erkidegora bidaiatzen duten turista nazionalen % 92an oinarritzen da (katalanak eta andaluzak guztizkoaren % 42 dira), eta geldialdi labur bat egiten du Gasteizen. Eremu funtzionalaren gainerakoan, turismoa ondare naturalarekin, kulturalarekin edo etnografikoarekin lotutako baliabideetara mugatzen da.
- **Ura:** Araba Erdialdeko LPPK ur-baliabideen kudeaketa jasangarriari heltzen dio, baliabide hidriko guztien egoera ekologiko onari eusteko edo hura berreskuratzeke. LPPK, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan oinarrituta, hiria berroneratzeko eta birmoldatzeko politikak hartu beharko ditu, ibaietan eta ibilguetan espazioak berreskuratu ahal izateko. Gainera, lurpeko uren babesaren lurralde-dimentsioa garatzen da, LAGetan adierazten den prebentzio-politiken aplikazioan oinarrituta.

Araba Erdialdeko LPPK egungo azpiegituraren gainean planifikatutako jarduketak jasotzen ditu, hornidura- eta saneamendu-sareak hobetzeko, uraren erabilera eta hondakin-isurketetan jasangarritasun-irizpideak sustatzeko helburuarekin. Jarduera horiek 2016-2026 aldirako Arabako Lurralde Historikoko Hornidura eta Saneamendu Plan Zuzentzaileari dagozkie.

- **Energia:** Araba Erdialdeko energia-fluxu metabolikoa petrolioaren eta deribatuen kanpo-horniduraren oso mendekoa da, eta lehen sektorean eta garraioan % 90eko ekarpena gaintzen du. Baliabide berriztagarrien bidez energia sortzeari dagokionez, 11 zentral hidroelektriko, bi parke eoliko eta 6 instalazio fotovoltaiko daude (Lacorzanan garatuko da parke fotovoltaiko handiena).

12.6. Proposatutako planaren ingurumen-eraginak

Proposatutako antolamenduak eta hura arautzen duen araudiak faktore eta prozesuetan izan ditzaketen ondorioak baloratzen dira.

- **Ingurune fisikoan izan ditzakeen ondorioak:** Babes Bereziko, Nekazaritza eta Abeltzaintzako eta Landazabaleko eta Azaleko Uren Babeseko kategorietako azalerak handitzeak, beraz, ERAGIN POSITIBOA izango du lurraldean.
- **Azpiegitura berdean izan ditzakeen ondorioak:** Lurralde Plana berrikusteko proposamenak inpaktu POSITIBOAK sortuko ditu lurraldean; izan ere, sarea osatzen duten ingurumen-unitateen egungo segmentazioa eta segmentazioa funtzionatuko duen eta konponduko duen sare interkonektatua sortzea sustatzen du. Gainera, bederatzi elkargune gatazkatsu identifikatzen dira, eta horietan konektore mota desberdinak ezartzen dira, lurraldea desfragmentatu ahal izateko.

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

- **HHPetan izan ditzakeen ondorioak:** logistikaren sektoreari lotutako jarduera ekonomikoek inpaktu LARRIAK sor ditzakete lurzoru-baliabidean. Balio handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-azalaren gaineko inpaktuak BATERAGARRIAK dira, beste lursail batzuetan konpentsatuko baitira.
 - i. **Faunaren eta floraren gaineko eraginak:** Natura 2000 guneak kanpoan uzteko perimetroak murrizteko erabakia naturguneak kontserbatzearen aldeko apustua da, eta inpaktu POSITIBOAK sortzen ditu.
 - ii. **Paisaian duen eragina:** Eremu Funtzionaleko Paisaiaren Katalogoak definitzen ditu Paisaiaren Interes Berezikoko Eremuak (AEIP), eta bertan planteatzen dira kontserbazio-, babes- eta antolamendu-ekintzak.
 - iii. **Kultura-ondarearen gaineko eragina:** halakorik gertatuz gero, intentsitate oso txikia izango lukete.
 - iv. **Arriskuen analisia:** HHP gehienak akuifero kalteberetan daude, eta faktore hori kontuan hartu behar da edozein motatako jarduera ekonomikoak egiten badira; uholde-arriskuari dagokionez, aireportuaren perimetroa da kaltetuena, mendebaldeko, hegoaldeko eta ekialdeko lursail asko 10 urteko errepikatze-denborako uholde-geruzaren azpian geratzen baitira, eta horrek esan nahi du arriskuaren eraginpean egoteko maiztasun handia dagoela.
- **Hiri-sisteman izan ditzakeen ondorioak:** Eremuko hiri-sistema kokagune trinko eta funtzio anitzekoen eredurantz bideratzea, non hiri-berroneratzearen, espazioen birgaitzearen eta erabilera-aniztasunaren irizpideak lehenesten diren, lurzoru berrien okupazioa murriztearen aldeko apustua da, eta, beraz, baliabide mugatu bat gordetzearen aldekoa.
- **Klima-aldaketa kontuan hartzea:** LPPren berrikuspenak Klima Araba 2050 Estrategian planteatutako helburuak eta lan-ildoak jasotzen ditu. Helburu horiek lurraldearen gaineko zehaztapenak ezarri eta plangintzarako hartzeak erraztu egingo du emisioak murrizteko helburuetarantz aurrera egitea, eta hori da lurralde-estrategiaren berrikuspenaren oinarrietako bat.

12.7. Prebentzio-, zuzentze- eta konpentsazio-neurriak

Ingurumenean izan ditzakeen ondorioak identifikatu ondoren, horietako bat ere ez da eragin negatibo oso esanguratsutzat hartu, eta beraz, neurri-sorta bat sartu da, neurri horiek aplikatzearen ondorioz ingurumen-faktore garrantzitsuenei eragin diezaieketen ondorioak prebenitzeko, murrizteko eta arintzeko. Neurri gehienak, prebentziozkoak, zuzentzaileak edo konpentsatzaileak, LPPren berrikuspenaren araudiaren barruan daude inplizituki. Honela sailkatzen dira:

- i. Lurzoruaren okupazioari buruzko neurriak
- ii. Azpiegitura berdearen sarearen funtzionamendu egokiari eta faunaren gaineko eraginak arintzeari buruzko neurriak
- iii. Paisaia babesteko neurriak
- iv. Energia berriztagarriko proiektuei buruzko neurriak
- v. Airearen kalitateari eta zaratari buruzko neurriak

12.8. Ingurumena zaintzeko programa

Atal honetan, LPPren berrikuspena aplikatzearen edo egikaritzearen ingurumen-ondorioen jarraipena egiteko aurreikusitako neurriak deskribatzen dira, aurreikusi gabeko ondorio

Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalako Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena -BEHIN BEHINEKO ONARPENA-

kaltegarriak azkar identifikatzeko eta horiek saihesteko neurri egokiak gauzatu ahal izateko, Plana berrikusteko edo aldatzeko baldintzak ezarri.

Zentzu horretan, ulertzen da Planaren ingurumen-ondorioen jarraipena Ingurumena Zaintzeko Programa baten bidez gauzatuko dela. Programa hori xede horretarako bereziki hautatutako adierazle batzuen azterketan oinarrituko da. Honako hauek dira adierazle horiek:

- Urak:
 - i. Ibai-masen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
 - ii. Trantsizioko uren ur-masen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
 - iii. Kostako ur-masen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
 - iv. Urmaelen eta hezeguneen egoera ekologikoa eta egoera fisiko-kimikoa.
 - v. Lurpeko ur-masen egoera kimikoa.
- Biodibertsitatea:
 - i. Habitaten kontserbazio-egoera orokorra.
 - ii. Espezie garrantzitsuen kontserbazio-egoera orokorra.
 - iii. Babestutako eremuen egoera (Natura 2000 Sarea).
- Airea:
 - i. Airearen Kalitatearen Indizearen (EKI) urteko bilakaera, kategorien arabera.
- Lurzorua:
 - i. Lurzoruaren artifizializazioa.
 - ii. Kutsatuta egon daitezkeen eta ikertu eta berreskuratu diren lurzorua.
- Hondakinak:
 - i. Sortutako hondakinak.
- Klima-aldaketa:
 - i. Berotegi-efektuko gasen guztizko isurketaren urteko bilakaera.
- Baliabide estetiko-kulturalak:
 - i. Paisaia lehengoratzeko, berreskuratzeko eta hobetzeko jarduketan kopurua.
- Arrisku naturalak:
 - i. Uholdeen eta lerradura handien urteko bilakaera.
- Zerbitzu ekosistemikoak:
 - i. Hornidura-zerbitzuak:
 - 1. Elikagaia: gizakiarentzako elikagaien batez besteko errendimendua (nekazaritza eta abeltzaintza).
 - 2. Zura: zura hornitzen duten baso-ekosistemen urteko hazkundera.
 - ii. Erregulazio-zerbitzuak:
 - 1. Habitata mantentzea: habitataren mantentze-indizea.
 - 2. Karbonoa biltegitzea: guztizko karbono-edukia.
 - 3. Ziklo hidrokimikoa: ur-atxikipenaren indizea.
 - 4. Airearen kalitatea: ekosistemek NO2 desagerrarazteko duten gaitasuna.
 - 5. Polinizazioa: polinizatzaile ugari habiak egiten zonalde bakoitzean.
 - iii. Kultura-zerbitzuak:
 - 1. Paisaiaren gozamen estetikoak: paisaiaren estetika-indizea.
 - 2. Aisialdia: jolas-indizea (potentziala + edukiera).